ANY XLV — 10 CENTIMS — Núm. 15,550

LA PUBLICITAT

REDACCIÓ I OFICINES
PASSEIG DE GRACIA, 34, BAIXOS.—TELEF 1451-A.

BARCELONA, dimarts, 5 de desembre de 1922

TALLERS D'IMPRENTA
CARRER DE BARBARA, 11 i 13.—TELEF. 1816

EDITORIAL

La il·lusió dels castellans

Hi ha a Espanya la convicció que la llengua castellana és una llengua mundial, apta per a la relació amb totes les nacions. I els espanyols no s'expliquen que a Catalunya no estem contents de la imposició lingüística, gràcies a la qual una gran part dels catalans posseeixen la llengua espanyola. Aquells esperits selectes que, com el senyor Gómez de Baquero, fan esforços per a comprendre les nostres reivindicacions, estan creguts també que la llengua espanyola és un instrument d'expansió universal i que el posseir-la constitueix per a nosaltres un avantatge immens.

Es aquesta la il·lusió dels castellans. Ells senten l'orgull de tenir una llengua amb la qual es pot anar per tot arreu i es pot entrar en tots els dominis del comerç, de la ciència i de l'esperit. Convençuts de posseir un màuser del darrer model, mostren una estranyesa profunda en veure que els catalans ens entossudim a conservar la nostra pobra espingarda arcaica.

I bé: la il·lusió dels castellans és completament fictícia. S'enganyen ells mateixos i volen enganyar els altres. Cal dir-los ben clar que la llengua espanyola està molt lluny d'ésser un instrument d'expansió universal, com escriu el senyor Gómez de Baquero. Nosaltres, els catalans, no tenim la pretensió d'anar a tot arreu únicament amb el nostre idioma. Però sabem molt bé que tampoc en tenim prou amb l'espanyol. Aquest és un idioma extens; però no és un idioma intens, segons la frase d'En Gabriel Alomar. Espiritualment, com a eina de cultura, no val pas més que el català. I com a instrument de intercomunicació, els serveis que presta són ben escassos. Aquells que no tenen altre medi d'expansió i de comunicació que la llengua espanyola, es troben perduts en una gran part de l'ample món, gairebé tan perduts com si tots sabessin el català. Tots els que han viatjat per l'estranger, tots els que seguéixen el moviment de la cultura contemporània, saben que és indispensable el coneixement d'altres idiomes. Els catalans que hagin de triar una sola llengua estrangera com a instrument d'expansió i de cultura, no poden triar la llengua castellana. Si Catalunya hagués d'ésser bilingüe, valdria més que fos catalano-francesa que no pas catalano-espanyola.

L'expansió d'una llengua no ha de mesurar-se pel nombre d'individus que la tenen com a llengua materna. Pot dir-se que una llengua s'espandeix quan la posseeixen i la usen individus que tenen una llengua materna diferent. Ultra els francesos i els anglesos, l'idioma francès i l'idioma anglès és parlat o entès amb major o menor perfecció per un nombre enorme d'individus d'altres llengües. L'expansió del castellà és limitada. Entre les llengües europees i americanes de major extensió, l'espanyol ocupa, en aquest punt, el darrer lloc. En els Congressos internacionals l'espanyol no hi té reconeguda generalment l'oficialitat, i quan els congressistes espanyols tenen llibertat d'usar llur idioma propi, quasi sempre usen voluntariament el francès o l'anglès, per la simple raó que parlant en espanyol no serien entesos.

Sovint trobem a la Premsa espanyola articles i notes dient que a les escoles de tal o qual país estranger ha estat introduït l'ensenyament de la llengua castellana. Però obliden, o volen oblidar, que l'ensenyament de l'espanyol i la seva difusió a l'estranger tenen sobretot un aspecte comercial. Són principalment els mercats de l'Amèrica espanyola el que festegen a l'estranger quan s'estimen a posseir la llengua castellana. I vai a dir que aquest fet hauria d'alarmar els espanyols, per l'amenaça econòmica que representa, en lloc de donar-los pretext a puerils escarafalls.

"No és llur paper en el comerç, no és tampoc llur paper en la política, allò que dóna influència a una llengua; és l'ús que se'n fa en les coses de l'esperit." Escriu aquestes paraules un excelent autor francès, Albert Mellet, en el seu llibre sobre les llengües dins la nova Europa. En el camp de l'esperit, la llengua espanyola ocupa avui un menut espai. Com a instrument exterior, l'espanyol no ens serveix gaire als catalans. Els homes de cultura i aquells altres que en un pla més baix necessiten un instrument de comunicació internacional, no en tenen prou amb les dues llengües, catalana i espanyola. Han de posseir-ne tres, almenys la pròpia, la imposada per l'Estat i la francesa, que és veritament una llengua d'expansió universal.

LA POLITICA

JOVENTUT SOCIALISTA

Dissabte vinent, a les deu de la nit, el publicista Manuel Serra i Moret, sota el títol: "Economía i Psicología Obreras" desenvoluparà una important conferència al Centre Obrer del carrer Sant Rampí, 6, pral.

A totes les conferències organitzades per aquesta entitat l'entrada serà pública.

"CON SU PERMISO..."

En un recent editorial del matutí "El Sol" feia remarcar que social·ment ens dóiem molt els catalans les frases del mitjosvins exteriors que no pas els otzes dels enemics. La burxada violenta no és de tendre tot greujant com la murgaya de protecció. Un altre exemple d'això que diem el tenim en uns comentaris que al diari madrileny "El Debate" dedicava a l'incident entre el senyor Andreu i la Mancomunitat de Catalunya, i a l'Ús del català a la Conferència d'Assegurances Socials.

"El Debate", en efecte, considerava que aquestos incidents tenen per origen "pequeñas cuestiones de amor propio". Deduíem que hi ha passió per tots dos costats, i que uns i altres ens entusiasmem a inventar problemes entorn d'aquestes ficticis, "como ese de las lenguas peninsulares", com si Espanya no tingués prou problemes de "verdadera gravedad".

Hi ha encara una altra frase típica en el sol de "El Debate" a que al·ludim. I és la següent:

"Aplaudimos al ministro del Trabajo por haber permitido al presidente de la Mancomunidad de Cataluña que se expresara en catalán en la sesión de clausura de la Conferencia de Seguros. Y más francamente e afiadiríamos al señor Calderón por las oportunas frases de verdadero patriotismo con que fundió los vítores a Cataluña y a España que se profirieron al final del banquete ofrecido por la benemérita Caja de Pensiones de Barcelona", en català davant dels senyors ministres, mentres preferiríem que no ens el domésim. Admetre l'ús del català a títol de permís que se'ns dóna, és encara més ofensiu que la prohibició.

ELS ESTRANYS ESPANYOLISTES

A Buenos Aires existeix una "Asociación Patriótica Española". Aquesta entitat, segons llegim a la Premsa de la capital argentina, està estudiant un projecte per a defensar l'idioma espanyol contra l'ús d'altres llengües i dialectes a Espanya. Es troba en aquest projecte de "establecer una línia de conducta a seguir per la colectividad en vista del movimiento separatista y el uso de lenguas y dialectos; campaña que se renuda en España".

Doncs bé: aquestos austriacs senyors espanyolistes que han d'adoptar no saben quina línia de conducta per a oposar-se a l'ús legítim dins l'Estat espanyol de les diverses llengües que s'hi parlen, protesta irònicament de l'ús obligatori de l'anglès a les illes Filipines. I això que allí l'espanyol no és idioma pròpi si no un idioma postís.

"Asimismo estudia también la Junta referida—llegim—la forma en que ha de hacerse una manifestación colectiva para protestar del uso obligatorio del inglés en Filipinas, decretado por los Estados Unidos. Para esta protesta se incitará a los países de habla española".

Es que no veuen aquests xocants espanyolistes que els nordamericans, en la qüestió de l'idioma, no fan a les Filipines, xim·ma part d'allò que hi feren els espanyols en el sentit d'introduir-hi una llengua que no és la del país? Encara pode majegir que els nord-americans, tot portant l'anglès a les illes Filipines, hi han portat una cultura i una riquesa que mai hi van saber portar els espanyols.

Vet ací com entenen la justícia i la llibertat aquestos espanyolistes. Mentre que demanen noves disposicions de tirania lingüística contra les terres ibèriques de llengua no espanyola, criden i protesten perquè els nordamericans intenten proscriure l'ús oficial del castellà, que a les illes Filipines és tan estranger com l'anglès.

AFIRMACIONS NACIONALISTES

En el setmanari nacionalista republicà "Renovació", de Tarragona, trobem un interessant extracte del discurs que el conseller de la Mancomunitat, En Pere Lloret, pronunció en el miting darrerament celebrat a Tortosa per la "Federació Republicana Autonomista" d'aquelles comarques. Vet ací alguns paràgrafs, rics d'afirmacions nacionalistes:

"...en parlar d'opressió i dic que el primer és treure aquella opressió de la que molts no ens donem compte, opressió que comença en l'esclavitud d'una llengua imposada, que la trobem dominadora a l'escola, forçosa en els tribunals, acompanyant-nos fins més enllà de la mort i deixant un rastre de vilesa i de vergonya entorn de tots els qui ens diem catalans.

Havem de fer que la nostra llengua sigui honorada i respectada, sobre tot perquè és la nostra, i havem de procurar que en els rètols dels carrers i en les mostres de les tendes, i en els nostres documents comercials i en els nostres diaris i revistes no hi suri cap més llengua que la nostra.

Entèn que en un govern català i en unes Corts Catalanes l'acta neta d'un Diputat no hauria estat robada.

Es necessari, diu, fer de Tortosa una ciutat ben catalana, perquè essent-ho, serà més lliberal, més democràtica i més republicana que mai.

El públic aplaudí amb entusiasme aquestes afirmacions netament patriòtiques.

CONFERENCIA A SITGES

La tercera conferència, del cicle organitat per la Joventut Nacionalista de Sitges, ha estat confiada al diputat per aquell districte En Manuel Massó i Llorens, el qual desenrotllarà el tema "L'obra cultural de la Mancomunitat de Catalunya".

LA J. N. DE TORELLÓ

Com a conseqüència de la forta vitalitat que darrerament ha adquirit, la Joventut Nacionalista de Torelló s'ha vist obligada—segons ens comunica—a separar-se de l'Esbart Nacionalista establint-se amb domicili propi.

L'A. P. DE VILAFRANCA DEL PENEDÈS

El Bloc Catalanista de Vilafranca del Penedès ha publicat les Conclusions provisionals del tema "Idear" per a la primera assemblea patriòtica que prepara.

Els temes de les al·ludides conclusions són: El tríptic bàsic (Pàtria, Nació i Estat); El fet de la nació catalana; i El deure immediat. En son ponents, respectivament, els senyors Rafael Sous i Rosselló, Pere Mas i Ferrer i Josep Armengol i Mabiu.

Les ponències han d'esser llegides per escrit abans del dia 10 del corrent.

CARNET DE LES LLETRES

La vida de "La Revista"

Fa temps que es parla de la possibilitat que "La Revista" desaparegui. Se'n parla sense gaire possió, amb una excessiva indiferència. "La Revista" representa massa coses perquè no ens interessi el seu destí.

Fixeu-vos en els periòdics finestrals, en les publicacions mortes tothjust nades. Tothom, entre nosaltres, ha tingut la il·lusió de fer una revista, i se l'ha vista morir a les mans al cap de dos o tres o quatre números. Cada escriptor ha vincular el seu nom en una revista literària. Ef-i càcia? proselitisme? escola? Més val que no en parlem.

Poden comptar-se amb els dits les publicacions literàries catalanes que han tingut una vida significativa. "La Revista" n'és una. Ha significat perseverança, sentit crític, preocupació moral. Una mena de deure patriòtic ha fet posar massa oberta i aigualeix el seu to. Però cal no oblidar que des de fa sis anys la nova literatura catalana té obert, a través de "La Revista" un dels més amples finestrals damunt el món. En sis anys hi han passat algunes joventuts, s'hi han sentit veus molt diverses. Sempre, una gravetat crítica, tan lluny de la pedanteria com del barboteig instintiu, ha fet el conjunt harmònic. Polser, fugint de l'anècdota, ha esdevingut una publicació eixuta. No hi fa res. "La Revista" té un index que pot mostrar amb joia. Té unes publicacions que representen, en un país sense públic de lectors com el nostre, un esforç magnífic. Voldríem que algú amb aquest índex i aquesta llista de publicacions a la mà, justifiqués la seva indiferència. No podria pas, perquè deixaria veure egoisme o peresa.

Creiem que "La Revista", travessant la seva crisi, continuarà les lliçons de perseverança i de fervor. De res hauran valgut els gestes dels escèptics.

SHIP-BOY

NOTES D'ITALIA

El front únic socialista

(Del nostre redactor-corresponsal)

Les eleccions municipals a Itàlia no es fan com a Espanya, totes d'un cop sinó que sempre hi ha eleccions ja que les províncies segueixen un torn rigorós i d'aquesta manera les eleccions generals són la suma de les eleccions parcials. Aquest sistema és racional, més racional que el d'Espanya. En primer lloc aquest sistema és un registre finíssim de les variacions de l'opinió pública i després evita el desgavell enorme — amb els inevitables italians fets de sang —que són unes eleccions.

Per al dia deu de desembre estan anunciades les eleccions municipals a Milà. Donada la importància enorme d'aquesta població va sense dir que les eleccions tindran una importància decisiva per a la política del gabinet feixista. Els partits d'ordre han format un bloc. Els feixistes, nacionalistes, plutocràtics, lliberals i populars han fet una candidatura única i van al copo. Mussolini en persona vindrà el dia deu a Milà per dirigir les eleccions. Es treballa ja des d'ara activament per donar al món una altra prova de la legimitat del govern feixista.

Aquest bloc milanés, però, ha fet formar, per constrast el front únic socialista. Els socialistes italians estan lamentablement dividits. Hi ha en aquest moment tanta distància entre Turatti i Serratti, és dir, entre els col·laboracionistes i els maximalistes, com entre Turatti i Mussolini. Això sol ja indica la crisi enorme que treballa el partit socialista italià. La unitat del front burgès, però, ha acosat com per un miracle les forces socialistes i es pot donar per segura la constitució d'una llista subversiva per oposar a aquell front. Aquest fet té una considerable importància perquè podria ésser la primera prova per a la constitució a Itàlia del front únic obrer en les primeres eleccions de diputats a Corts.

Es curiós de recordar com s'ha produït l'escorcament de les forces socialistes dispersos. Un primer contacte es produeix entre maximalistes ("Avanti") i comunistes amb motiu de l'últim Congrés de la Tercera Internacional tingut fa pocs dies a Moscou i amb motiu d'un discurs de Radek favorable a l'aproximació del comunisme amb les forces socialistes reformistes. Aquest discurs tingué repercussions immediates a Itàlia. Serratti que anà al Congrés de Moscou entrava a l'Oficina de Propaganda estrangera de la Tercera Internacional i deixava la direcció de l'"Avanti" a un membre a elegir per el partit comunista. Aquest diari quedava com a órgan del socialisme italià i desaparèixien els diaris comunistes de Turin, Milà i Roma. Sobre aquestes bases es feren les primeres temptatives d'aproximació que havien de donar forçosament resultat havent retirat els comunistes russos les seves anteriors greuxudes invectives contra Serratti i havent promès Moscou una ajuda financiera als socialistes italians.

Feta i pactada aquesta primera fusió l'acostament amb Turatti i el col·laboracionisme fou cosa de tàctica més que de principis que pogué realitzar-se malgrat de les profundes diferències que separen els homes del col·laboracionisme. Aquestes diferències que miren principalment les relacions a mantenir amb la Confederació General del Treball (sindicalista) hem d'exposar-les llengerament malgrat de tractar-se de bizantinismes que els obrers mateixos rebutgen.

De fet hi ha una fracció dirigida per Modigliani i D'Aragona que defensa la separació del partit socialista amb la Confederació i la conversió de l'organisme sindical italià en un partit del Treball, en un "Labour Party" que tingués les mateixes directives que el "Labour Party" dels obrers anglesos. Hi ha una altra fracció dirigida per Turatti que preconitza el manteniemnt del "statu quo" actual entre partit i organització sindical; és a dir organització obrera política i partit polític sobre l'organització defensora de l'organisme sindical. Aquesta és la solució alemanya i una projecció fidel sobre Itàlia de les relacions entre la social democràcia i el sindicalisme tudesc. Finalment una tercera fracció a matís ve representat per Treves i l'esquerra del partit col·laboracionista defensor d'una fusió clara i pública del socialisme amb el sindicalisme.

Tot això, com dèiem, és molt bizantí i respon a l'intel·lectualisme desesperat dels homes del socialisme col·laboracionista. I com que és cosa més de revista i d'aparència que de realitat, es comprèn com davant del perill feixista els col·laboracionistes s'hagin posat d'acord per formar el que aquí s'anomena el bloc "subversiu".

El resultat de les eleccions a Milà pot portar conseqüències a tota la política interior italiana. Don Sturzo que havia de fer un gran discurs polític a Trento el dia 16 l'ha suspès fins el 15 per a aprofitar les observacions que el resultat de les eleccions produïrà. I del resultat i sobretot del nombre de vots que obtinguin les llistes dependrà en realitat la sort de la llei de la representació proporcional. Tot el feixisme i l'ala dreta del Parlament és contra aquesta llei que ha produït dos parlaments plàstics i indomables. En canvi el Partit Popular ha fet fins avui qüestió de gabinet, condició indispensable per el manteniment de la llei Nitti de representació proporcional.

No és pas aventurat afirmar però, que si a Milà la llista "nacional" té una majoria aclaparadora sobre un tant per cent de votants respectable — el 60 ó 70 per cert, per exemple — la representació proporcional és a l'aigua.

JOSEP PLA

Milà, novembre.

Repàs de coses sabudes?

Un interrogant pot salvar un article. Avui, després de la superstició científica de rotunditats afirmatives del segle dinou, vesteix molt el dubte entre els intel·lectuals i són de bon to les preguntes que deixen camí obert a més d'una resposta.

El desig de registrar aquí la lectura de dos llibres nous de producció francesa, també molt dins aquest laranyà intel·lectual que ara s'estila, justifica l'interrogant de la capçalera. Explicada la trampa no cal dir que no és de màxim interès deixar-la-hi.

Dos llibres, dues afirmacions personals i una mateixa constatació de cerebralisme: "Charmes ou poèmes", per Paul Valery i "A. O. Barnabooth son journal intime", per Valery Larbaud. No és difícil endevinar que ambdós llibres han estat editats per la "Nouvelle Revue Française" sense el senyal de la qual l'èxit mundà de la modernitat de l'esperit trobaria certes resistències entre les aristocràcies de les lletres que ara regeixen.

L'un eternitza les emocions de la ment. L'altre eternitza els nores de la banalitat pensada. Ambdós pateixen una mena l'oposició de la sensibilitat i dels les facultats d'anàlisi i eviten l'espetaclе íntim de la lluita que els arbora presentant-nos una obra formalment perfecta.

Contra l'un i contra l'altre serà dita l'acusació de dilletantisme.

El poeta se'n defensarà amb les armes de la dificultat que són en ell el triomf de la forma. Encara li diran obscur, però, l'ell a la fi abastarà la màxima jerarquia de l'art dominant la natura, servint-se de les figuracions sensibles de la natura per a imatjar els combats de la ment, sense esporuguir-se de cap mena d'oposició,

No endebades ha dit:

Un mal vit et bien terminé
vaut mieux qu'un sopiher dormant.

L'altre, Valery Larbaud, es defensarà de l'acusació de dilletantisme amb les armes de la ironia. Ligam entre cordial i decebut, de la seva prosa que és en ell, així mateix, el triomf de la forma. Li retrouran encara el tast intel·lectual com un perill, i ell assoprà el mestratge de l'art dominant el desencis de la natura, alliberant-se de la por de la mediocritat que és el cor de les seves criatures d'invenció, sense perdre mai el guiatge moral entre l'obsessió dels altres i el desig d'alliberar-se dels altres que un dia caracterizà el des Esseistes de l'Huysmans com avui caracteritza el Barnabooth d'aquest escriptor.

No vanament ha dictat aquesta moralitat:

Le danger, avec nousautres hommes, c'est que lorsque nous croyons analyser notre caractère, nous créons en réalité de toutes pièces un personnage de roman auquel nous ne donnons pas même nos veritables inclinations.

La dificultat en el poeta, la ironia en el novel·lista: Armes de combat intel·lectual, tan mateix; i per elles la victòria guanyada s'escau dins el bon to a que ens referíem en començar. El poeta i el novel·lista participaran, doncs, del sentit crític que distingeix les més fines personalitats del nostre temps.

A estones diríem que en saben massa. A estones els demanaríem una mica de misteri que humanitzés l'hostilitat lúcida de la sobirania verbal.

Quan el poeta canta, per exemple, en la poesia "Au Platane":

De ton front voyageur les vents ne veu-
[lent pas;
la terre tendre et sombre,
O Platane, jamais ne laissera d'un pas
s'émerveiller ton ombre!
Ce front n'aura d'accès qu'aux degrés
[lumineux
où la sève l'exalte;
tu peux grandir, candeur, mais non rompre
[les nœuds
de l'éternelle halte!

i en la poesia "Les Grenades"

Dures grenades entr'ouvertes
Cédant à l'excès de vos grains,
Je crois voir des fronts souverains
Eclatés de leurs découvertes!
Si les soleils par vous subis,
O grenades entreballiées,
Craquer les cloisons de rubis,
Et que s'l'or sec de l'écorce
A la demande d'une force
Crève en gemmes rouges de jus,
Cette lumineuse rupture
Fait rêver une ame que j'eus
De sa secrète architecture.

O quan el novel·lista per boca del seu heroi, després d'una confessió definidora, demana, diu:

—"Sortir de mi, mais pour aller où donc? Et à qui me donner"?

Madurresa dels estats de cultura que ha fet dir a un poeta nostre:

Volem deixar senyal i trara
i no fem res sinó el trepig.
Perdem el temps, perdem la passa,
i quan l'hacany ens fa dir: —Missa—
tot just castiavem el desig.
I l'indecisió ve la tristesa
pels desguarnits i un cop de vent,
al cansament al embriaguesa.
La sbrebuda cosa entesa
de llegista indiferent
perque era massa intel·ligent.

I que ha fet dir a un poeta francès de les darreres promocions:

Je respirais encore de vous
cette incomparable amertume
qui nous punit d'être jaloux
d'autrous que point nous de communes.

Contra les coses sabudes, però, els catalans tenim al davant nostre totes les possibilitats d'una acció que ens alliberi de l'ori del pensament i de l'ori de la riquesa.

J. M. LOPEZ-PICO

Full de dietari

No fumadors

Es curiós. Sempre que un home manifesta la seva aversió pel fum del tabac generalment pèssim que engeguen els seus amics o coneguts li fan avinent que aquelxa aversió és impròpia dels temperaments harmònics...

No se xipo-me davant aquest parer. En diverses ocasions he dit en veu alta i en lletra impresa els fonaments del nostre dret de respirar un aire lliure de fumigacions innecessàries. Ja sé que no en notaré la seva veu es perdrà inèdit entre les cobertes de fum dels cigars i de les pipes. Tirat-se-val. Cal predicar sense preocupar-se massa de l'èxit.

Sóu en una oficina, en una redacció, en una biblioteca de club. Les finestres sòn closes—i amb la temperatura que fa es de llei que ho estiguin. Tothom fuma. Si per un xoder de Déu, no sou fumador i conserveu una certa pulsa de sensacions, no trigaràu a experimentar un remarcable fàstic.

Es natural. El fum que s'escapa per l'atmosfera després d'haver circulat per les vies respiratòries de diversos individus, és si fa no fa un producte tan indesitjable com la pols que suscita un aspremut que escombra o una portera que sacseja l'escura-pots de l'entrada.

Guifre el Pilós no fumava—això es segur. Tota la història nacional de Catalunya descobreix el vici d'empassar-se el fum. A més a més, l'Arrendatària és un dels ministres cabdals de l'Estat opressor

Com pot ser que els bons catalans sagueixin amb el cigar a la boca?

CARLES SOLDEVILA

VOS, NACIONALISTA,
JA SOU SUBSCRIT A
"LA PUBLICITAT"?

FINANCES I COMERÇ

SESSIO DE BORSA
del 4 desembre de 1922

BORSA MATI

	Obertura	Alt	Baix	Tanca
Nords	69'25	69'25	69'10	69'10
Alacants	69'05			69'05
Andalusos	56'10	56'10	55'30	55'30
Colonials	66'65	66'65	66'50	66'50

BORSA TARDA

	Obertura	Alt	Baix	Tanca
Nords	69'25	69'40	69'25	69'35
Alacants	69'20	69'30	69'20	69'30
Andalusos	56'00	56'30	56'00	56'30

Cotització oficial de la Borsa de Barcelona

Dia 4 de desembre de 1922

DEUTES DE L'ESTAT

Deute interior 4 0/0 P		
" Exterior 4 % F		86'15
" Amort. 4 % E		
" Amort. 5 % F		
Obs. Tr. f/. 1 Juliol 1922	S. A.	
" " "	B. B.	
" " 4 Gener 1924	S. A.	102'75
" " " "	B.	102'65
" " 4 febrer "	S. A.	102'20
" " " "	B.	102'05

AJUNTAMENTS I DIPUTACIONS

Deute municipal E. 1903		79'25
1904		79'25
1905		79'25
1906	Ser. A.	
1906	Ser. B	79
1906	Ser. C	
1907	Ser. D	
1910	Ser. D	
1912	Ser. E	
1914	Ser. F	79'25
1915	Ser. B	
1916	Ser. B	
1917	Ser. B	77'50
1918	Ser. B	77'50
1919	Ser. B	77'50
1920	Ser. B	77'50
1921		97'50
Deute Municipal E.s 1899	4 1/2	
" " " 1907		90'25
" " " 1913		
Bons Reforma " 1905		
Dipt.ª Barna. Emptit. 9.000.000 p.		79'25
" " " 5.000.000		
" " " 12.000.000		
Mancomunitat Catalana E.s 1914		
" " E.s 1919		
Caixa Crédit Comunal		
Obligs. Port Barna. 4 1/2		89

OBLIGACIONS

Nords 1.ª Ser. nacionalitzades	61'35
" 2.ª Ser. "	59
" 3.ª Ser. "	58'75
" 4.ª Ser. "	58'25
" 5.ª Ser. "	58
Especials Pamplona	59'75
Prioritat Reus	61
Segòrbe Medina	
Andalusos 1.ª Ser.	
" 2.ª Ser.	
Alms. Valencia Terrer. 4 0/0	63'75
" Adhs.	57'15
M. S. A. 1.ª	64'25
" " " 2.ª	64
" " " Ser. A	
" " " B	
" " " C	
" " " D	67'75
" " " E	
" " " F	58'25
Francs 1864	59'50
" 1878	
C.ª Gral. Tramvies 4 0/0	78
" " " 5 0/0	
Ferrocarrils de Catalunya	
Companyia general ferrois. Catalana	96'50
Companyia Barcelonesa Electricitat	
Aigües de Barcelona 4 0/0	
Catalana Gas i Electric. Ser. E.	74'25
" " " " F.	74
Energia Elèctrica de Catal.ª 5 0/0	
" " " 6 0/0	94'75
Societat Productora Forces Motrius	86
Companyia general Tabacs Filipines	

ACCIONS COMPTAT

Catalana Gas Electricitat
Canal d'Urgell
Espanya Industrial
Stat. Gral. Telèfons.
" Preferent idem
H.ª Americà d'Electricitat. 101

DIVISES ESTRANGERES

Francs, 45'15.
Idem suissos, 193'30.
Idem belgues, 49.
Lliures, 29'43.
Lires, 32'30.
Dòlars, 6'50.
Marcs, 6'10.
Corones, 9'01 1/2.

SOTSI NIT

	Obertura	Alt	Baix	Tanca
Interior	7'40			71'40
Nord	69'35	69'40	69'35	69'40
Alacants	69'40	69'45	69'40	69'45

BORSA DE MADRID

Interior comptat, 70'30.
Idem fi de mes, 60.
Amortitzable 4 per 100, 90'30.
Idem 5 per 100, 94'75.
Exterior, 86.
Banc d'Espanya, 583.
Idem Espanyol de Crèdit, 134.
Idem Riu de la Plata, 232.
Idem Hispano-Americà, 600
Tabacs, 236.
Sucreres preferents, 61'50.
Idem ordinàries, 32'50
Cèdules, 89'75.
Norts, 345'50.
Alacants, 346.
Francs, 45'90.
Lliures, 29'38.

NONELL GERMANS
CANVI : VALORS : CUPONS
Rambla del Centre, 10

PARIS TANCA

Canvis sobre Londres, 646'66.
Idem Bèlgica, 09'60.
Idem Espanya, 290.
Idem Holanda, 567.
Idem Itàlia, 77'20.
Idem Nova York, 14'31'
Idem Portugal, inc.
Idem Suècia, 337'25.
Idem Suissa, 271'25.
Idem Argentina, inc.
Idem Brasil, inc.
Idem Grècia, inc.
Idem Noruega, 254'50.
Idem Dinamarca, 289.
Idem Berlin, 0'175.
Idem Viena, inc.
Idem Praga, 45'35.

DESPRES TANCA

Lliures, 64'65 dem.
Pessetes, 290 dem.
Lires, 74'10 dem.
Dòlars, 6'20 dem.
Francs suïssos, 271 dem.
Marcs, 0'1750 dem.
Corones, 0'022 dem.

LONDRES — TANCA

Cèdules argentines, 39 5/8.
Exterior, 77.
Francs, 65'75.
Nova York, 452'25.
Espanya, 59'41.
Suissa, 248 55.
Holanda, 12'15.
Itàlia, 99'
Suècia, 61'75.
Portugal, 231.
Argentina, 45'12.
Montevideo, 44'12.
Xile, 37'90
Berlin, 3'50.
Copenhaguen, 221'95.
Yokohama, 2'62.
Bèlgica, 62'85.
Noruega, 244'25.

SOLER I TORRA GERMANS
Banquers
BITLLETS

Francesos, 45'75 per 100.
Anglesos, 292'0 pessetes.
Italians, 31'00 pessetes.
Belgues, 41'75.
Suissos, 124'50 per 100.
Portuguesos, 0'95 pessetes.
Alemanys, 0'13 pessetes.
Austriacs, 0'015 per 100.
Holandesos, 2'45 pessetes.
Suècia, 1'65 pessetes.
Noruega, 1'00 pessetes.
Dinamarca, 1'20 pessetes.
Romania, 1'20 pessetes.
Estats Units, 6'45 pesetes.
Brasilers, 0'60 pessetes.
Bolivians, 1'35 pessetes.
Peruans, 20 pessetes.
Paraguais, 0'10 pessetes.
Japonesos, 2'80 pessetes.
Canadà, 6'15 pesetes.
Argentins, 2'20 pessetes.
Uruguais, 5 pessetes.
Argelins, 44'50 pestes.
Egipte, 29'20 pestes.
Filipines, 2'85 pessetes.

OR

Alfons, 126 per 100.
Onces, 125'50 per 100.
4 i 2 duros, 125'50 per 100.
1 duro, 125'50 per 100.
Isabel, 129'50 per 100.
Francs, 125'50 per 100.
Lliures, 32'50 pesetes.
Dòlars, 6'80 pesetes.
Cuba, 6'18 pesetes.
Mexicà nou, 127'50 per 100.
Venezuela, 124'50 per 100.
Marcs, 150 per 100.

Mercat de Llotja

FARINES

		Ptas.
Gran força		73
Neyra "		70
Blanca extra		66
Corrent		63
Superfina superior		60 1 61
" corrent		59 1 60

Vagons arribats: Nord, 26.
" " Alacant, 4.

CEREALS

M. UU. groc		28	28'50
		Comptat	Terme
Blat de morro (Plata vell)			
" " (Nou)		27	28
Civada Extremadura.		35	
" roia		34	
Ordi		36	
Faves	Pret	45	
"	Valencia	47	
Favons	Mallorca	41	
"	Jerez	40	
Veces	de Sevilla	50	
"	vera		
Farratja	Sevilla	43	
Mill	Extranger		
"	Costera		
Herts			
Titus			

Tots aquests preus són per 100 quilos i per mercaderia sobre carro.

Garrofa negra	35
" Malaferia	33
" Portugal	
" Roja	29
" Ibica	23
" Macorca nova	25 1/2

DESPULLES

Farinas número 4	37
Segones	33
Tèrcers	18
Quarts	17

Preus per sacs de 60 quilos.

	Rals
Menut.	16
Sagonet	15 1/2
Sagó	11 1/2

Vagons arribats: Nord, 1 d'ordi.

ARROS

Bomba Floret.	114
" nuu, 19,	105
" " 10,	103
Bentloch O	53
Selecte.	58
Mi[illegible]	59

Vagons arribats: Nord, 4 de blat.
Alacant, 28 "

MONADES

Alfons,	67
Coro [illegible],	
Pral nova,	75
Mallorca.	
Finet València.	68

SOLER i TORRA G.MANS
BANQUERS
RAMBLA DELS ESTUDIS, 13, I BONSUCCES, 1
BARCELONA
Negociem els cupons dels Deutes
INTERIOR, EXTERIOR i AMORTITZABLE 4 per 100 i Tresor 5 per 100
venciment 1 de gener de 1923

Cambra de Comerç i Navegació de Barcelona

La Cambra de Comerç i Navegació d'aquesta ciutat ha rebut un telegrama del senyor president de la de Màlaga en el qual li participa que ha acabat felicment la vaga d'aquell port i pregant-li que assabenti als embarcadors que és perfecta la normalitat als treballs dels molls.

Mercat regulador d'Inca (Mallorca)

(Del nostre corresponsal)

Ametlla, a 240 pessetes.
Mongetes blanques, a 70.
Fesols, a 78.
Garrofes noves, a 14'50.
Figues per a destilleria, a [illegible]
Idem cantina, a 4'50 els 60 quilos.
Idem bordisset, a 7 idem.
Ordi, a 26.
Civada, a 27.
Cigrons, a 52.
Morcec, a 29'50.
Per 100 quilos.
Gipa xuberoc, a 25 pessetes la càrrega.
Porca, a 21 idem la rova.
Safrà, a 3'70 l'unça

Mercat de Vich

Ous, dotzena, de 4 a 4'25 pessetes.
Gallines, parell, de 17 a 25.
Conills, idem, de 10 a 15.
Anecs, idem, de 15 a 17.
Mamellons, un, de 30 a 45.
Nodriços, idem, de 70 a 150.
Patates, els 100 quilos, a 14'50.
Xeixa, quintà de 55 quilos, a 23.
Forment, idem idem, a 21.
Civada, els 100 quilos, a 25.
Ordi, idem idem, a 24.

Telegram de Protesta

A Rebem de l'Associació de Patrons Carreters d'Obres del Pla de Barcelona la següent nota:

En protesta de què s'elevin els drets aranzelaris de la garrofa importada, segons pretenen els colliters del país, s'ha cursat el següent telegrama:

"Excel·lentíssim senyor ministre de Finances.—Madrid.

L'Associació de Patrons Carreters d'Obres de Barcelona eleva respectuosament a vostè energica protesta pretensió productors garrofes elevació drets aranzelaris garrofa estrangera, puix demés fer no esser suficient producció nacional, regulació preus priva encarir aquest important element cavallar, que tal disposició perjudicaria indústria transports.

President, Miquel Coll."

Ingressos de la M.S.A.

De l'11 al 20 de novembre ha tingut aquesta Companyia una disminució en la seva recaudació de 107.177'25 pessetes comparades les mateixes dates de 1921.

De l'1 de gener al 10 de novembre ha tingut un augment en la recaudació de 6.030.355'3 pessetes vista la feta en la mateixa época de l'any passat.

Productes d'exploitació

Línies d'Almeria i Granada

De l'11 al 20 de novembre hi ha hagut un augment en la seva recaptació de pessetes 46.615'74 sobre la mateixa data de l'any 1921.

De primer de gener al 20 de novembre aquella Companyia porta un augment de 38.923'06 pessetes en la recaudació, comparada amb la mateixa época de l'any passat.

BANC DE CATALUNYA
BARCELONA
CENTRAL: Rambla dels Estudis, 4
AGENCIES: Número 1, Creu Coberta.
Número 2, Sant Andreu, 248.
Número 3, Salmerón, 111.
VALORS - CUPONS
GIRS - CANVI - BANCA
Apartat de Correus, 531
Direcció Telegràfica
CATALONIABANK

CHAVES i PUIGBERT S. en C.
BANCA, VALORS, CANVI
Telèfons 1230-1231 A
Rambla del Centre, número 6

YERANT & FONT
MAQUINARIA
Eines i articles per a alquilar
Avisen els seus clients que trasladen llurs oficines i magatzem a la plaça de Tetuan, 24.

BRUSES
JERSEYS
CAPES ETC.
CONTÍNUES NOVETATS
FÁBRICA
GENERES DE PUNT - LLENCERIA
J. GRAU i C.
LA CIUTAT DE MATARÓ
Sucursal BARCELONA Ros. S. PERE 5.

NOU CATALUNYA
Montera, 7.—MADRID
Mòdiques pensions per a viatjants i famílies.

Secció Marítima

Vaixells entrats

Vapor espanyol "Sabina", de Cardiff, amb carbó. Amarrat moll de Ponent Nord.

Vapor espanyol "Ampurdanés", de Rosas, amb càrrega general. Amarrat moll d'Espanya W. Consignatari, Freixas Enrique.

Vapor espanyol "Cirilo Amorós", de Ferrol i escales, amb càrrega general i 41 passatgers. Amarrat moll d'Espanya NE. Consignatari, Companyia Transmediterrània.

Vapor suec "Fritiof", de Gotemburg i escales, amb fust. Amarrat moll de Sant Bertran. Consignatari, Talavera.

Vapor espanyol "Rey Jaime II", de Mahó, amb càrrega general i 60 passatgers. Amarrat moll de Muralla. Consignatari, Amengual.

Vapor suec "Sandvik", de Cardiff, amb carbó. Amarrat moll de Sant Bertran. Consignatari, Agència Marítima Witty.

Vapor espanyol "Capitán Segarra", de Santa Creu de Tenerife i escales, amb fruta. Amarrat moll d'Espanya NE. Consignatari, Companyia Transmediterrània.

Vapor espanyol "Almazora", de Vinaroç i Castelló, amb càrrega general. Amarrat moll d'Espanya W. Consignatari "La Comercial Castellonense".

Vapor belga "Spartier", de Corunya i escales, amb càrrega general. Amarrat moll de Barcelona Sud. Consignatari, Casaseca i Suari.

Vapor espanyol "Villarreal", de Sevilla i escales, amb càrrega general i 162 passatgers. Amarrat moll d'Espanya NE. Consignatari, Companyia Transmediterrània.

Vapor espanyol "Conde Wifredo", de Màlaga i escales, amb càrrega general. Amarrat moll de Balears O. Consignatari, Rómulo Bosch i Alsina.

Vapor espanyol "Mar Negro", de Galveston, amb cotó. Amarrat moll de Ponent E. Consignatari, Regato i Fontbona.

Vapor espanyol "Rey Jaime I", de Palma, amb càrrega general i 74 passatgers. Amarrat moll de les Drassanes. Consignatari, Companyia Transmediterrània.

Vapor espanyol "Nemrod", d'Almeria, amb explosius. Amarrat moll de Costa. Consignatari, Solet.

Vaixells sortits

Vapor espanyol "Andalucía", en last, cap a València.

Vapor espanyol "Canalejas", amb càrrega general, cap a Vallencia.

Vapor espanyol "Vicente La Roda", amb càrrega general, cap a Cartagena i escales.

Vapor espanyol "Cullera", amb càrrega general, cap a Gaudia i escales.

Vapor espanyol "Malvarrosa", amb càrrega general i trànsit, cap a Cette.

Vapor espanyol "Infanta Isabel de Borbon", amb càrrega general, cap a Buenos-Aires i escales.

Vapor francès "Cavalaire", de trànsit, cap a Marsella.

Vapor espanyol "Paulina", en last, cap a Tarriona.

Vapor alemany "Achiles", amb càrrega general, cap a València.

Vapor alemany "Hollenhof", de trànsit, cap a Genova.

Vapor danès "Jenny", en last, cap a València.

Vapor espanyol "Rey Jaime II", amb càrrega general, cap a Mahó.

Vapor espanyol "Rei Jaime I", amb càrrega general, cap a Palma.

FORD
L'AUTOMOBIL UNIVERSAL
Preus vigents
F. A. B. CADIZ
TURISME 3,515
TURISME: amb arrencada i rodes llanta canviable 3,910
SEDAN: amb arrencada i rodes llanta canviable 6,175
CHASSIS CAMIO per a una tona útil 3,450
Unic agent: per a Barcelona
A. Casajuana Pfeiffer
Diputació, 279

S'ha posat a la venda el número
17
del setmanari
Acció Catalana
conté, íntegra, la conferència d'En Rovira i Virgili a Reus
PREU: 0'25 PESSETES

L'Exposició Internacional del Moble i Decoració d'Interiors

Reunió dels industrials barcelonins

Ahir, a les set de la tarda, tingué lloc al Foment del Treball, una reunió d'industrials barcelonins, convocada per la Junta executiva de l'Exposició.

En Domènech de Sert, president del Foment del Treball, obrí l'acte i donà la benvinguda al Comitè executiu.

Després l'alcalde de Barcelona, senyor marquès d'Alella, president de la futura Exposició Internacional d'Indústries Elèctriques, remercià l'hospitalitat al Foment del Treball i elogià la Junta executora de l'Exposició del Moble i Decoració d'Interiors.

El regidor d'Acció Catalana, En Josep Barbey, president del Comitè executiu d'aquesta Exposició, digué que fins ara no s'havia fet cap exposició que comprengués tot l'art decoratiu. Però ja havem arribat—continuà—a una solució concreta.

Donem el nom d'internacional a aquesta Exposició perquè els estrangers hi concorrin portant les seves exquisides obres i perquè els industrials catalans puguin dir a tot el món que la nostra decoració de l'interior ha assolit la perfecció. Donem el nom d'internacional a aquesta Exposició perquè ens poguem preparar per a l'Exposició Internacional d'Indústries Elèctriques que probablement es celebrarà l'any 1926.

Parlà de l'importància de la reunió d'ahir, dient que tenim d'esmerçar tots els nostres esforços per a fer-la digna d'una gran exposició internacional i de Catalunya per a preparar els nostres industrials a fi de què puguin compatir amb tot el món.

Afegí que els obstacles que es posaven al pas, mereès a la gran propaganda per mitjà de delegats i prospectes, semblà que van desapareixent, i la concurrència serà més nombrosa del que es podia esperar. Dels 100 stands construïts — digué — ja n'hi han 60 de demanats.

La propaganda i l'esforç del Comitè executiu i de tothom — acabà — fa que poguem augurar que l'Exposició Internacional del Moble i Decoració d'Interiors serà un èxit.

En acabar de parlar En Josep Barbey se li tributà una llarga ovació.

El senyor Marco, del Foment de les Arts Decoratives, fon una explicació tècnica de com l'industrial pot concórrer a l'Exposició. Digué que faria reviure l'habitació des de el segle XX i alliçonaria a tothom donant-li un gust per a decorar-se la casa.

Afegí que els stands estarien disposats com les habitacions d'una casa. Parlà de l'estètica de l'habitació. I acabà dient que calia imposar el bon gust a les capes humils.

Després es projectaren algunes fotografies dels plans de la propera Exposició i d'habitacions humils anglesos, alemanyes i catalans, bellament decorades.

El senyor Vega Marc, vicepresident del Comitè executiu, palesà l'esforç que significava la tasca ja realitzada, i va fer la història de la decoració. Acabà demanant l'ajut de tothom.

L'alcalde de la ciutat clogué l'acte.

Després tota la nombrosa i selecta concurrència admirà les maquetes dels stands, els quals són d'un gust exquisit.

Joaquim Mussons Feix
AGENT DE CANVI I BORSA
PASSEIG DE GRACIA, 17
Cumplimentació d'ordres de Borsa en valors al comptat i monedes estrangeres. Intervenció de contractes comercials i prestacs sobre mercaderies o valors: subscripcions a emprèstits, etc., etc.
Direcció telegràfica "MARGENTE"
Telèfone: 455 A. i 499 A.

HERNIA
El seu guariment per el aire comprimit. Magnífic tractat allament científic. Traducció espanyola de la célebre obra de l'eminent especialista francès A. CLAVERIE, de París; 100 pàgines profusament ilustrades, plenes de consells pràctics, d'utilitat immediata i a l'abast de tothom.

VARICES
Externes i internes, inflor de les cames, fatigues, llagues. Magnífic tractat per a curar-se i aconseguir un lleuge total i immediat sense medicament, degut a la pluma de l'eminent especialista francès A. CLAVERIE, de París.

ABDOMEN
Obesitat, relaxació, eventració, ronyó flotant, dilatació d'estómac, embaràs, desviació dels òrgans de la dona. Les incomparables faixes anatòmiques indeformables, higiènicas i elegents de A. CLAVERIE, de París, per a senyores i senyors. Un model especial per a cada cas.

MUTILATS
Braços i cames artificials, els més perfeccionats que s'han produït a ran de la guerra europea. Automàtics, impermeables, models del gran especialista francès A. CLAVERIE, de París. Magnífic catàleg ilustrat.

COLUMNA VERTEBRAL
Deformats, gorbats, carregats d'espatlles, desviació, cames torcudes, en fin, totes les imperfeccions de la estètica humana corregibles pels novíssims models del gran especialista A. CLAVERIE, de París. Escriviu avui mateix a la Agència Clarien, Lauria, 23, Barcelona, esmentant el nom d'aquest periòdic, i rebrèu gratis el tractat que més us interessa i indicant el Vostre nom i direcció, i a volta de correu rebreu sota sobre i amb tota discreció l'obra demanada sense despeses ni compromisos de cap mena.

Designem també a continuació les poblacions on podrèu visitar al nostre eminent especialista en persona per a aliguirè de paraula totes les explicacions que demanèu, que us les donarà gratis i sense exigir cap honorari.

SANT CELONI, dimecres, 6 de desembre, Fonda Gual.
GRANOLLERS, dijous 7 de desembre, Hotel Europa.
TORELLO, divendres 8 de desembre, Hotel Pere Bach.
MANLLEU, dissabte 9 de desembre, Hotel Magí.
VICH, diumenge, 10 de desembre, Hotel Colon.
BARCELONA, dilluns 11 de desembre Hotel Orient (Rambla del Centro, 20).
(A Barcelona les senyores seran rebudes apart per Madame Kerkhofs, procedent de la Casa Central de París.

Dr. Montañá
dels Hospitals de París. Pell i veneri. Sant Pau, 22, principal 2.ª

Cristalleria, Pisa i Porcellana
Despatx i Vendres. RDA. UNIVERSITAT, 6. Telèfon 5510 A
Magatzems i Tallers: Corts Catalanes, 413. Telèf. 317 H
Aquesta casa rep continuament, de les més importants del país i de l'estranger, les últimes novetats en Vaixelles, Joc de cafè, te, Serveis cristall, Bombonaires, Majòliques, etc. etc.
Vaixelles anglesos.—Minton's
Serveis cristall.—Baccarat, Val Sant Lambert, Badalona.
FRANCESC FERRER ANGLADA
Decoració de Vaixelles: Pisa i porcellana a gust del comprador, models novetat efectuats als seus
TALLERS DE DECORAT
Serveis per a Restaurants, Cafès, Balnearis i Comunitats Religioses.
Expedicions a Provincies
Vendes a l'engrós i al detall
6-Ronda de la Universitat-6

Tercer aplec comarcal d'Acció Catalana a Berga

L'ACTE DEL DIUMENGE

L'anunci del tercer Aplec comarcal d'Acció Catalana havia trobat a Berga i a tots els pobles del voltant un ambient favorable i entusiasta. La tradicional catalanitat de Berga coincidia amb una campanya de persecució. La fretura dels nacionalistes de la contrada per oir la veu del patriotes organitzats, creixia amb l'hostilitat de l'alcalde de reial ordre, Josep Viladomat i Rodergues, enemic del nostre esperit nacional.

Diumenge es deia a Berga que l'acte seria probablement suspès. Hi havia un reforç de guàrdia civil, i l'alcalde, per ordre del governador, havia prohibit tota mena de manifestacions patriòtiques. A més a més, hom contava la possibilitat que els regidors nacionalistes de Berga fossin processats per una acusació de l'espanyolista que presideix de reial ordre aquell Ajuntament. Tot plegat havia fet una atmósfera apassionant a l'entorn de l'Aplec, i suscitava comentaris fervorosament radicals.

A migdia arribaren els oradors, que foren rebuts amb grans aplaudiments del poble aplegat a plaça. Al matí i després de dinar, una orquestra tocà algunes sardanes. A les nou de la nit començava el míting.

EL MITING

El teatre del Centre Nacionalista era atapeit d'un públic nombrós i expectant. Hi havia moltes dones i noies. Hom constatà la presència d'una pila de delegacions de pobles de la comarca: nacionalistes de Vilada, Borredà, Broca, Bagà, Puigreig Gironella, Colónia Pons, Castellà del Riu, Pobla de Lillet, Manresa, Avià, Ripoll, Viladonja, Mollerusa i molts altres indrets. Els Ajuntaments d'Alpens i d'Avinyó hi eren expressament adherits, així com "El Correu de Falgàs", un grup de nacionalistes de Berga residents a Barcelona, En Rufi Pelayo, i altres persones i entitats.

El president del Centre Nacionalista de Borredà el de la Joventut Nacionalista de Manresa, el del Centre Català de Ripoll, la senyoreta Cristina Serra, organitzadora de la delegació d'A. C. a Viladonja, eren entre els concurrents al míting.

L'acte començà a l'hora anunciada. A l'estrenari hi havia els senyors Saler, Gassol, Nicolau d'Olwer, Boffil i Mates i R. Vinyes, oradors. I amb ells el senyor Callís, alcalde de Puigreig, senyor R. Casil, alcalde de Vilada, i els regidors nacionalistes de Berga senyors Josep Sala, Joaquim Serra i Manuel Parés. També hi havia un delegat de l'autoritat governativa.

Un cop llegides pel secretari del Centre les adhesions a l'acte, acollides amb grans aplaudiments, En Vinyes, que presidia, cedeix la paraula al

DR. ANGEL SOLER

el qual expressa, en nom de l'Ateneu Democràtic Nacionalista de Vilada, la seva adhesió a l'acte. El nostre nacionalisme—diu—és constant, no és oportunista, no depèn de la vida electoral. I el nostre nacionalisme, el dels catalans de Vilada, és significatiu. Heu arribat, mercès al nostre esforç, a assolir el govern i la direcció del poble. Avui, Vilada és un poble guanyat a la causa nacional.

CATALUNYA ENANA

Es precís que el cas es repeteixi a tot arreu. Bon de fer una tasca de catalanització. Nosaltres som els responsables, pel nostre destí, de l'actual situació de Catalunya.

Treballem Catalunya enana. Aquest és el lema d'Acció Catalana. Hem d'estimar la pàtria i fer-la estimar a tots els catalans. Quan això sigui, quan haguem creat un exèrcit de consciències, d'homes capaços d'amor i de sacrifici, aleshores ens podrem governar.

L'EXAMEN DE CONSCIÈNCIA

Col·laborem-hi tots en aquesta obra d'amor. Així com els bons cristians fan cada dia examen de consciència, i fins els justos es desesperaríxen tants precats, demanem-nos sempre si hem estat ben fidels a Catalunya. Potser recordarem que hem escrit una lletra en castellà per abreució a un amic, sense poder fer-ho. Potser recordarem una pila de manaments semblants. Escrutem la nostra consciència i examinem-nos. Només quan ens haguem esmenat serà hora de donar el crit d'independència. (Grans aplaudiments.)

El president diu que parlarà

EN VENTURA GASSOL

Es acollit amb una insistent ovació.

"Aquí em tenio, catalans de Berga — comença dient. Soc el mateix de sempre. El que un altre dia us parlava sota l'ombra del vostre pi sagrat, una ombra no de fulles i branatges ans de mort, de la mort providencial de la soca. Catalunya, la nostra nació esmorfuida, no pot tenir per símbol un arbre verd i ufanós,

LA PATRIA SOFERTA

Peró no soc ben bé el mateix, amics. D'aleshores encà la Pàtria ha rebut noves ofenses, cada dia més punyents, i perxó vinc amb l'ànima una mica més enverinada i amb la joventut més ardida. D'aleshores encà ha passat un 11 de setembre sense heroismes, un Corpus sense segadors, un Sant Joan sense flames, sense el foc que purifica les coses vives i crema les mortes ensems. No hem sabut encara desfer els catalans traidors, i no hem creat encara l'home nou, el català rebel, conquistador, aventurer, que ha de fer lliure Catalunya. (Aplaudiments.)

L'ENYORANÇA DE CATALUNYA

Vinc aquí amb l'enyorança d'aquesta Catalunya. No sé si vosaltres la sentiu. Potser us penseu que no, perquè devegades passen anys sense que res vos trasbalsi. Peró, de sobte, un cant de tenora, una rondalla saborosa, una dansa plena de gràcia i de llum, us fan enyorar i pressentir alguna cosa, sense saber perquè. Abans de l'arbre hi ha la llavor, i és primer l'espurna que d'incendi. Nosaltres portem a dins la llavor i l'espurna d'una Catalunya gran i lliure que ens crida amb veu poderosa.

No sé si heu sentit aquesta enyorança, us dic. Tant de bó que sí. Hi ha homes que us diran: prou planys, prou elegies, poc que calen. Digueu-los a aquests homes: i vosaltres què féu?—Ells no fan res. Són, precisament, els que avui es planyen els que un dia, cansats del plany, trobaran rectes camins de llibertat.

Peró aquesta Catalunya que enyorem i desitgem, com és, com la veu el nostre cor? Un poeta us dirà que és el cel blau, una enamorada us dirà que és el seu promès, el camperol us respondrà que és la terra que llaura. No és cap d'aquestes coses i són totes alhora.

Si sentiu una Catalunya ideal tindrem una Catalunya lliure. Serem capaços d'heroisme. Veurem com la pàtria és un sentiment que servem engelosits, i ens semblarà que la terra és bella i fecunda per la nostra voluntat, i serà humanitzada pel nostre amor. Aleshores, les petjades del cavall enemic les sentirem a la ferida, i donarem de grat el nostre alè per la vida immortal de la pàtria. (Grans aplaudiments.)

CAL FER UN ESFORÇ

Aquesta Catalunya de l'esperit no es crea pas amb eleccions, sinó amb un constant sacrifici i amb treball. Encara hi ha molt catalans que no mereixen aquest nom. Que llur actuació ens exciti a ésser encara milllors. Siguem cada dia més intolerants amb els enemics i amb els traidors.

Si aquests haguessin treballat sempre, en lloc de col·laboradors comercials, prenys ben closos, qui sap si hauríem esmenat llur vida. Ara no hem de fer sinó destruir llur força, exterminar la mala llavor, l'herba dolenta. Peró justifiquem-nos nosaltres abans.

SIMBOLS

A Berga tenim un símbol de la pàtria, en aquest pi de les tres branques. Quan sembla que Catalunya no podrà ésser lliure, la terra treba veus que li parlen de catalanitat. La rosella, la falç, el blat, esdevenen símbols vivents. Un altre dia és el pi de les tres branques, que pren força simbólica. Tant de bo ho poguessim veure una flor o un roró de muntanya o una platja que no ens recordés que Catalunya és encara esclava i que l'hem de fer lliure. (Aplaudiments.)

Jo recordo la desilusió que el vostre pi va produir-me. Jo em creia que era verd i fort, no corsecat com és. L'arbre mort hem de cremar-lo i fer-ne una alta fogorra ideal, abans no en faci Renya l'enemic. (Ovació.)

OPRESSORS SENSE CULTURA

Anem-hi sovint davant el pi. Invoquem la soca i féu jurament de catalanitat. Sapigném lluitar un cop endura, vosaltres, gent de Berga, rebels sota Roma i sota Franga. Vàreu alçar els braços contra aquells Imperis. Aquí tenim uns altres opressors. Si aquells podien dur-vos amb la dominació una cultura, els d'ara no us poden dur res. Deixen els vostres fills sense escoles i saben convertir les catedrals en cisternes. I els vostres fills, que no hauran tingut escoles, hauran de vessar llur sang en una empresa amarga.

LA LLEGENDA DEL DRAC

Recordeu la llegenda de la donzella oferta cada any al drac en sacrifici. Ara passa quelcom de pitjor: trien els més sapats dels nostres per oferir-los al drac. Doncs, aquest drac hem de matar-lo... (Gran ovació, que no deixa oir els darrers mots.)

Criden pel preu de la sang. N'hem vessada molta i no ens l'han pagada, no ha dut cap redempció. El drac és insaciable. Si algú ma ma llegués que el drac se pot amansir, parseu en aquell home que va revifar un serpent i després va morir-ne de la picada mortal. (Gran ovació.)

Tot seguit, comença el seu discurs

EN NICOLAU D'OLWER

Diu que Acció Catalana celebra a Berga el seu tercer Aplec.

El primer fou celebrat a Ripoll, lla on s'iniciaren les gestes i les glòries nacionals. El segon, a Balaguer, reunits sota l'ombra del darrer Comte d'Urgell, que lluità contra la dinastia estrangera. Si algun dubte haguessim tingut de fer avui a Berga el tercer Aplec comarcal, s'hauria esvaït en veure l'entusiasme i l'amor amb què heu respost a la nostra crida, i la catalanitat que hom respira als vostres carrers. L'espanyol que arribi a Berga s'adonarà deseguit que és en país estrany.

Peró, n'hi ha prou amb aquesta manifestació espontània de la nostra catalanitat? També la majoria de les colónies tenen llurs idiomes, peró són terres oprimides i potser ni en tenen consciència.

Per dignitat própia hem d'aspirar a alguna cosa més. Encara que a Catalunya tot es fes en català i no rebéssim atacs i pogués semblar que la nostra terra fos tota catalanitzada, nosaltres seríem uns ciutadans de segona classe, perquè no tindriem govern propi.

Si no consentiu que a casa vostra us governi ningú, per què tolereu que Catalunya sigui governada pels altres?

L'ACCIO. LA DEMOCRACIA

No n'hi ha prou amb lirismes i manifestacions externes. Estan bé les sardanes i les banderes, peró s'imposa l'acció. Hem de treballar enèrgicament per la llibertat de Catalunya, que serà la de cada un de vosaltres.

No sols en nom de la tradició hem de parlar d'aquesta llibertat. N'hem de parlar també en nom de la democràcia i dels drets individuals.

EXCUSES

I hem de fer l'esforç per la llibertat. Quins motius tindríeu per no fer-ho? Només una excusa miserable: l'egoisme; la por, la poresa. Si cadascú de vosaltres, per una cosa que afecti directament la vostra honra o el vostre profit, estiu disposats a fer un sacrifici, per què no fer-lo quan la cosa afecta a la honra o al profit de Catalunya?

L'egoisme no us pot excusar. Si no us sacrifiqueu per la vostra pàtria haurem de sacrificar-vos per la d'els altres, per una raça antipàtrica i nociva. (Aplaudiments.)

EL SACRIFICI DEL MARROC

Els nostres joves cauen al Marroc sota una bandera que han jurat per força, atacant un país que lluita, al cap i a la fi, per la seva llibertat. (Molt bé.)

Moren en una terra inhospitalària. I sortosos encara els que cauen sota les balas. Pitjor els que moren en hospitals infectes...

(En aquest moment, el delegat del governador indica al president de l'acte que si l'orador continúa així suspendrà el míting. El públic, que se n'adona, aclama En Nicolau amb llargs aplaudiments.)

No en parlem, doncs, del Marroc.

L'EXEMPLE DE PAU CLARIS

Recordeu, per acabar, que a Berga hi ha encara un exemple glorióse: el d'En Claris, que cada any honoreu per Corpus. Els seus avantpassats sortiren d'aquesta terra. Vosaltres, doncs, més que ningú, heu de tenir-lo com un exemple de català pur. El fou l'home que sentí plenament la nacionalitat catalana. Després d'ell, els mártirs de 1714, ja eren una altra cosa. Morien per un ideal regionalista, per una Espanya gran que no era l'amor d'En Pau Claris.

Vosaltres, que sou fills d'aquesta terra de Berga, que encara porta el mateix nom que els romans van trobar-hi fa vint-i-dos segles; vosaltres que porteu a les venes sang de gent forta i ardida, recordeu l'exemple d'En Pau Claris, i si arriba l'hora d'una acció sapigueu complir-la.

D'aquestes terres d'on surten les aigües que fecunden les planes, ha d'eixir-ne una font viva de catalanitat.

Aquí ha d'iniciar-se una cruzada nacionalista contra l'estranger i contra els traidors. Més contra l'estranger que contra els traidors. Els enemics de sempre són els mateixos i ja els coneixem. En canvi, pensem que si un partit d'unió monàrquica ha estat possible, ho estat per una manca de consciència nacional.

ACCIO CATALANA

Contra una Catalunya vibrant ningú s'hi posaria. Contra una Catalunya pura i encesa ningú no s'alçarà.

Això és el que vol Acció Catalana: desvetllar els sentiments que ens fan germans a tots i marquar una acció.

Volem que tots els catalans siguin nacionalistes, i que els nacionalistes no defalleixin i sàpiguen seguir, fermes, el camí que calgui.

Ja no es tracta d'esplais innocents, sinó d'accions serioses. Crec que quan arribi el moment Catalunya podrà comptar amb tots vosaltres. (Grans aplaudiments.)

En alçar-se a parlar

EN BOFFIL I MATES

és saludat amb grans aplaudiments.

"Catalans del Bergadà!—comença—. Vosaltres, d'una manera especial els que malgrat l'alta nit heu vingut de la muntanya, coneixeu la nostra gent, profundament catalana. Sabeu com els pagesos del Bergadà escriuen en català llurs lleres, potser perquè no saben altra llengua, i com les dolces i fortes cançons catalanes són entonades per la joventut.

UNA CONSCIENCIA CATALANA

I esdevé que un dia aquelles joventuts davallen i vénen al centre comarcal, i veuen que de catalans n'hi ha de moltes menes i ells són tots uns. Peró si passa un senyor que parla diferent d'ells, l'esguarden no com un ocell de pas, sinó com una mena de divinitat. Aquesta és la tristesa del nostre poble.

I l'home del Bergadà va a Barcelona i es troba amb homes de totes les comarques i els entén. Aquell home estudia la història de la seva terra i sap que ha estat una pàtria lliure. I si travessa el pati del Palau de la Generalitat veu un mallorquí, un lleydatà, un barceloní, que deliberen. Aleshores comprendrà el regionalisme i endevinarà una civilització.

Si aquell home el trasplanteu a Madrid o a París, tindrà més viva que mai la seva catalanitat, i s'adonarà que Catalunya, tot i no essent homogènia, és una nació diversa de les altres. L'obrer que és fora de la pàtria, ell que havia cregut que el nacionalisme era una creació d'intel·lectuals i burgesos, davant els costums exòtics, sentirà que també és català. Així com davant la mort tothom se sent igual, en oir una parla esranya l'obrer se sentirà tan català com els burgesos de Catalunya. (Grans aplaudiments.)

PROBLEMA DE DENSITAT

Si tots nosaltres fóssim units per una forta solidaritat, si tots nosaltres fóssim nacionalistes, el problema català no existiria. Aquest és el nostre criteri. Ja en una conferència vaig dir que quan la densitat nacionalista sigui suficient la llibertat de Catalunya ens vindrà per força. I En Nicolau, a la Conferència Nacional, diu que no ens refiem d'una conversió. "Hem de preparar-nos a pendre'ns la llibertat—venia a dir—, perquè aleshores potser ens la donaran."

CONTRA LES FICCIONS

El catalanisme s'havia refiat massa de les ficcions. Creava ficcions catalanes contra les espanyoles. Res no va valer, ni ells afalacs a Espanya ni les apel·lacions a Europa. Vencien les ficcions més fortes, les d'Espanya, que també alternava l'afalac amb l'agressió.

Hem cregut que ja és passada l'hora de les ficcions. Bastim unes realitats catalanes contra les realitats espanyoles. Acostumem-nos a creure que contra nosaltres hi ha un poble espanyol, no una política madrilenya. Contra nosaltres hi ha fins aquella organització eclesiàstica tarada pel Reial Patronat. (Aplaudiments.)

Al subsol ibèric hi jau encara un odi antic. Contra aquest odi posem-hi una major densitat nacionalista i una gran puresa de convicciones. De les dues realitats serà també la més forta la que vencí.

LA FRUITA MADURA

Nosaltres compadim els catalans que des dels cadrans seguien els discursos dels líders, com a perfectes espectadors. No n'hi ha prou amb això. Cal que ens enfortim, que seguim una via creixent. L'Espanya caduca no podrà contenir aleshores la realitat catalana. La nostra llibertat serà un dels advenimenti. Perquè si per fer caure una fruita verda de l'arbre cal un gran esforç, no passa el mateix quan la fruita es madura. Quan la realitat catalana sigui madura, un llenger ventijol o tot el més un cop de ron ens la farà arribar a la falda. (Aplaudiments.)

Nosaltres tenim fe en Catalunya. Perxó som optimistes i bandegem les ficcions i correm la nostra terra predicant la bona nova.

Acció Catalana propaga una obra d'organització. Preconitza l'articulació de l'exèrcit de la pàtria. Cal que la cohesió catalana sigui com un vas sonor i dringant, com un glavi intrenchable i perforador. El vas il·l'espanya, peró, han passat abans pel foc. (Aplaudiments.)

ES ENTUSIASMEN

Jo us diré: a Catalunya hi ha una impaciència produida per la feblesa, els desenganys o l'egoisme. Jo he de dir als patriotes impacients: si la vostra paciència s'acaba, la nostra organització totjust comença.

TRES PINS

I ara, tot veient com Catalunya és terra de pins, deixeu-me que en recordi tres.

L'un, el de Formentor, que cantà el poeta, el pi profús i altiu, d'una cabellera que el vent no esbulla, jo diria que és el símbol de la nostra mar.

L'altre, el de la plaça del Pi, de Barcelona, el tendre pi que jo ne ajudat a plantar, és el símbol de la nostra ciutadania. Hi ha encara un altre pi, que no he vist. El pi de les tres branques, greu com l'espectre de la nostra pàtria. La seva soca i les seves arrels diu que són ben mortes, peró a la vora, esponerós, un pi jove s'hi dressa, com un nodrissó de titans. Jo l'amoixaria suaument i li diria: Pi, pinell! Ets el pi d'Acció Catalana, ets el pi de la tàctica i de les aspiracions noves del nacionalisme català. (Una gran ovació acollí aquestes belles paraules.)

Finalment,

EN RAMON VINYES,

el poeta patriota que ha col·laborat principalment a l'organització de l'Aplec, va pronunciar unes breus paraules i va resumir els discursos. Entonà un cant líric a la pàtria. Condemnà els mals catalans, que "duen, a despit seu, Catalunya pel món". Evocà les terres de Castella on Cervantes hi situava "el cavaller de la trista figura, i tan desproveida avui d'un sentit cavalleresc".

Digué que la campanya nacionalista sempre ha anat encaminada a la puresa, i suggerí la imatge del pi que ha sentit xiular les bales.

El discurs d'En Vinyes, molt vehement, va ésser aplaudit en alguns paràgrafs i, d'una manera sorollosa, en acabar.

Les paraules del poeta van acabar l'acte. El doctor Soler donà un "Visca la llibertat de Catalunya", que fou unànimement respost, i el poble de Berga i les representacions comarcals desfilaren en mig de gran entusiasme i d'aclamacions a la pàtria.

L'Aplec de Berga, celebrat a despit de certa gent, ha revifat un caliu d'intensa catalanitat.

El Bisbe de Vich i la llengua catalana

Havem rebut una comunicació de l'il·lustre senyor vice-rector del Seminari de Vich, en la qual, referint-se a un solt publicat a LA PUBLICITAT del 22 de novembre, ens diu textualment:

"Es completament fals que la primera autoritat eclesiàstica hagi ordenat que tots els actes que tenen lloc dins del Seminari se celebrin en castellà. Tant és així que els Sants Exercicis que s'han fet la setmana proppassada han estat donats en català als seminaristes de llatí i humanitats i en castellà als filósofs i teólegs, tal com s'ha fet sempre, àdhuc durant el pontificat de l'excel·lentíssim doctor Torras i Bages. Demés, la festa de la Purissima, que és la própia dels seminaristes interns, es fa aquest any, com en els anteriors, en català com pot vostè comprovar pels numeris de diferents anys que tinc el gust d'adjuntar-li. I si el Sant Rosari es resa en llatí és sols per ésser la llengua de l'Església."

Convenient informats pel nostre corresponsal de Vich passem a contestar l'anterior comunicat, en una forma que demostrarà al seu il·lustre subsignant que quan aquest periódic es fa ressó d'una fet important està ben cert de la seva exactitud; tot el que s'haurà d'aconseguir és obligar-nos a pendre'ns les dades que aclareixen la qüestió i justifiquen nostra campanya empresa.

Sense mancar a la veritat no podem rectificar la notícia donada pel nostre corresponsal i davant el contingut del comunicat ressignem explícitament que és completament cert que degut a la primera autoritat eclesiàstica del bisbat s'ha acordat suprimint progressivament el català en els actes que tenen lloc quotidianament dins el Seminari, imitant-se el costum immemorial seguit fins a la mort del bisbe doctor Torras i Bages, d'enyorada memòria. Hem parlat sempre dels actes dels interns i per tant esmentar els exercicis que anualment es donen als externs i interns és fugir de la qüestió; peró ja que es fa al·lusió indirecta al doctor Torras hem de dir que aquest gran doctor, que com sap tot nostre il·lustre comunicant, no s'immisceia gaire en detalls d'aquesta mena, assistia als actes de l'últim dia i feia ell personalment el sermó en català. Fugir també de la qüestió és parlar dels programes de la festa de la Purissima, en la qual res té que veure el Seminari oficialment: són fills de la iniciativa dels maristes, que és de creure, per observacions fetes ben recentment sobre aquest particular, divergent del gust d'altes esferes.

Nosaltres ens hem referit sempre als actes de pietat de cada dia i perquè nostre il·lustre comunicant vegi l'exactitud de nostra informació, apel·lem a la seva consciència i també a la del majordom del Seminari, doctor Ordeig, perquè digui si no és cert que a l'intentar-se dues vegades llegir en el refetor les pastorals del doctor Torras i els sermons panegírics de mossèn Costa i Llobera, totes dues vegades fou interrompuda la lectura i substituida per obres castellanes sense ni acabar l'obra que es llegia; si no és cert també que a l'intentar-sè aquest any resar l'estació major al S. S. segons text proclós del doctor Torras i amb els pare-nostres en català també fou prohibida la lectura del text català, substituit per un de castellà i els pare-nostres es digueren i diuen en llatí.

L'excusa de què el Sant Rosari es resa en llatí sols per ésser la llengua de l'Església, no és acceptable; apart que la locució "llengua de l'Església", especialment aplicada al Rosari, és d'una precisió canònicament inacceptable, demanem nosaltres: com es resava el Rosari en temps del doctor Torres i Bages, en català o en llatí? La veritable posició del nostre il·lustre comunicant per a convèncer-nos seria aquesta: una llista dels actes que se celebraven en català, dins l'internat del Seminari, en temps del doctor Torres; altra llista del mateix en els temps posteriors.

Sabem que la comunicació que estem comentant no ha sortit "motu proprio" del senyor vice-rector; d'altra part és infantil voler negar una política de la qual n'han arribat guspires a tot poblet i parròquia del bisbat.

Els detalls que hem comunicat, dels quals mostra il·lustre comunicant n'està tan enterat com nosaltres, no res pemetes esperitificació, sinó al contrari. Si novament se'ns hi obliga, repassarem l'actuació catalana en altres temps que en el Seminari; informarem als nostres llegidors de la campanya empresa per la mateixa autoritat contra uns institució dedicada a propagar el llibre clàssic català, contra unes agremeiacions infantils de caràcter religiós i patriòtic, detallarem la intervenció personal de la mateixa en els incidents entre vigatans i militars ocorreguts fa un any, en l'organització d'una festa patriòtica fa per més de sis mesos; registrarem en el B. O. del bisbat els documents episcopals dirigits al poble i llegits en la tribuna de la Catedral dels quals en tinc uns en trobem tres de catalans i tots els demés en castellà, etc., etc.

Per avui ens limitem a la qüestió del Seminari, que resta ben aclarida. LA PUBLICITAT es veu obligada a fer aquesta campanya, tot i sentint el natural disgust; en ella, peró, es veu sostinguda per l'opinió catalana i especialment vigatana, que no vol altra cosa que el manteniment de la seva tradició tal com l'a hi plasmà el gran bisbe doctor Torras i Bages, remarcant que els seus dos caires essencials són i deuen ésser la religiositat i la catalanitat.

"Nostra Parla" a Calafell

El proppassat diumenge, a la tarda, se celebrà a Calafell, a l'espais local del seu Cinema, un acte d'afirmació nacionalista i d'homenatge a la llengua catalana, organitzat per "Nostra Parla".

Presidí l'alcalde de la vila, amb el secretari de l'Ajuntament, i varen usar de la paraula els joves propagandistes de "Nostra Parla", En Joan Palau i Mayor, En Joan Valldeneu i En Rafel Cardona.

Tots ells varen manifestar-se en tons radicalíssims en pro de la nostra causa i de les reivindicacions lingüístiques de Catalunya, essent força aplaudits per la nombrosa concurrència, constituida en la seva major part per treballadors del camp i per un estol de boniques noies.

Va cloure els parlaments el del popular alcalde En Jaume Janés Papiol, d'una concepció acurada i expressiu de l'ardor patriòtic que presidia aquells moments entusiàstics, petita mostra de la germinació ràpida que arreu de Catalunya té la llavor nacionalista.

Féu l'acte amb una oratió sincera als oradors i aclamant la Pàtria.

PAGINA CINEMATOGRAFICA

Pola Negri i Charlot

La setmana passada vaig veure en un número d'"Excelsior" el retrat de Pola Negri i Charlot, amb la nova del prometatge d'aquestes dues grans figures del cinema. Tothom conèix anècdotes de la vida particular del millor cómic que avui dia hi ha al món. Era molt curiós un article que va sortir ja fa temps a "Comaedia" firmat per Max Linder, en el qual contava la seva visita a casa de Charlot, la manera com vivia, i les seves opinions sobre l'art del cinema. Avui ens diuen que Charlot s'ha enamorat i que es col casar. I qui és la promesa de Charlot? La promesa de Charlot es diu Pola Negri, una gran estrella del cinema. A Barcelona són poques les pel.lícules que s'han vist on intervenia Pola Negri, a més a més d'ésser poques no són gaire interessants. Les millors creacions de Pola Negri són desconegudes del nostre públic.

Pola Negri és polonesa, algú parlant dels seus orígens ha dit que era d'una família de gran aristocràcia, una mena de princesa fantàstica i aventurera s'ha volgut suposar que amagava aquest nom italianitzat.

Pola Negri ha triomfat a Berlín, aviat els empresaris de cinema alemanys s'adonaren de la seva bellesa i de les seves facultats d'artista, i Pola Negri passà a ocupar, si no el primer lloc, la primera fila on s'hi troben l'Henny Porten, la Mia May i la Fern Andra, que totes elles tenen una fama fantàstica a Alemanya, i ja comencen de tenir-la als països llatins i a Nordamèrica.

Mentres durà la meva estada a Berlín vaig tenir ocasió de veure algunes pel.lícules de Pola Negri, veritablement interessants. Jo confesso la debilitat i la preferència que sento per les pel.lícules americanes. El cinema alemany, no m'acaba de satisfer del tot; però confesso també que el cinema alemany ha fet assaigs i proves de gran mèrit. Ha arribat a fer un formidable film històric com "Anna Boleyn", interpretada per l'Henny Porten, que em penso que veurem aviat a Barcelona. Ha fet provatures tan serioses com el "Gabinet del doctor Coligari", que la primavera passada fou l'èxit cinematogràfic més gran a París. Entre aquestes pel.lícules de primera fila hi ha el drama oriental titulat "Sumurum", que valdria la pena que un dia o altre es projectés per aquí. "Sumurum" és l'obra mestra de Pola Negri, i en aquest film tingué la sort de col.laborar amb un actor com Paul Wegener. Paul Wegener, sense exagerar, és l'actor de més categoria que avui hi ha a Alemanya. Les seves creacions shakesperianes del "Shylock" i del "Yago" i el "Franz Moor" dels "Räuber", de Schiller, són veritables meravelles artístiques que no s'oblidden mai més.

Pola Negri feia en "Sumurum" un paper d'esclava; una barreja de dona apassionada i esquerpa; els seus ulls, que són units, tenien una immobilitat que gelava la sang. Wegener feia un soldà malànima amb la cara atapeïda de crueltat, a propósit perquè el somniéssin a les nits. La presentació i la propietat de la pel.lícula eren coses de "tout premier ordre".

Des que vaig veure "Sumurum" estava convençut que Pola Negri era una de les actrius més fortes del món. Més tard vaig tenir el gust de conèixer-la i parlar-li. Era en una festassa que es feia en la "Grosseschauspielhaus" a benefici de la propaganda a l'Alta Silèsia. Era una festassa on no hi faltava ningú del món oficial ni del món de l'art. Jo estava sentat sota una llotja on hi reia el president Ebert, i m'arribaven fins al clatell els sospirs presidencials, perquè Ebert és un home molt gros i que bufa molt. Peró de tot aquell enfilall de ministres i de gent notable no m'interessava ningú. Tenia els ulls posats en una dona enllluernadora. Duia una bata simplicíssima de "tissú" de plata molt arrapada al cos, que era prim i flexible. Tenia una gran cabellera negra estarrufada amb una corona d'"aigrettes" de color de fum. Els ulls d'aquella dama no m'eren desconeguts. Naturalment, era Pola Negri. Al cap d'un quart o de vint minuts, jo parlava amb ella sentat a la seva llotja. Tinguéren la conversa d'aquests casos, quatre coses banals sense importància. D'aquell dia ençà no l'he vista més. Vaig saber ja fa temps que Pola Negri havia estat contractada per una gran empresa americana. Confesso que no em va venir de nou. Els productors de cinema americà camen el millor del món, i ho cacen d'allí on sigui.

Charlot diuen que s'enamorà de Pola Negri en un viatge que va fer a Berlín. No deu ésser ell sol el qui se n'hagi enamorat, peró sembla que és ell l'afortunat que s'hi casa.

Què és el que ha emprès Charlot per fer aquest acte del casament, i amb una dona tan torbadora i tan poc charlotesca com Pola Negri? Misteris de l'amor, que diuen a les pel.lícules.

Pola Negri és una mena de serp meravellosa; se'n podria dir sense exagerat, i sense cursileria, que és una mena de dona fatal, d'aquelles que fan tornar boig un xa de Pèrsia o un milionari de Boston. Ara serà la dona de Charlot; el que no creiem és que un dia se'ns presenti en un film al costat d'aquest home que ha fet del jaqué, de la bimba i el bastonet, la indumentària màxima de l'humor. Encara que en aquest món tot és possible i els més verdes en maduren.

JOSEP MARIA DE SEGARRA

ARGUMENTS DE PEL·LICULES

La caravana de la mort

Interpretada per l'actriu russa OLGA TSCHESCHOWA

PRIMERA JORNADA

QUAN ES TRENQUEN LES CADENES

Quan a mitjans de l'any tràgic de 1914 va ésser encesa a Europa la teia guerrera i destructora, la Rússia tsarista era el país en l'opressió contenia les ànsies de revolta del poble que tenia davant d'ell la Sibèria i la xurriaca de l'opressor.

Estranya al pervindre, Olga Perowna, filla d'Anna Ivanowna, dama d'alt llinatge i reial ascendència, viu feliç prodigant entre els seus servidors tota mena de consols i de favors. El seu cor generós contrasta singularment amb els rancis prejudicis de la seva velleta mare, mantenedora dels privilegis de la classe.

Leònides Rumin és un opulent terratinent jove, d'un caràcter franc i lleial, enamorat profundament de l'encantadora Olga Perowna i correspost per aquesta.

L'amor estén les seves ales sobre els enamorats joves, als quals la vida els somriu. L'afalac flota com un incens al seu voltant i s'estatgen en alcàssers de meravella que miren a la blanca estepa, l'immens camp d'ermini que diu nostalgies a les ànimes.

Mentre ells son feliços, puix la boda, que promet ésser sumptuosa, deurà celebrar-se pròximament, un cor gruny de celos i rancor. Levedew, mosso de quadra al servei d'Olga Perowna, sent per la seva mestressa una violenta i contrariada passió. Per què no ha d'ésser meva aquesta dona? —es diu.—Però no, soc jo el pària, el servent, ningú... Així s'incuba l'odi a aquella ànima plebeia.

Olga té una amiga de la infància, Isabel, la dolça princesa, que per una ironia el destí la féu noble, sustenta utòpiques idees. En els seus deliris romàntics somnia un país comunista, tal com el suggereixen les seves lectures. I, nascuda en l'opulència i el benestar, sent pels seus un profund despreci, així com una gran simpatia pel poble, al qual desitja repartir tots els seus cabdals. Quan discurreix pels amples i luxosos salons del seu palau, es veu atormentada pels reparos de la seva consciència socialista.

Les noces de Rumin i Olga se celebren amb arreglo al ritu grec ortodox.

Els presents valuosos, el derrotge de luxe i sumptuositat exasperen a la princesa Isabel, qui no es cansa d'amonestar severament a la seva amiga Olga.

Tots feliciton els novells casats.

—I vostè, Isabel — pregunta Rumin en adonar-se de la fredor de la jove—i vostè ens dones l'enhorabona, brindant per la nostra ditxa?

—Senyor Rumin—va contestar l'al.ludida—jo no puc felicitar a un home que creu trobar la ditxa unint-se amb una nina de seda.

Mentre en el banquet brinden i s'ajunten els magnats amb un pretext de alegria i diversió, entre els de la seva esfera, Levedew, el criat, tira a terra un vas abans de brindar per la felicitat de la seva mestressa, a qui estima.

Apretant els punys i estrenyent les dents amb ira, somnia en el dia que podrà abatre l'orgull dels grans i realitzar les seves esperances.

—Ai del dia que l'esclau trenqui les cadenes!

I el dia va arribar, quan les armes que havien de servir per a combatre contra els enemics de Rússia, manejats pel servents, van tornar-se contra l'opressor secular al sofrir les contrarietats d'una guerra desastrosa i estèril.

La ceguera de sang va enterbolir els cors.

Cangué el tron imperial. L'onada roja va erigir en llei una tirania mil vegades pitjor que l'anterior.

Isabel, fidel a les seves idees, va abraçar la causa del poble.

Els novells esposats, sumits a la misèria, intentaren en va traspassar la frontera. Rumin, per evitar que la seva muller es morís de fam, s'allistà de guàrdia roig i incorporant-se a l'exèrcit sovietista.

En la seva absència, Olga és detinguda per defensar a una pobra dona que intentà vendre tots els seus objectes, essent condemnada a treballs forçats.

Rumin acudeix apressuradament, avisat telegràficament per la seva mare, i es veu obligat a implorar justícia al tribunal superior, el qual commuta la pena per una multa de dos cents mil rubles.

—No tinc aqueixa quantitat. Soc pobre—al.lega Rumin.

—Volíem saber només si tenies diner amagat.

Olga és posada en llibertat, i marit i muller s'abracen plorant.

SEGONA JORNADA

L'IMPERI DE LA FAM

La revolució ha elevat a Levedew al càrrec de comissari del poble. Es, doncs, la primera autoritat del poble on es troba En Rumin.

La casualitat posa cara a cara els dos homes; Rumin s'estremeix en pensar que la seva vida depèn tal vegada d'aquell home revestit d'autoritat.

Les baixes passions que han fet niu al cor pervers de l'ex-criat, es revifen en recordar la bellesa de la seva antiga mestressa. Poc havia de costar-lo fer-se-la seva. En aquell temps en què només la delació equival a una sentència de mort, En Levedew introduirà entre els documents d'En Leònides Rumin una proclama anti-revolucionària; serà afusellat i d'aquesta manera aconseguirà a la dona desitjada.

En Lavedew, doncs, dóna ordre de fer un registre al domicili del matrimoni Rumin, dirigint personalment aquella tasca i presentant-li la perillosa proclama que portava amagada.

En Rumin nega que aquell document es trobés al seu poder; ningú ho creu.

Mal ferit, és conduit als llòbrecs soterranis de la Tsxeka, tribunal terrible i d'on no en surt ningú només que escoltat pel piquet de les execucions.

Olga hi acut plorosa sol.licitant l'indult, però els seus precs no són atesos.

Un home que sent la justícia, el noble cavaller de Chrenow, i que forma part del tribunal de la Tsxeka, es compromet a averiguar la certitud d'aquella greu acusació que pesa sobre En Rumin. Precisament ha sorprés una conversació en la qual Olga prega a Ledevew que salvi al seu marit, responent-li aquell amb proposicions infames que la fan ruboritzar.

Assabentat Chrenow de la maldat de Levedew, el destitueix del càrrec de comissari del poble.

Arriba el moment de l'execució i quan Olga s'interposa entre els soldats i el seu marit per a morir també, arriba l'indult.

En Rumin està salvat!

El generós Chrenow i un altre quefe no menys honrat, Maksímow, són perseguits per traidors per no voler-se subjectar a les ordres injustes del Govern dels Soviets.

Rumin sorprèn el telefonema en el que s'ordena la seva detenció i els avisa.

Aquests i la família Rumin aconsegueixen fugir confosos entre l'adolorida "Caravana de la Mort", l'èxode trist dels desgraciats sense llar ni aliment, deixant en la nevada estepa un regueró de cadàvers. Eren els que buscaven refugi en altres terres.

Els fugitius s'introdueixen en un tren, però són descoberts i Maksinow és ferit mortalment. El destí els proporciona un refugi a un hospital, on els malalts van morint per manca d'aliments. Allí l'abnegada Isabel prodiga, com infermera, els seus millors auxilis als moribunds. Amb gran dolor, rep als seus braços mentre expira, el cos de Maksinow, qui tant l'havia estimada en altres temps.

La caritativa dama amaga els fugitius, facilitant-los un guia que els duu fins a la frontera.

Una frase s'escapa dels llavis d'Olga:

—I tú, Isabel?

—Per a mí no hi ha esperança; sofriré la meva equivocació i el meu arrepentiment. Adeu!

I quan després d'un llarg i penós romiatge veuen, des de la vora oposada del riu que els separa de la pàtria llur, el Kremlin, el famós edifici que pregonava la glòria d'una Rússia gran i omnipotent avui devastada, famèlica i ensagnantada pels atacs d'una follia fatal, s'ugombolen als seus ulls les llàgrimes al recordar la trista "Caravana de la Mort".

el dot que li corresponia quan fos major d'edat.

BIOGRAFIES

LA CARRERA PRODIGIOSA d'En RUDOLF VALENTINO

Era els primers dies del més de maig de 1895. Les campanes de la petita parròquia de Castellaneta repicaben joiosament, fent repercutir la seva veu melodiosa a través de la immensa planúria de la Puglie... El rector de Castellaneta estava atrafegat aquell dia, car no es presenta sovint l'ocasió de celebrar un ric bateig amb tota pompa; els habitants de la vila eren en la seva majoria treballadors, i a Castellaneta la paraula treball no era pas aleshores certament un sinònim de riquesa!... S'havia de batejar aquell dia un noiet, nascut dies abans, fill d'En Joan Guglielmi, capità de cavalleria retirat i el qual fou després bacteriologista. Els pares de l'infant van decidir donar-li el bonic nom de Rudolf, i no cal ésser molt perspicaç per a endevinar que el noi va acceptar-lo amb una perfecta indiferència.

Aquell dia van llançar-se moltes confits a la quitxalla del poble, i segons manifesta el rector, feia molt de temps que no s'havia celebrat a Castellaneta un bateig tan fastuós.

Els anys transcorregueren plàcidament per al petit Rudolf. Als vuit anys va començar a estudiar a Tarento, a l'escola elemental, i als dotze el noi va trobar molt atractiva la carrera militar i va semblar-li que la carrera de general havia d'ésser una de les més agradoses. Davant d'això els seus pares van fer-lo entrar al Col.legi Militar, on va estudiar durant tres anys. D'allí va sortir-ne amb uns certificats excel.lents, presentant-se tot seguit a l'escola naval de Venècia. Malauradament, En Rudolf era molt prim, i faltant-li un centímetre per a arribar al perímetre de pit reglamentari, fou rebutjat a l'Escola Naval.

Va tornar a Tarento, i contrariat pel seu primer fracàs de Venècia, va començar a "trobar agradable la vida de menjar, beure i no fer res". Aquel que fins a aquella data havia estat pels seus companys un model de deixebles, estudiós, treballador i voluntariós va començar a desviar-se sensiblement del camí que s'havia traçat per a arribar a general.

Al cap d'un any d'inactivitat i de vida turbulenta va decidir de tornar pel bon camí; la carrera militar havia estat ingrata envers ell i aleshores va decidir estudiar per agricultor. Va entrar a l'Escola d'Agricultura de Gènova, on va estudiar-hi alguns anys. Els adobs, les carretes de bous i les coses de la terra el van fer tornar completament indiferent. Aleshores va declarar que estava "fastiguejat de viure" va retornar a la llar paterna, aconseguint que els seus pares li donessin

Va abandonar Tarento passant a Monte-Carlo, començant a donar-se la gran vida i recorrent toda aquella meravellosa "Cote d'Azur", Niça, Cannes, Mónaco i Monte-Carlo, anava malver sant follament el seu patrimoni. Després de la "season" va anar a París, comprant una casa al Bosc de Bolonya i un luxós automòbil "Fiat". La seva quadra reunia els millors exemplars de cavalls irlandesos i anglesos pura-sang i ben tost la seva cartera fou plena de factures i de cartes reclamant els deutes. Un radiant matí de primavera En Rudolf va adonar-se que estava entrampat per tots costats i que seria tret de tot-arreu.

Quedava encare un recurs: la seva mamà. Va acudir a ella i—oh, les mares!—aquesta va pagar tot el que el seu fill devia.

Rudolf va començar a pensar que era ja hora de pensar en l'esdevenidor... El vell continent no li inspirava ja cap esperança i va decidir d'anar a Amèrica, desembarcant a Nova York amb un fred glacial, el 23 de desembre de l'any 1913, al néixer el dia.

Algunes biografies han pretengut que En Valentino havia fet el viatge amagat a l'entrepont d'un vaixell, però nosaltres podem assegurar que va anar-hi com a viatger de primera classe, a bord del "Cleveland", transatlàntic de la Hamburg America Line i en qualitat d'agricultor, ja que aquesta era la seva professió.

Ja a bord del transatlàntic tingué ocasió de marcar el primer "one-step", essent aquest el primer pas per a reprendre a Nova York la mala vida que havia ja portat a Monte-Carlo. Durà tan sols sis mesos, i a primers de juliol de 1914 va trobar-se sense un cèntim i sense treball. Al cap de poc temps va ésser-li oferta la plaça d'intendent d'un milionari de Jericho, a Long-Island, anomenat M. Bliss, el qual tenia a la seva propietat terrenys magnífics. Un dia aquest li va demanar que fes uns plànols per a arranjar artísticament els seus jardins a l'estil italià, i En Rudolf va començar la seva feina. A aquella època la muller del milionari, la senyora Bliss, va arribar d'un viatge a Europa i va mostrar-se molt contrariada al veure que l'estranger contractat pel seu marit disposava i apariava els jardins com li semblava. Va tenir un gran disgust, i molt enfadada digué que desitjava construir als seus terrenys un camp de golf... i com En Valentino no hi entenia res en golf va perdre el seu empleu.

En Valentino va començar al cap de poc temps a sapiguer l que era la misèria. Durant un mes i mig hagué d'alimentar-se amb el que reparteixen gratuitament als pobres. A les nits, quan feia bonança, cercava un refugi al portal d'alguna casa, a la sala d'espera d'alguna estació de ferrocarril o dins d'un taxi a un garatge. No cal dir que moltes vegades els policies havien interromput els seus somnis i li calia fugir a cercar un refugi a un altre lloc per a poder reposar. Molt sovint passava dies sencers sense menjar i no aconseguia trobar treball malgrat la seva bona voluntat.

Un dia va trobar un amic d'altre temps, el qual, compadit de la situació desesperada en què es trobava, li va preguntar perquè no ballava, recordant que els darrers dies de viatge en el "Cleveland" l'havia vist ballar admirablement. "Encare ets jove, elegant i guapo—li digué—i segurament et seria fàcil trobar feina."

En Rudolf va reflexionar llargament sobre el que li havia dit el seu amic i poc després, ajudat per aquest, va aconseguir entrar de dansaire al Café Maxim's. La famosa dansarina Bonnie Glass, que cercava una parella per al seu número, va fixar-se en el talent i el brio de Rudi i el va contractar tot seguit. Ambdós dansaires esdevingueren molt populars a Nova York. Això succeia cap al final de l'any 1914. En Rudolf va cansar-se ben tost de la dansa i va acceptar les proposicions del director d'una companyia d'opereta que estava a punt de sortir de "tournée" per tota l'Amèrica. Li donaren en una de les operetes un paper de dansaire, però malauradament la companyia va desfer-se i els artistes es dispersaren a l'arribar a California i En "Rudi" va dirigir-es dispersaren en arribar a Ca- amb l'intent de tornar-se a dedicar a l'agricultura que havia abandonat. La sort, emprò, no el guiava per aquest costat. Allí li van oferir un contracte per a l'Alcàzar de Frisco, després va donar lliçons de dansa i per primera vegada a la seva vida va fer comèdia. A Frisco va fer una creació de "Nobody Home", la qual comèdia va assolir un gran èxit.

Al cap de poc temps va fer de "Salesman", es a dir, agent de banca i borsa, i segurament hauria fet bona sort si l'entrada dels Estats Units a la Gran Guerra no li hagués obligat a deixar aquest afer. Dos anys abans, quan Itàlia va entrar a la palestra, En Rudolf s'havia presentat diferents vegades al Consolat per a servir a la Pàtria, però sempre fou rebutjat per malaltia a la vista i el mateix li va ocórrer als consolats anglès i americà.

Fou aleshores quan Rodolf Valentino va intentar fer sort en la indústria cinematogràfica, que tot just començava a ésser floreixent al Sud de Califòrnia i a Els Angels. Després d'esperar durant vuit mesos "vivint de l'esperança", fou contractat En Rudolf per N'Emmett Flyun, que impresionava "La Verge casada" als "studios" de la Universal City. En aquesta pel.lícula En Valentino va representar el paper d'un comte italià. Va treballar també en una munió d'altres pel.lícules representant petits papers.

L'any 1919 va casar-se amb Joana Acker, la qual, a les sis hores d'haver esdevingut senyora Valentino "va abandonar el domicili conjugal"!!

Novament En Rudolf va trobar-se sol al món.

Va marxar cap a Nova York, on va fer dues pel.lícules, després fou contractat per En Rex Ingran per a impressionar "Els quatre genets de l'Apocalipsis" als "studios" Metro. Aquest fou el film que va donar a conèixer a Rudolf Valentino. Va seguir treballant per a la Metro i va impressionar les següents pel.lícules: "Uncharted Seas", amb l'Alicia Lake. Després la Nazimova va contractar-lo per a fer el paper d'Armand a "La dama de les Camèlies". Va treballar també amb En Rex Ingram en "Eugènia Grandet". Des d'aleshores En Valentino esdevingué l'actor favorit del públic americà.

Els tractants en pel.lícules es disputaven a l'aranya estira-cabells les seves produccions, i la Famous Players Lasky Corporation va contractar a l'artista, primer per un any i després per tres anys més. "The Sheik" fou la primera pel.lícula d'En Valentino per aquella casa, assolint un gran èxit. "Moran of the Lotty", que fou el següent, també va figurar moltes setmanes als programes dels cinemes americans. Amb la bellíssima Glòria Swanson En Valentino va impressionar "Beyoud the Rocks", pel.lícula molt remarcable, en la qual els dos artistes obtingueren un veritable triomf.

Valentino va acabar fa poc "Sang i sorra", d'En Blasco Ibàñez, i va començar tot seguit la impresió de "Don Cèsar de Bazan", sempre treballant per a la Famous Players Lasky Corporation.

Tan tost va acabar "Sang i sorra" va decidir tornar-se a casar, car havia ja obtingut el divorci amb la seva primera muller Joana Acker... Malgrat això no va poder casar-se, puix les lleis americanes exigeixen que transcorri un temps determinat, després d'haver obtingut el divorci, per a casar-se altra vegada. Per a no contravenir les lleis dels Estats Units En Valentino va trasladar-se a Mèxic, casant-se amb la senyoreta Natacha Rambova, que és una artista de gran talent. La genial artista Nazimova acompanyava als nuvis en aquest viatge.

De retorn a Els Angels, En Valentino fou perseguit per la justícia, que el va detenir i tancar a la presó havent de pagar 10,000 dollars per a sortir-ne. Fou acusat i processat per delicte de bigàmia, però el jurat va declarar-lo innocent. Amb tot, l'as cinematogràfic no podrà viure amb la seva encantadora muller fins d'aquí a alguns mesos. Mentrestant la senyora Valentino ha anat a viure a Nova York.

En la vida privada "Rudi" Valentino és l'home més amable i més simpàtic del món, gairebé sempre parla en francès i molt rarament l'anglès. Té una bonica caseta situada al costat Nord d'Hollywood, on tenen les seves

KURSAAL
Palau de la Cinematografia
Grandiós èxit de l'emocionant pel·lícula LA CARAVANA DE LA MORT Escenes de la Rússia imperial i soviética
ADAPTACIÓ CINEMATOGRAFICA DE LA NOVEL·LA DE MAXIM CHRUNOW, EN LA QUAL, UNIT A UNA INTENSA I DRAMATICA ESCENA D'AMOR, HI APAREIX LA FORMA DE GOVERN DELS SOVIETS -:- PROTAGONISTA LA CELEBRE ACTRIU RUSSA OLGA TSCHESCHOWA,
EXCLUSIVA DE E. CANTURRI, DIPUTACIO, 278. — BARCELONA.

cases en Max Linder, Charles Chaplin, Jack Gilvert, etc. La seva caseta està instal.lada amb un refinat gust artístic. "Rudi" està molt ufanós dels objectes d'art que posseeix; demés és un col.leccionista empedernit d'antiguitats rares i de valor. Totes les sales de la casa estan ornades amb dibuixos i magnífics retrats a l'oli de la seva esposa la senyora Natacha Rambowa i algun de la Nazimova hallant, que són una meravella. El gran saló és extraordinari, ferint la vista els tons cridaners de colors dels nombrosos coixins rodons que hi són distribuits per tot arreu amb gust exquisit, endevinant-se fàcilment que la mà de la senyora Natacha Rambowa hi ha intervingut en el menagement de llur "home". No és que es pugui **dubtar del** bon gust estètic d'En Valentino, però **un no pot per menys de reconèixer que una mà de dona hi** ha intervingut!...

En Rudolf Valentino és avui l'as de la pantalla més popular a Nova York. Tothom l'anomena "l'idol del públic americà", i és que aquest jove primer actor ha assolit als Estats Units un èxit tal que ha eclipsat tots els altres artistes. Quan el seu contracte acabi, En "Rudi" diu que té la intenció d'anar a França i impressionar les pel.lícules pel seu propi compte a Niça... Però com que això no serà fins d'aquí dos o tres anys, tal volta canviarà de parer.

A la nostra terra En Valentino no és pas gaire conegut, car l'única pel.lícula d'èxit que li coneixem per ara és "Els quatre genets de l'Apocalipsi", que van assolir i estan obtenint encara un gran èxit per tot Catalunya.

Sens dubte, la vida d'En Valentino és una de les más accidentades que es coneixen d'entre els artistes de la pantalla i creiem que bé valia la pena d'ésser contada.

Estrenes de la setmana

Saló Catalunya.—"Per un somrís", bonica comèdia cinematogràfica, creació de la gentilíssima artista Margarida Fisher. "El triomf de la via férrea", grandiosa pel.lícula dels "artistes associats", pels famosos artistes Rex Beach i Alma Tell.

Kursaal.—"La campana de mitja nit", emocionant drama de la "First National Circuit", interpretada per l'insuperable actor Charles Ray. "Tacons alts", per la gentil Gladys Walton. "No em digueu xiqueta", estrenada amit passada, i de la qual fa una creació la genial ingenua americana Mary Miles Minter.

També fou estrenada amit passada amb gran èxit la sensacional pel.lícula, exclusiva de la casa E. Cautarri, "La caravana de la Mort", obra basada en la revolució russa, que enclou escenes d'emoció intensa. Es indubtablement una producció de gran actualitat i que tindrà gran acceptació entre el públic.

Palace Cine.—"Jo vull broda**r**", preciosa comèdia americana, per la gentil Shirley Mason. "La filla de Napoleón", el segon episodi de la qual s'estrenà amit passada amb gran èxit.

Próximes estrenes

"Els Oprimits", de Raquel Meller

Aquest és títol de la primera pel.lícula que la "Paramount", de París, ha impressionat amb la Raquel Meller de protagonista. Les escenes es desenrotllen a París, Bruselles i a Flandes, a l'época de la dominació espanyola i segons afirmen els que l'han dirigida és la més important pel.lícula històrica espanyola que s'ha fet fins ara.

Ha dirigit la "mise en scène" el célebre director francés Henry Roussell. Conté magnífiques escenes de batalles i l'argument és commovedor.

La pel.lícula ha estat acabada fa poc i és molt probable que trigarem encara algun temps en poder-la admirar.

"La filla dels Grapaires"

Dintre pocs dies passarà de prova la casa Gaumont aquesta important pel.lícula en dues jornades, interpretada per la bellíssima actriu francesa senyoreta Blanche Montel que tantes simpaties té entre el nostre públic.

No és aventurat assegurar l'èxit, car el que ha obtingut a París ha estat molt franc.

"Otello"

Un d'aquests dies serà passada de prova aquesta importantíssima pel.lícula alemanya adquirida per la casa Gaumont i de la qual en fa un gran elogi la Premsa d'aquell país, assegurant que el dia de l'estrena va assolir un èxit formidable.

"La dama de les roses"

La casa M. de Miguel acaba d'adquirir aquesta interessant pel.lícula de producció espanyola que ha estat impressionada a Sevilla a cas**a** dels senyors Osborne i Sanchez Dalp, interpretant alguns dels papers **aristocrates**

Proves de pel'lícules

Repertori M. de Miguel

"El cor d'una nena"

Fa alguns dies fou projectada al Saló Catalunya en sessió de prova aquesta preciosa comèdia dramàtica en cinc parts, interpretada per l'eminent artista Alla Naximova.

Moltes són les obres en les quals havem pogut admirar el meravellós treball d'aquesta gran artista, però de "El cor d'una nena" la genial Nazimova en fa una creació tant per la interpretació com pel detall. L'argument és un encertat i bonic estudi **de la novela d'una joveneta exposada a les contarietats de la** vida, aconseguint guanyar la simpatia de l'espectador per la realitat amb que es desenrotlla l'obra.

A la casa de Miguel adreçem la nostra més choral felicitació per l'èxit que està destinada a assolir aquesta nova producció de la Nazimova.

Procine, S. A. :: "Sandali, Gallard i Calavera"

Es tracta d'una interessant pel.lícula cómica de la marca Vilagraph, interpretada per En Sandali, un actor cómic de bastant gràcia.

A Berlín s'estrena la pel.lícula "Maria Antonieta"

La projecció de la pel.lícula històrica "Maria Antonieta", a Berlín, ha obtingut un èxit clamorós. Més de 200.000 persones han desfilat pels teatres en els quals se projectava, arribant l'emoció del públic al seu més alt grau al final de l'obra.

La casa editora ha hagut de realitzar un veritable "tour de force" per a donar a la pel.lícula tota la realitat que l'assumpte requeria.

Per donar-ne una idea farem remarcar que s'han hagut de reconstruir fidelment en l'estudi de la U. F. A. els palaus de Versalles, les Tulleries, la Conciergèrie, l'antiga Opera de París i les velles cases i places de la capital de França, subjectant-se a la más escrupolosa documentació històrica i artística.

El treball dels artistes, especialment el de la Diana Karenne que encarna la figura de la desventurada reina, supera a tot l'imaginable.

Això explica que els Estats Units s'hagin quedat amb la pel.lícula pagant-ne 150.000 dollars.

* * *

El passat dimecres la casa Gaumont va projectar al Saló Catalunya, en sessió de proves, aquesta magistral pel.lícula històrica. A la llegenda de la donzella d'Orleans — ja prou interessant per ella mateixa — s'hi afeguixen en aquesta bella producció escenes de guerra, amor i ingratitut i una riquesa de presentació fastuosíssima, amb les quals sembla que els americans han volgut retre homenatge a l'heroina francesa.

Aquesta pel.lícula creiem que produirà gran sensació entre el públic i per això ajornem la nostra crítica fins el dia de la seva estrena que no es farà esperar gaire.

Noves de tot el mon

Els feixistes s'oposen a la importació de pel.lícules estrangeres a Itália

Va dir-se dies enrera que el Govern feixista, mogut per l'excessiu sentiment patriòtic, es proposava fer una gran obstrucció a la importació de pel.lícules estrangeres a Itália, la qual notícia ha produit una gran indignació a tots els países productors de pel.lícules, sobre tot als Estats Units.

Malgrat això, els yankis diu que s'aconsolen considerant que la producció italiana, ni per la seva quantitat ni per la seva qualitat pot satisfer les exigencies del públic americà.

La ciutat cinematogràfica

Es la ciutat d'Els Angels, que l'any 1890. En aquesta época la 650 habitants i 600.000 cent anys més tard. La creixenda ha estat particularment ràpida des de l'any 1890. A aquesta época la publició era de 50.395 habitants; al 1900 era de 102.481; deu anys más tard, Els Angels s'enorgullien de tenir 319.198 ciutadans. Es creu que l'any 1930 el nombre d'habitants haurà arribat a un milió.

El divorci entre els artistes de cinema

Des de fa algun temps el divorci entre els artistes de cinema ha vingut a ésser una mena de plaga que adquireix por moments proporcions alarmants. La majoria dels asos de la pantalla són casats d'una vegada, i algun d'ells rara la setmana que no es registri un nou cas interessant.

Actualment, Frank Mayo — el qual, per a casar-se amb la senyoreta Dogmar Godowsky, va haver de divorciar-se d'Eleonor Joyce—es troba amb què la seva ex-muller ha demanat davant dels tribunals que l'esmentat divorci quedés sense efecte, al.legant que ningú li havia dit una paraula de que estés divorciada, i que no es conforma... i que protesta.

De manera que si el jutge accedeix à la demanda d'Eleonor, l'actor haurà que pagar una forta quantitat, i el pitjor és que resultarà que té dues mullers, i haurà d'escollir la que més li convingui o li agradi, puix en cas contrari hauria d'anar a la presó pel delicte de bigàmia.

No cal dir que En Mayo té un mal-de-cap que no hi veu de content, i a la seva segona muller deu passar-li quelcom per l'estil.

—Hi ha un altre cas encara: la Blanche Swet i el seu marit, Marshall Neilau, que van casar-se el juny passat amb gran pompa i molta flor de taronger, ja han declarat que no s'avenen i que l'excessiva trencadissa de pisa els obligarà segurament a demanar el divorci definitiu.

Una pel.lícula sobre la tuberculosi

Una de les cases vieneses productora de pel.lícules està editant una pel.lícula instructiva sobre la tuberculosi, el desenrotllament de la terrible malaltia i les mesures que s'han de prendre per a evitarla. Està presa en una clínica de Viena i en els renomenats sanatoris de Davos i Sant Moritz, a Suïça.

El cinematógraf escolar

A la vila de Monthiers (França, departament del Jura) s'ha inaugurat fa poc temps un cinematógraf escolar a presència dels alumnes de les escoles i de l'Ajuntament. L'alcalde va felicitar la doctora Mme. Phisalix, la qual ha consagrat tots els seus esforços per a la realització d'aquest cinema. Tot seguit va projectar-se una pel.lícula sobre la víbria, comentant la projecció la doctora Phisalix.

Es un exemple digne d'imitar-se el que ha donat aquesta doctora, puix desgraciadament el nostre país els Governs no s'han pres encara la molèstia de reconèixer la tasca educadora del cinema, i és precís comptar, sobre tot amb la iniciativa particular per a aconseguir veure implantades aquestes millores.

Les nombroses aplicacions del cinema

Després d'infructuoses recerques per a trobar l'hereu d'una fortuna de dos milions de dóllars, la policía de Nova York va valer-se d'un mitjà molt enginyós, o sigui exhibint un anunci a tots els cinematografs. No van transcórrer dues setmanes sense que es presentés l'hereu a cobrar la crescuda suma, que va trobar-se—com si diguéssim—amb el mòdic preu d'una pesseta.

Pola Negri es guanya les simpaties dels americans

La famosa artista polonesa ha sabut conquerir ben tard la simpatia dels americans. Contenta que, malgrat d'ésser comtessa, no refusa el tractar com a sers iguals els més senzills dependents de l'estudi ballant un "two-step" amb l'operador, durant els descansos i fent-se retratar amb el "groom" al costat d'ella.

"Tannhauser" a la pantalla

El conegut productor alemany Carl Wilhelm està preparant una pel.lícula monumental, l'argument de la qual està basat en la famosa llegenda de "Tannhauser". Com sigui que per a portar a cap aquesta gran pel.lícula es necessita un capital immens, aquest ha estat aportat per un consorci de capitalistes cinematogràfics.

En Charlot es torna a casar

Un telegrama d'Els Angels va anunciar-nos fa alguns dies que el famós Charles Chaplin (Charlot), el rei de la pel.lícula cómica, estava a punt de tornar-se a casar amb una altra estrella del cinematógraf, l'artista polonesa Pola Negri.

La história d'aquests amors és la história d'un enamorament fulminant. En Chaplin va conèixer la seva nóvia l'any passat a Berlín en el curs de l'excursió que féu per Europa. Pola Negri és d'origen polonès, però sempre ha treballat en pel.lícules alemanyes, entre elles "Passió", que als Estats Units va agradar extraordinariament i aquest fou, segons sembla, un dels factors que va encendre el foc al cor del rei de les sabates.

Si la notícia és certa o no, això ja és más difícil afirmar-lo, car no seria la primera vegada que el gran cómic ha volgut prendre la revenja rient-se ell d'aquella que ell tan ha fet riu-

GASETA LOCAL

OBSERVATORI METEOROLOGIC DE LA UNIVERSITAT DE BARCELONA

Dia 4 de desembre de 1922.

Hores d'observació: 7, 13, 18

Barómetre a 0° i al nivell de la mar, 765'8; 767'1; 766'8.
Termómetre sec, 7'0; 12'8; 10'8.
Termómetre humit, 5'2; 8'8; 7'8.
Humitat (centèsimes de saturació), 74; 57; 71.
Direcció del vent, calma; W.; SSE.
Velocitat del vent en metres per segon, 0; 6; 1.
Estat del cel, quasi serè; nuvolós.
Classe de núvols, stratus-cúmulus; cirrus-stratus; cirru-stratus.
Temperatures extremes a l'ombra
Màxima, 11'3.
Mínima, 6'2.
Mínima arran de terra, 3'8.
Oscil.lació termométrica, 8'6. Temperatura mitja, 10'5.
Precipitació aquosa, des de les 7 hores del dia anterior a les 7 hores del dia de la data, 0'0 millimetres.
Recorregut del vent en igual temps, 55 quilómetres.
Observacions particulars, bora.

LA PUBLICITAT

PREUS DE SUBSCRIPCIO

Barcelona: Dues pesseta al mes. Provincies, 7'50 pessetes tres mesos; 15 els sis (dem; 30 un any.

Unió Postal: 25 pesseles tres mesos; 50 els sis; 90 un any.

El pintor Caius Guadalupe inaugurarà avui, a les cinc de la tarda, una exposició de pintures a la sala d'exposicions de "El Siglo".

Per a barrels bons i económics Rambla Canaletes, 5 **LLUCH**

En la darrera reunió general ordinària del Casal Democràtic Nacionalista fou elegit el següent Consell Directiu: President, Daniel Cardona; vice-president, Lluís Marsans; secretari, Lluís Escaler; vice-secretari, Artur Soler Pascual; tresorer, Manuel Pagés Mercader; comptador, Tomàs Vives Petit; vocals: J. M. Maliafré i Tort, Ramon Soler Miracle, Jaume Ferrer, Joan Padró i Andreu Costa.

PARAIGUES CARDUS
Portaferrisa, 10

La Junta Directiva de la germandt societat La Unió Ultramarina de comú acord amb la Comissió de festes de la mateixa, ha organitzat per a el dissabte, dia 9 del corrent, a les deu de la vetlla, al gran saló Bohèmia Modernista, Casanovas, 3 i 5, un extraordinari ball de gala (populars dels droguers) en commemoració de la festa de la patrona del gremi i a benefici de la Caixa Mutual de la Unió Ultramarina.

Dat el caràcter benèfic de dit ball i tenint en compte el gran nombre de sol.licitats de palcos i invitacions, promet, com en anys passats, veure's molt concorregut.

Per a palcos i invitacions a l'estatge social de dita entitat, Ronda de Sant Pau, 31, principal, de nou a onze de la vetlla.

CARTUJANO
Vi blanc, 0'85 amp. lit.
Cellers **ARNO & MARISTANY**

Hem rebut el número 249-50-51 de la interessant publicació d'"Acció Popular", Revista Social, el qual conté el següent sumari: Estudi crític de l'associacionisme obrer, per Joaquim Coromina. Sindicalisme revolucionari, per Martí Campruhí. Bibliografia, per F. Maujch. Les revistes, per Juli Vila. Moviment social espanyol, per J. Jené. Moviment social estranger, per T. de Montgut. A la secció d'"Arxiu Social" s'hi aplega nombrós material documental, distribuit en els epígrafs de Legislació: Assemblees i Congressos. Conferències i articles; i Estadístiques.

Sabó "LA OCA"
QUALITAT SUPERIOR
Fabricant: J. ALERM - MATARO

L'Ateneu Autonomista del districte III, Caçador, 4, principal (Plaça de Sant Just), celebrarà grans festes el divendres, dia 8 del que som, amb motiu d'inaugurar una nova bandera.

L'ordre de la festa serà el següent: Al matí, benedicció, entrega de la bandera i repartiment de pans per el Comitè de Beneficència. A la tarda, gran audició de sardanes per la cobla "La Principal Barcelonina". Nit, important vetllada, prenent-hi part la massa choral "La Violeta de Clavé", la qual cantarà el més escollit del seu extens repertori.

ANIS DEL TIGRE
Es indiscutiblement el millor

Entre les diferents cases que han pres part en el concurs per a la construcció del Gran Palau de les Nacions de l'Exposició Internacional d'Indústries Elèctriques, criden poderosamnet l'atenció els estudis presentats per una important casa alemanya, autora de la famosa cúpula de Breslau, de 65 metres, en formigó armat, considerada en l'actualitat com la más gran, presentant per a la del Palau de les Nacions un nou sistema patentat per tot el món que crida extraordinàriament l'atenció dels tècnics en Enginyeria.

CADBURY
Bombons : Xocolata : Cacau

Avui, dimarts, a les deu de la vetlla, donarà En Joaquim Maurín una conferència a l'Ateneu Enciclopèdic Popular que, igual que les ja donades anteriorment per dit senyor, amb tant d'èxit, versarà sobre "Impressions d'un viatge per la Rússia dels Soviets".

COL·LEGIALS
CAPES
IMPERMEABLES
SUPERIORS
CASA ROSICH
Ronda St. Pere, 7
Plaça Sta. Anna, 4
BARCELONA

El divendres a la tarda, diada de la Puríssima, la secció choral del "Foment Martinenc", que dirigeix el mestre Gaya, efectuarà una visita de germanor a l'"Orfeó Gracienc", fent amb tal motiu un concert en el mateix, en el qual prendran part les tres seccions d'aquesta última entitat.

ESTUFES de petroli, carbó, gas, etc. Llorens Germans. Rambla de les Flors, 30.

La Penya Pinya està preparant amb gran activitat un grandiós ball com a començ de la seva actuació.

Podem avançar als nostres lleguidors que aquesta festa tindrà lloc el dia 14 de gener del vinent any 1923, i se celebrarà a l'espaiós local de l'Ateneu Obrer del Districte II (Mercaders, 38 i 40 principal).

Per a detalls podeu adreçar-se a n'el domicili de la Penya (Recó Conital, 6 i 8, segon, segona).

Pròximament donarem más referències.

Sempre elegants, sempre distingides, les **Poles de Brillants del Brasil.** Les trobareu legítimes i amb muntures d'or de llei a la **Casa Cots** (antiga de Cots i Durban), Hospital, 11 (prop de la Rambla).

El notari d'aquesta ciutat, don Isidre Lluís Riera i Galí ha instal.lat el seu despatx al carrer de Salmeron, 107, principal.

RESTAURANT ROYAL
Saló de Te
cada dia té dansant de 5 a 2/4 de 8 i dinar a l'americana de 9 a 11.

El jurat qualificador de l'Exposició anexa al primer Congrés d'Higiene i Sanejament de l'Habitació recentment celebrada en aquesta capital ha distingit la bomba BLOCH amb medalla de plata i ha acordat felicitar expressament el seu constructor, per la particularitat notabilíssima de la dita Bomba, de no necessitar engrassament i conseqüentment per no alterar d'una manera absoluta la puresa de l'aigua elevada.

Totes les bombes que necessiten engrassament, s'emporten sempre amb l'aigua part de la grassa lubrificant, podent produir en ella alteracions desagradables.

Es de celebrar que una Bomba d'aquestes qualitats sigui fruit de l'activitat nacional, i, així mateix, que aquests mèrits siguin reconeguts en un certamen com l'indicat.

Abans de comprar el gènere per al vestit o l'abrigo visiteu la paneria **J. MIR VIVES, Rda. Sant Pere, 15**

Convocada i presidida pel doctor Bartumeus, president del Col.legi de Metges i amb assistència de professors metges i odontòlegs que en els seus despatxos i clínigues tenen instal.lats aparells electro-medicals i de representacions d'entitats professionals, tingué lloc al local del Col.legi la reunió anunciada per a tractar dels perjudicis que a gran part de la classe mèdica i a tots els densfes ocasionaria el canvi de la corrent contínua per l'alterna, que té resolt per a les seves línies la Companyia d'electricitat Riegos y Fuerza del Ebro; canvi que comença ja a efectuar-se en alguns sectors. El doctor Prats Cantell, en representació de l'esmentada Companyia d'Electricitat, manifestà als reunits que estava autoritzat per a significar-los-hi que roba**ria** en aquella les millors disposicions perquè els referits professors no resultessin perjudicats pel canvi de corrent. Es prengué l'acord de designar una Comissió, formada pels doctors Conill, Seguí i Torres Carreras i pel president del Circol Odontològic, N'Amat Pedra, que aquesta mateixa setmana s'entrevistarà amb el senyor En Frank Fraser Lawton, director gerent de la Companyia Barcelonesa i gestionarà aquest important assumpte, tenint després compte de les seves gestions.

S'acordà, igualment, que totes les reclamacions dels qui es considerin afectats es cursin per conducte del Col.legi, a quin objecte se suplica que quants professors radiólegs, electrólegs, glucólegs, metges o dentistes tinguin instal.lats en hospitals, clínigues o despatxos aparells elèctrics als quals pugui perjudicar el canvi de corrent, procurin deixar en la secretaria del Col.legi de Metges (Santa Anna, 28) i amb "Urgenta brevetat", les notes d'aparells i de la importància del seu cost, amb objecte de què, a la vista d'elles, pugui el Col.legi tramitar les reclamacions oportunes.

CORDILLERA
Vi blanc, 0'75 amp. lit.
Cellers **ARNO & MARISTANY**

A les visites escolars darrerament realitzades al temple de la Sagrada Família, s'ha d'afegir la que el dia 25 passat féu l'Escola de Labors i Oficis de la Dona, dirigida per Na Eulalia Vallès amb cinquanta aprenentes i tres professores.

Les visitants foren complidament ateses pel capellà del temple, mossèn Gil Parés.

A la visita de la segona secció del Col.legi de Sant Lluís Gonçaga, efectuada el dia 1 de desembre; concorregueren quarenta alumnes i tres professors.

Han anunciat la seva visita per a avui, dia 5, el Col.legi de Religioses Filipenses del carrer de Lincoln, per a el dia 14 el Col.legi de Sant Estanislau, que dirigeix En Josep Corretger.

Des del diumenge vinent, la Junta del Temple de la Sagrada Família habilitarà, demés dels dijous, els dimarts i dissabtes al matí per a les visites instructives a les obres. Aquesta atenció durarà fins la diada de la Sagrada Família, dominica següent a l'Epifania.

PARAIGUES CLAPES
Ferran, 14, casa

Per al proper dijous, dia 7 del mes que som, de set a vuit de la vetlla, ha organitzat l'Institut Francès (338, Consell de Cent) una conferència a càrrec del senyor J. J. A. Bertrand, director de l'esmentat Institut, que versarà sobre "Maurice Barrès, le culte du Moi et de la Patrie".

L'Associació Humanitària "Galatrava" realitzà durant el mes de novembre passat, 42 serveis, entre trasllats gratuits de malalts pobres als hospitals i socors a la via pública.

La dita Associació, com té per costum de cada any, repartirà bons de pa, carn, arros i robes durant les vinentes festes de Nadal a les famílies necessitades dels districtes V i VII.

En Joan Gracells, qui amb la seva família era a bord de la "Golondrina" que naufragà el menúltim dimmerge, ens en regràcia de llurs esforços al guàrdia de Seguretat Rito Vilires i al metge, cap del Sanatori de Terrassa i en general, a tots els que salvaren i curaren a les víctimes.

CAMISERIA C. FITÓ
Jaume I, núm. 11
La casa millor assortida en botins anglesos.
Gran baratura de preus

?
JA HA VIST ELS MOBILIARIS COMPOSTOS DE CAMBRA, SALA, MENJADOR I DORMITORI DE
3.000 a 6.000 Ptes.
A L'EXPOSICIÓ DE CASA REIG Consell de Cent 131 Barcelona

AGENCIA HAVAS
AGENCIA RADIO

TELEGRAMES

D'Irlanda

Mr. De Valera demana un plebiscit popu- i ofereix sotmetre's al seu resultat

Manchester, 4. — El "Manchester Guardian" publica una carta de Mr. De Valera, a la qual el cap de la rebelió irlandesa demana a Irlanda que el pronuncii pel mitjà d'un plebiscit que permiti al poble irlandès d'escollir entre la República i l'Estat lliure en la forma en què es troba constituit avui.

De Valera pregunta igualment el Govern britànic si es trobaria, en l'eventualitat de tal plebiscit, disposat a respectar el seu resultat, garantint, per la seva part que els republicans no s'oposaran per la força a aquest resultat, fos el que fos, favorable o advers a llur causa.—Havas.

LA CAMPANYA DE CLEMENCEAU ALS ESTATS UNITS
EL DISCURS PRONUNCIAT A SANT LLUIS

Sant-Lluís del Missouri, 4. — En el discurs pronunciat a aquesta capital per M. Clemenceau, l'expresident del Consell francès protestà contra les afirmacions d'aquells que pretenen que França utilitza amb fins de caràcter imperialista el diner que li fou deixat pels Estats Units.

França — digué l'orador — prengué diner a préctec durant la guerra, per continuar competent per la causa comú i les seves despeses d'avui estan plenament justificades per l'obligació en que es troba d'aixecar per si mateixa les ruines que li ha produit la guerra.

Es una broma de pèssim gust —seguí dient — pretendre que França abriga l'intenció de solucionar la qüestió dels deutes interaliats no pagant-los.

Si Alemanya ens reemborsés —afegí— podirem nosaltres també reemborçar als nostres creditors.

Després féu el senyor Clemenceau constar el fet que havia observat amb satisfacció que cap diari americà ha arribat a contradir les afirmacions formulades en els discursos pronunciats a les distintes poblacions d'América recorregudes en aquesta etapa, afirmacions entre les quals col.loca en primer terme la de defensar la necessitat per França de protegir la frontera ja dues vegades violada en l'espai de mig segle, així com d'obtenir el pagament de les sumes que Alemanya li deu.

Recordà després que el Tractat de Versalles es féu segons l'esperit americà i que els Estats Units abandonaren els assumptes d'Europa abans qeu fos feta efectiva la declaració de la independència del món.

Amb el manteniment de la seva abstenció, digué en acabar, Amèrica es col.locaria en contradicció flagrant amb les més belles pàgines de la seva història.

L'auditori, que no baixaria de tres mil persones, escoltà les paraules del senyor Clemenceau amb gran entussiasme, manifestant diverses vegades durant el seu discurs i en acabar fou molt ovacionat.—Havas.

LA CARRERA DE SIS DIES ALS ESTATS UNITS

Nova York, 4.—A causa del descans dominical, la sortida dels corredors ciclistes que havien de predre part a la carrera de sis dies no s'ha donat fins les dotze de la nit del diumenge.—Radio.

La situació d'Orient

El príncep Andreu és condemnat a degradació i deportació perpètua

El germà de Constanti s'embarca a bord d'un navili anglès :: Detalls del procés :: Les acusacions i les circumstancies atenuants :: La posició del Govern francès

El dificil problema dels Estrets es presenta més perillós que ma;

Atenes, 4.—Heu's ací alguns detalls del Consell de Guerra celebrat al Parlament contra el príncep Andreu.

L'auditori estava compost principalment de militars i periodistes.

El Fiscal acusà al príncep Andreu com a comandant del segon cos de l'exèrcit, de desobediència a les ordres del generalíssim, desobediència que provocà el fracàs de les operacions.

Sosté l'acusació que en el seu avenç sobre Sanghario, l'exèrcit hel.lènic es deturà a Kalegrotto per a abastir-se. L'enemic operava aleshores certs moviments que feien pressentir la seva intenció de prendre llofensiva.

El príncep, malgrat llordre que li havien donat d'atacar a l'enemic, es negà a executar aquesta ordre, contestant que trobava impossible l'atac cap al Nord a causa dels poderosos treballs de defensa organitzats per l'enemic i que les tropes no podrien avençar gaire.

El generalissim ordenà immediatament la destitució del cap d'Estat Major del segon cos.

El coronel Sariyamis, el qual declara després del general Papulas, afegeix que la resposta del segon cos fou tan inesperada, que el cap d'Estat Major de l'exèrcit, general Pallis, va creure de moment que es tractava d'una broma. Acaba dient que si el príncep Andreu, el qual no fou destituit pel seu caràcter de Príncep, hagués executat l'ordre, la batalla de Sanghario s'hauria guanyat probablement, puix el tercer cos d'exèrcit, malgrats els contra-atacs de l'enemic, havia conservat les seves posicions.—Ràdio.

Atenes, 4.—El fall del Tribunal que ha vist la causa contra el príncep Andreu, reconeix unànimement, que és culpable de desobediència i abandó del lloc davant l'enemic.

S'aprecien en el delicte, circumstàncies atenuants degut a la seva inexperiència en el comandament de grans unitats i se condemna a degradació i deportació perpètues.—Havas.

Atenes, 4.—Ahir a la tarda, el príncep Andreu i la seva esposa la princesa Alicia de Battenberg, cosina de la reina d'Espanya, embarcaren a Phalera a bord d'un navili de guerra britànic.—Havas.

EL PRINCEP ANDREU CAP A BRINDISI I PALERM

Malta, 4.—Les autoritats navals han estat informades que el príncep Andreu i la seva esposa la princesa Alicia de Battenberg, embarcaren a Phalere a bord d'un creuer ràpid britànic: el "Caliypso". Aquest navili sarpà primerament amb rumb a Corfú, des d'on sortirà demà cap a Brindisi, on es creu que desembarcarà els príncepps.—Havas.

Malta, 4.—Es creu que el príncep Andreu i la seva esposa desembarcaran a Brindisi, des d'on seguiran a Palerm, per a reunirse amb el rei Constantí.—Havas.

L'ACTITUD DEL GOVERN FRANCES

París, 3.—L'actitud del Govern francés respecte dels darrers esdeveniments de Grècia no es pot prestar a equívocs de cap mena.

El dia següent d'esclatar la revolució a Atenes, quan encara no es podia témer que fossin preses represàlies immediates contra el Rei Constantí i els seus ministres, com a responsables del desastre, el Ministre de França a Atenes, realitzà gestions iguals a les dels seus col-legues prop del Govern revolucionari, invocant que consideracions de caracter humanitari s'oposaven a un càstic sumari.

A conseqüència d'aquestes gestions fou informada França per conducte autoritzat grec que les Autoritats hel-léniques estaven disposades a mostrar-se clements, però que serien inflexibles en canvi, si continuava manifestant-se la presió estrangera a favor dels acusats.

En aquestes condicions, França cregué un deure renunciar a tota nova intervenció i observar, al contrari, la més estricta neutralitat.

Pel que es refereix a la sort que pugui córrer el príncep Andreu es pregunten actualment a París si les gestions realitzades per potències estrangeres no li seràn més fumestes que útils. Amb tot, si ara també intentéssin intervenir les potències, inspirades per consideracions humanitàries, França no deixaria d'associarse a llurs gestions.—Havas.

LA CONFERENCIA DE LAUSANA
ELS TURCS SON PESSIMISTES

Londres, 4.—Telegrafien de Constantinoble al "Times" que en els cercles polítics turcs predomina la impressió pessimista sobre el resultat de la Conferència de Lausana, creient-se que aquesta Conferència serà ajornada. Malgrat això s'estima possible la conclusió de la pau entre Grécia i Turquia.—Havas.

UNA NOVA NOTA RUSSA
LA DELEGACIO BOLXEVISTA ACCEPTA LES CONDICIONS ALIADES, PERO...

Lausana, 4.—Els delegats russos enviaren ahira mitja nit als representants aliats una nova nota acceptant limitar llur participació a la conferència solament en les discussions relatives als Estrets.

A la nota protesten contra de l'acord dels aliats de no permètrels prendre part a les altres discussions i declaren que Russia i els seus aliats mantindràn llur llibertat d'acció respecte de les decisions que es prenguin en llur absència i declinant tota responsabilitat per l'estat de coses que en pugui resultar.—Havas.

LA DISCUSSIO SOBRE ELS ESTRETS :- ESTRANYA ACTITUD DE LA DELEGACIO TURCA

Txitxerin porta la veu de Turquía :: La intervenció de Lord Curzon

Lausana, 4.—La Comissió que entén en el problema dels Estrets s'ha reunit aquest matí sota la presidència de Lord Curzon, assistint a la mateixa la delegació russa.

Després d'un curt preàmbul de Lord Curzon fou concedida la paraula a Ismet-paixà, el qual començà llegint la declaració del 2 d'octubre de 1922 sobre la qüestió dels Estrets. Manifestà després que els Estrets estaven sota la completa sobirania de Turquia, ja que les dues voreres eren de territori otomà. Digué que Turquia estava disposada a participar en tota solució beneficiosa pel comerç internacional, i davant al sorpresa general manifestà que tenia més que afegir.

Lord Curzon manifestà aleshores que els aliats ja havien concretat llur punt de vista en la qüestió dels Estrets, presentant llur programa i que ara corresponia als turcs donar explicacions sobre llur manera de pensar.

Ismet-paixà, després de consultar breument als seus col.legues, s'abstingué de fer cap manifestació.

Txitxerin s'aixeca per a parlar, lamentant de primer que Anglaterra, Frana i Itàlia haguessin decidit d'excloure a Rússia de totes les altres deliberacions. Manifestà després que el Govern dels soviets desitja la pau general d'una manera sincera. Es declara partidari de la llibertat complerta dels Estrets pels vaixells mercants de totes les Nacions, però el tancament absolut per als navilis de guerra, a excepció, naturalment—diu—que Turquia, que gaudeix de completa sobirania sobre els seus territoris, caiguent per tant els Estrets sota d'aquesta sobirania, per tal com ambdues voreres són territori turc. Manifestà després que el Govern dels Soviets fa seu el pacte nacional d'Angora i referintse a l'ocupació de Constantinoble, acaba fent amenaces no molt velades als aliats.

El delegat rumanès Duca demana el dret de circolar lliurement pels Estrets. No nega la Sobirania territorial, però diu que ha d'ésser limitada per la seguretat dels estrangers.

El delegat bulgarès Stambuliski aboga també per la llibertat dels Estrets.

Fa després ús de la paraula el senyor Venizelos, el qual comença manifestant els considerables sacrificis fets per Grècia i recorda les nombroses concessions fetes pel Govern hel.lènic en la qüestió de les fronteres del Maritza. Espero, continua dient, que els delegats turcs comprendran que ara són ells els que han de fer algunes concessions pel que es refereix al règim dels Estrets.

Lord Curzon s'aixeca aleshores a parlar novament. Diu que els delegats russos acaban d'exposar clarament llur punt de vista, però que no ha succeit el mateix respecte dels delegats turcs.

En escoltar a Txitxerin, diu, em sembla que m'equivocava, i que no era precisament el delegat sovietista el que parlava, sinó Ismet-paixà. Txitxerin ens ha dit que representava no solament a Rússia, sinó també a Geòrgia i a Ukraina; jo crec que ha oblidat de dir que també representava als turcs. No tenia el gust de conèixer el senyor Txitcherin, havia canviat solament amb ell algunes cartes; ara que el conec personalment sento satisfacció per conèixer un personatge que ofereix tanta varietat. Txitxerin ens ha fet algunes amenaces molt poc velades respecte de l'ocupació de Constantinoble pels aliats; a això he de contestar que l'ocupació no serà, naturalment, eterna, però que ara aquesta ocupació és un fet sobre el qual és convenient que reflexionin els delegats del Soviet de Moscou. Em dirigeixo ara novament al delegat otomà Ismet-Paixà perquè exposi el seu punt de vista.

Ismet-Paixà roman silenciós.

Aleshores lord Curzon manifestà que davant l'actitud d'Ismet-Paixà ha de possar de relleu que creu comprendre que els turcs consideren com a llur el punt de visa rus, i pregunta novament a Ismet-Paixà sobre aquest punt.

El delegat turc manifesta que no té res a dir.

Lord Curzon diu que pren nota de la negativa dels turcs a contestar les seves preguntes. Posa de relleu el mal efecte que aquesta actitud ha da produir a tota Europa i fa caure damunt d'ella la responsabilitat de tal actitud. En aquestes condicions, afegeix, els delegats no poden seguir deliberant. Ens veurem precisat de posar-nos en relació amb els delegats francesos i italians per tal d'arribar a un acord sobre l'actitud més convenient d'adoptar.

S'aixeca la sessió peró Txitxerin manifesta que vol fer una pregunta als aliats: Es desinteressen als aliats de la qüestió dels Estrets o bé volen resoldrela com si en fossin els àrbitres? Creu que aquesta darrera hipótesi és la veritable. Els aliats volen resoldre per llur compte la qüestió dels Estrets i això serà rebutjat per Rússia amb tota energia.

Lord Curzon fa notar que la Conferència s'havia reunit per a escoltar en primer lloc a les potències interessades o sigui a tots els Estats riberenes. Procedir d'altra manera seria faltar a la lógica. No haig de fer constar novament que els turcs s'han negat de donar-nos una resposta.

I en aquest ambient de tivantor s'aixeca la sessió.—Radio.

EL CRITERI DE LA DELEGACIO TURCA

Lausana, 4.—La delegació turca ha mostrat interès en donar a conèixer la seva opinió respecte la qüestió dels Estrets.

Segons els turcs, els Estrets del Dardanels i del Bósfor formen part integrant del territori sobre del qual Turquia exerceix plena sobirania i aquest és el motiu que els porta a creure que el millor que poden fer és esperar que les demés potències representades a la Conferència facin proposicions.

La delegació de l'Alta assemblea d'Angora està disposada a estudiar les proposicions que es formulin amb un alt esperit conciliador i tenint en degut compte tots els llegítims interessos del demés Governs.

Un cop examinades per aquesta delegació les proposicions que es facin, serà quan formuli, a base dels dits principis, les consideracions que li semblin pertinents respecte de la sol-lució suggerida.

Les delegacions aliades es lamenten que els turcs estiguin en una actitud poc en armonia amb el que s'esperaba d'ells, si esté en compte les bones disposicions en que s'inspiren les delegacions aliades.

Es posa de manifest que les dificultats sorgides a la Conferència començaren a notar-se el mateix dia de l'arribada a Lausana de la delegació rrusa.

Encara que no s'hagi perdut l'esperança d'arribar a una solució favorable, estimen les delegacions aliades que la Conferència ha entrat en un perióde crític del qual únicament serà possible sortir amb bé, mitjansant una recíproca bona voluntat i més estreta inteligència i unió entre els aliats.—Havas.

LA VAGA DE PATRONS FLEQUERS

París, 3. — La primera jornada de la vaga de patrons flequers ha transcorregut en completa tranquilitat en el departament del Sena i limítrofes.

Han restat tancades quasi totes les fleques, registrant-se tan sols alguns incidents sense cap importància.—Havas.

D'Alemanya

El Govern disculpa, en una nota oficiosa, les agressions de Passau i Ingolstad

Munich, 3. — Una nota oficiosa recorda ue les aggresions realitzades contra oficials de la missió de control el dia 24 d'octubre a Passan i el 12 de novembre a Iugolstadt, no constitueixen mancaments imputables a les autoritats ni a la policia, ja que aquesta no es trovaba advertida de l'arribada de membres de la Comissió de control.

La nota afegeix que els fets foren inevitables i que la conducta de la població i les malifetes per ella realitzades a causa de la llarga durada d'aquest humiliant control són fàcilment comprensibles per tot alemany aimant de la seva pàtria.—Havas.

MANIFESTACIONS DEL MINISTRE DE L'INTERIOR ALEMANY

Mersburg, 4. — Parlant de la nota enviada al Govern alemany per la Conferència d'ambaixadors relativa als incidents de Passau i Ingolstadt, el ministre de l'Interior ha manifestat el que segueix:

"L'Entesa — ha dit el ministre — tracta de debilitar a Alemanya dividint la nostra població, peró el nostre interès suprem està en què ens oposem amb totes les nostres forces a tal intent de divissió, constituint un front únic contra tota maniobra.—Havas.

.. LES REPARACIONS
LA QUESTIO DE LA MORATÒRIA A ALEMANYA
LA POSICIO DEL GOVERN ANGLES

París, 4.—Els rumors segons els quals el Govern britànic tindria el projecte de concedir a Alemanya una curta moratória de caràcter provissional, de dos mesos com a màxim, sembla ésser una errónia interpretació dels projectes de M. Bonar Law i el resultat d'una confusió sobre les converses celebrades entre els Governs de París i Londres per tal d'assenyalar pel dia 9 del corrent la reunió dels primers ministres aliats.

En aquestes converses Mr. Bonar Law nocom a proposició ferma, sinó consultant a M. Poincaré pel cas que hagués estat possible de reunir-se a París abans del corren mes de desembre, expressà la seva opinió que li semblava difícil solucionar la situació respecte d'Alemanya abans del 31, afegint que podria ésser necessari potser estudiar la conveniència de concedir a la dita potència una moratória d'un o dos mesos.

M. Poincaré es mostrà totalment oposat a la moratória i decidí, en vista que Mr. Bonar Law no podia venir a París, d'anar personalment a Londres, per a evitar tot retràs que pogués destorbar la solució de l'assumpte abans del primer d'any vinent.

La indicació del Govern anglès ja no tenia raó d'ésser a conseqüència de la decisió de M. Poincaré d'anar a Londres. En aquesta indicació de Mr. Bonar Law no es proposava cap principi relatiu al fons mateix de la qüestió que ha d'ésser únicament després de les deliberacions dels aliats.

Mr. Bonar Law no féu cap declaració en aquest sentit en el seu discurs pronunciat a la Cambra dels Comuns, discurs que impressionà favorablement a França, perquè demostrà la voluntat del Govern anglès d'exigir d'Alemanya el pagament de les sumes que estigui en condicions de fer efectives.—Havas.

LA PREMSA ESTRANGERA

Borrasca : Ni els aires de nit ni els de Rússia no proven : Dues tesis : Rússia potència marítima : La conversa de Londres, ¿serà una veritable Conferència? : Criquí, els flequers, la «Vie Parisienne» i Blasco Ibáñez

Fa alguns anys, des de Copenhaguen a Amsterdam, passant per Gotemburg, Berlín, Hamburg, Viena, Praga, Roma, Zuric, París, Londres, Brussel.les, etc., en corrent gairebé circular, es propagà el sistema dit "mitjons d'aire", "camises d'aire" i "barrets d'aire", segons el qual la por de l'aire, sobretot de l'aire de nit, era una superstició. Calia, doncs, dormir amb les finestres de la nostra cambra obertes de bat a bat. Heu's ací, peró, que tot d'una, un metge anglès acaba de dir, molt solemnement, davant un tribunal del seu país "que l'aire de nit és malsà". El D'aily Chronicle", amatent, ha obert una enquesta entre els metges anglesos, de resultats del borrascós és a Lausana. Txitxerin, segons l'"Intransigent", hi ha arribat escampant un mal aire. Les portes i finestres dels estatges de les delegacions, esbotanades fins ahir, s'han tancat ràpidament. A Lausana tan tost arribada la delegació soviètica, han passat una nit de fred i de vent. El bloc russo-germano-turc no ha fet gens de goig.

No gensmenys, es diu, segons el "Temps", que una negociació particular ha començat entre anglesos i turcs. Anglaterra consentirà a restituir als turcs Karagatx i el ferrocarril d'Andrinópoli i la sobrana damunt Mossul. ¿Confirma això una unió o una desunió entre els aliats? Segons l'"Humanité", el front que França i Anglaterra presenten als turcs és desunit. El senyor Bonar Law exerceix un chantage sobre el senyor Poincaré a Orient, i el senyor Poincaré exerceix un chantage sobre el senyor Bonar Law a Occident. A Lausana es parla de Constantinoble i dels estrets: a Londres de la Rhenània i de la Rhur. ¿Constantinoble contra la Rhur, doncs?

Es avui que s'ha de parlar dels estrets a Lausana. "L'Oeuvre" exposa les tesis que s'hi trobaran davant per davant. L'una, la bolxevista, que vol convertir Turquia en el porter omnipotent dels estrets, xoca violentament amb els interessos de les sgrans potències occidentals. L'altra, l'anglesa, xoca amb els interessos de Rússia, no pas tant sols de la soviètica, ans de la Rússia permanent.

Segons "L'Oeuvre", permetre a les flotes de guerra el pas lliure dels Dardanels i del Bósfor és perjudicar greument el poble rus i crea una amenaça perillosa per al seu esdevenidor i per a la seva independència. Aquesta solució anglesa seria provisória i perillosa. La llibertat de pas pels Dardanels, atorgada a les flotes de guerra no existia abans de la guerra, la qual cosa era una garantia per a Rússia ben apreciable.

A propósit d'aquest debat que s'ha d'obrir avui a Lausana, fa notar molt justament el "Temps" que els delegats russos participaran per primera vegada, després de la formació del Govern soviètic a una negociació important entre les principals potències del món. I, cosas remarcable, —diu el mateix diari—, és com a nació marítima que Rússia entra de nou en els grans afers internacionals. No aniran a Londres encara, naturalment, per bé que Paul Louis diu i rediu que avui dia Rússia és la potència directora...

De l'avant-conferència de Londres, coneguda per "conversa de Londres", hi ha qui creu que serà una veritable conferència interaliada. Primer es va dir que es tractaria d'un simple canvi d'impressions, breu i confidencial, entre els caps de Gover aliats. Ara s'admet que per a tractar certs problemes caldrà més temps del que cal per fumar una cigarreta. D'ací que el "Daily Telegraph", comentant aquesta entrevista, que qualifica de molt important, creu que tot i essent preliminar, no deixa d'ésser una reunió de primers ministres, això és, de les autoritats més competents de l'Entesa. Afegeix que en certs medis és dit que el fracàs d'aqueixes tindria a Alemanya, així com a França i a Itàlia, greus repercusions polítiques i financieres. També dóna com a possible que els quatre primers vagin acompanyats al llurs respectius ministres de Finances.

Per les agències en sabrem demà noves dades. La Premsa estrangera, com els delegats a Lausana, reposa en les seves apreciacions. Criqui, vencedor de Mathews en el gran match de boxe, fèrtil en belles fases, atreu l'atenció de la que ha arribat avui. D'altra part, la vaga efímera dels patrons forners a París, a la qual els diaris francesos han donat una importància que entre nosaltres consideraríem excessiva, ocupa un vast espai. Remarquem només que el "Temps" retreu la suprema nova elegància femenina, reportada per la "Vie Parisienne" del cabell argentat i la considera oficial i que treu del pedestal Blasco Ibáñez com a millor escriptor espanyol—tanmateix, diu, llegit [illegible] spanyol però la meitat—per a posar-hi Valle-Inclán...

J. V. FOIX

CONFERENCIES

PREMSA ASSOCIADA : CORRESPONSALS :

LA SOLUCIO DE LA CRISI

Nomenament de nous ministres : Explicacions del Govern : Comentaris

S'ha reorganitzat el Gabinet en aquesta forma:

Estat, Bergamín.
Gràcia i Justícia, Cañal.
Finances, Ruano.
Foment, Fodríguez Viguri.
Instrucció pública, Isidor La Cierva.

Aquesta tarda juraran i és probable que després se celebri Consell.

LA MODIFICACIO MINISTERIAL

Com en la nota oficial d'avui dilluns, es diu, anit, a les vuit, portà el cap del Govern a la firma del Rei la següent modificació del Gabinet.

A la mateixa figuren tres ministres que no són per primera vegada; En Ruana, actual subsecretari d'Hisenda; En Rodríguez Viguri, que era director general de Correus i Telègrafs, i En La Cierva (Isidor), germà de l'ex-ministre de la Guerra.

La modificació del ministeri ha constituït el tema únic de les converses.

La solució de la crisi ha estat objecte de les gestions del president durant el dia d'air, gestions que foren molt laborioses.

Pel matí En Sànchez Guerra visità al president del Congrés, amb el qual parlà extensament de la solució de la crisi, com a conseqüència del debat sobre les responsabilitats.

El comte de Bugallal, per raons de delicadesa, ja formava part del Gabinet de 1921, insistí en el seu propòsit d'abandonar la presidència de la Cambra, com En Prida i Ordóñez en deixar el Gabinet.

Pel demés, En Bugallal reiterà la seva adhesió personal al cap del Govern.

Després d'aquesta visita En Sànchez Guerra rebé al seu domicili als senyors Cañal, Burgos, Domínguez, Pascual i Bergamín.

En aquestes converses quedà resolta la designació d'En Cañal per a la cartera de Gràcia i Justícia.

Rèspecte a En Bergamín, li costà al cap del Govern de convence'l perquè acceptés la cartera d'Estat.

En Bergamín es resistia a ocupar-la, puix desitjava quedra-se fera del Gabinet.

Al fi accedí a passar al departament d'Estat, i el president es manifestà molt agrait a aquest sacrifici.

Per la tarda En Sànchez Guerra telegrafià a En Ruano i a l'Isidor La Cierva perquè vinguessin a Madrid.

Aquest darrer contestà que sortia en el correu, i En Ruano respongué que no havent tingut temps d'agafar el tren correu de Santander, vindria en automòbil.

EL PRESIDENT A PALAU

En Sànchez Guerra anà al Palau a les vuit de la nit, portant la llista del Gabinet al Rei.

Al sortir digué que la jura dels nous ministres es faria a la una de la tarda d'avui, per estar absents els nous ministres de Foment i Instrucció pública.

ARRIBADA DELS NOUS MINISTRES

En el correu de Cartagena arribà aquest matí N'Isidor La Cierva, nou ministre d'Instrucció pública.

A l'estació l'esperaven el subsecretari de la Presidència, N'Aparici, i bastants amics.

Des de l'estació se'n anà cap a casa del seu germà Joan.

A dos quarts de dotze arribà en automòbil En Ruano.

Al seu domicili rebé la visita d'En Piniés, el qual l'informà de la seva designació com ministre.

L'ACTE DEL JURAMENT

A la una de la tarda se celebrà a Palau, amb el ceremonial de costum, el jurament dels nous ministres.

En Sànchez Guerra prengué jurament als nous ministres, que complimentaren després als individus de la família reial.

Abans de dinar prengueren posssessió els nous ministres, excepció del d'Estat, Bergamín, que té el propòsit de possessionar-se a dos quarts de cinc de la tarda.

UNA EXPLICACIO MINISTERIAL

Per encàrrec d'En Sànchez Guerra el sots-secretari de la presidència féu les seguents manifestacions:

—Suposo que desitjaran una explicació de la crisi. Doncs, bé; és la següent:

Des del moment que fou presentada al Congrés l'acusació que tots vostés coneixen, pel senyor Cambó, si bé era condicional per als individus que componien el Govern Allendesalázar, trobant-se inclosos en ella dos ministres de l'actual Gabinet, els senyors Fernàndez Prida i Ordóñez, aquests entenien que per delicadesa havien d'abandonar el Govern..

Aquest fet hauria estat una causa suficient per a produir una crisi parcial; però, com que també formava part d'aquest Govern el comte de Bugallal, donada primordialitat d'aquesta figura dintre del partit conservador, i donat el reflex del càrrec que exerceix, si bé es tractava per la seva part d'un assumpte de delicadesa, la seva actitud determinà al president a fer una crisi total; de manera que, com vostès veuen, es tracta d'una crisi arxiparlamentària.

—Insisteix en la seva actitud el comte de Bugallal?—ha preguntat un periodista.

—Sí—ha contestat el sots-secretari—, però s'espera que el president el dissuadeixi del seu propòsit.

El president—ha dit el senyor Marfil — m'encarrega que faci constar que des del primer moment trobà, per a resoldre la crisi, en el partit conservador, tota mena de facilitats, en el senyor Cierva, un absolut ajut, i en el senyor Bergamín, un abnegat esperit de sacrifici, prestant-se al canvi de cartera.

Ha confirmat després l'arribada dels senyors Cierva i Ruano a Madrid, i que aquesta tarda, a les cinc, es reuniran el ministres a la Presidència per a celebrar Consell.

—I el partit conservador, ha quedat dividit?—ha preguntat un repórter.

—Res d'això—ha dit el senyor Marfil—; el partit conservador, unit i compenetrat, pertany al senyor Sànchez Guerra.

—Amb el senyor Bugallal?

—També; demà mateix el Govern és presentarà a les Corts.

Això els demostrarà que el partit conservador és més parlamentari que cap.

Ha anunciat el sots-secretari que en la sessió de demà del Senat es discutirà la proposició del senyor Tormo, sobre el suplicatori del general Berenguer, i al Congrés es llegirà en les seccions la proposició del senyor Cambó.

Les seccions discutiran si l'autoritzen o no per a ésser llegida a la sala de sessions.

Ha dit el senyor Marfil, per encàrrec del ministre, sortint de Gràcia i Justícia, que abans de deixar la cartera, o sia aquest matí, havia posat a la signatura del rei un decret prorrogant el vigent sobre els lloguers.

El decret el publicarà demà la "Gaceta".

COMENTARIS SOBRE LA MODIFICACIO MINISTERIAL

El plantejament de la crisi, coneguda l'actitud del president del Congrés i per conseqüència la dels ministres acusats, senyors Ordóñez i Fernàndez Prida, era inevitable i no causà la menor sorpresa.

La ratificació de confiana al senyor Sànchez Guerra tampoc extranya.

Dimitits els ministres acusats i el president de la Cambra, la ratificació de confianña al senyor Sànchez Guerra s'explicava d'aquesta manera:

El cap del Govern, després del seu assentiment al discurs del senyor Maura, no pot oposar-se a l'aprovació de la proposició del senyor Cambó. Com que això no ho pot fer sense el desgarrament de la majoria importantíssim (els bugallalistes són uns 40 ó 50 en el Congrés), complet aquest tràmit, haurà de dimitir definitivament.

Però, mentrestant es discorre tan lògicament, el senyor Sànchez Guerra, desentenent-se de la gravetat i transcendència de l'assumpte, estava entestat en una tasca que és, pel que es veu, una veritable obsessió del senyor Sànchez Guerra, en el que va de legislatura, però segurament es considera compensat de tots els gustos en veure arribar a casa seva el senyor Cierva.

Intenta enrolar al Gabinet a una representació del maurisme, però sense èxit. Potser en són interior pensa el senyor Sànchez Guerra que en altre canvi de ministres vencerà els escrúpols del comte de la Mortera.

Però així com la continuació del senyor Sànchez Guerra no vol sorprende, la reorganització del Gabinet, en la forma que ho ha fet, ha produit un moviment d'estupor.

Dimiteixen els ministres acusats—aquesta és l'explicació oficial de la crisi—però són substituits per un germà d'un dels acusats, ens referim al senyor Cierva (don Isidor), ministre d'Insrucció, germà de don Joan de La Cierva, i per un altre senyor forma d'altres dels encartats, al ludim el senyor Viguri, ministre de Foment, i al seu cap polític, el comte de Bugallal. No resulta tot això una incongruència manifesta? Si no poden estar al Govern els acusats, com es fa ministres als més próxima parents i als amics més íntims?

En obrir-se les Corts, la situació del senyor Sànchez Guerra era aquesta: oposarse a què s'exigeissin les responsabilitats, o cedir, però quedant dividida la majoria. El senyor Sànchez Guerra optà pel primer i en contestar al senyor Prieto no sols se oposà al vot del diputat socialista, sinó que anticipant-se a la discussió de la ponència de les oposicions, prejutjà el resultat d'aquesta discussió.

En això estàvem quan parlà el senyor Maura, i quan el senyor Cambó, en veure com les responsabilitats anaven a escamotejarse, plantejà, amb el seu anunci d'acusació, la qüestió en tota la seva nuesa, en termes clars i concrets. A què consumir més temps en la discussió que anava fatigant a l'opinió?

El cap dels regionalistes posava quasi fi al debat: a votar i dir si o no; eren inútils les divagacions i els subterfugis.

El senyor Sànchez Guerra, que tan desembarafiadament creia sortir del vot dels lliberals, es trobava agafat en les seves pròpies xarxes. L'acusació dels lliberals adolia de defectes de procediment: el senyor Maura els havia subsanat amb l'aplaudiment del senyor Sànchez Guerra. El procediment i la responsabilitat estan assenyalats. Hi ha que decidir-se; els acusats, per delicadesa, es retiren del Govern. No serà, es pensava, sols per no estar presents en el moment de la votació.

La crisi té una explicació, però quan es coneix la representació i la intimitat entre els acusats i els seus successors en el Govern, l'opinió sospita de què el que es tracta no és de deixar el pas franc a l'acusació, sinó resistir-la i pas si el que Déu vulgui. Podrà no ésser així, però la impressió general és aquesta: que el senyor Sànchez Guerra obedient al seu propòsit, va a rebutjar les responsabilitats; és a dir, torna a la posició que adoptà el dia que contestà al senyor Prieto.

Suposem (a falta d'una declaració del Govern, en els comentaris que avui recollim es procedeix per deducció) que s'arriba a la conclusió que assenyalem abans. Ara bé; compta amb vots per això el senyor Sànchez Guerra? No tenim a mà l'estadística dels grups parlamentaris.

D'això es parla molt aquesta tarda. Es diu que, retraguts els mauristes, les forces estan equilibrades. Tot dependrà de la sinceritat i de la lealtat amb que s'acomoden els fets a les paraules.

DESPRES DEL CONSELL

Del Consell de ministres celebrat a la Presidència no se n'ha donat cap nota oficiosa.

En Rodríguez Viguri, a la sortida, ha fet aquesta referència de la reunió:

El President ha donat compte als nous ministres de la situació del Marroc.

Després els ministres han canviat impressions sobre les tasques parlamentàries.

I no res més.

La qüestió del Marroc

Optimisme del ministre d'Estat

El nou ministre d'Estat, senyor Bergamín, ha manifestat a migdia que del Marroc tenia tan bones notícies de la zona occidental, que la situació d'aquella permetrà la propera repatriació de 22,000 homes.

MANIFESTACIONS D'EN BERENGUER

"La Acción" publica declaracions del general Berenguer, defensant-se dels càrrecs que li han format.

L'ex Alt Comissari explica la pèrdua d'Igueriben, dient que des del 17 de juliol, dia que rebé la primera notícia de l'atac a les posicions avançades, fins el 20 per la tarda, no sabé que Igueriben estava assetjat sense que poguessin rompre el sitil les columnes que es remetien des d'Annual i des de Dar-Drius.

Aquest dia, deia En Silvestre:

"Tinc movilitzades a Annual la totalitat de les forces disponibles, després d'atesa la seguretat de les cabiles de reraguarda. Demà reuneixo caps importants cabiles sotmeses, a fi d'exhortar-les organitzi nharques amb les quals jo avançaré a la zona d'Annual. Organitzo amb elements de la plaça i deixant indotats molts serveis. Una columna que situaré el dijous a Kandussi, amb propòsit d'establir-la entre el riu Salah, al Est de Sidi-Drius, on penso establir provisionalment una base de proveiment. Però de perllongar-se situació persistint harca en els seus atacas esgotaré també aquest recurs sense que jo pugui disposar d'altres. En aquesta situació, crec del meu deure fer present a V. E. que per a canviar tal estat de coses, judico necessari remesa de reforços en homes i elements en quantitat que V. E. estimi a abastament i amb els quals pugui mantenir nostres posicions d'avui, i de perllongar-se situació iniciada per l'harca, judico que estan amenaçades. També estimo de necessitat, remesa elements marítims, a fi de reprimir contraban, mitjà pel qual indudablement es proveeix l'harca en totes les seves necessitats."

En altre telegrama seguit, En Silvestre exposa el següent:

"Proposo a V. E. que vaixells de guerra, en nombre de tres o quatre es presentin badía Alhucemas, per a simular desembarc bombardejant dintre alcanç dels seus focs tota la costa, prèvia evaquació de la població guardada per nostres lleials amics. L'aviació podria contribuir a aquest objecte, qual finalitat, com suposarà V. E., és atraure a Beni Urriaguel, l'harca concentrada avui a Tensaman, però avui no compto amb prou nombre d'aparells, pel què estimo de necessita, remesa de la Península d'una esquadrilla, a fi de dedicar-se a aquesta missió, mentre que en la que actualment disposo, seguiexo la tasca d'informació i de bombardeig a la zona que ocupen nostres tropes."

A això posa En Berenguer aquest comentari.

Aquest telegrames assenyalaven ja una situació evidentment greu, però que no arribaven a precissar, mantenint-se en una ambigüetat, en una imprecissió, sobre el què correspondia a necessitats del moment o era previsió per a propers plans, que feien molt difícil donarse cabal compte del què passava.

L'Alt Comissari contestà els citats telegrames així:

"Rebo telegrames de V. E. i en vista de la greu situació que em diu haver-se plantejat a la línia Annual, demano al Govern elements d'embarc per a remetre-li reforços en la quantitat que em digui V. E., el que agrairé fer amb la màxima urgència.

En quant a elements a que es refereix digui'm de quina naturalesa i en quina quantitat els necessita, per a remetre'ls, si els tinc, o gestionar-los. Circumstàncies de trovar-se en ple desenrotllament operació de Beni-Aros no em permet, pel moment, desprendre's de tota la força que espero en breu termini poder remetre-li. Judico indispensable intensificar fortificació línia atacada per medi de posicions i blocaus en forma d'assegurar un front infranquejable per l'enemic.

Desitjo saber també amb la major urgència, a ésser possible aquesta nit mateixa, emplaçament de les forces mòbils d'aquesta Comandància general i en especial de les "mias" de contacte i forces efectives amb que aquesta compta. Demano al Govern que es reforcin elements navals d'aquestes aigües i que s'envii esquadreta d'aviació que indica."

Al mateix temps s'enviaba al Gobern un telegrama demanant els elements marítims i d'aviació que solicitava En Silvestre.

En aquest telegrama afegia:

"Estimo de necessitat urgent l'ocupació marítima de la badía d'Alhucemas, puix el simulacre de desembarc que efectuaré cridarà a gran part del contingent de la harca, permetent-me assegurar en forma definitiva línia d'avançada fins que recursos promesos per V. E. fossin enviats per a actuar més urgentment. D'accedir V. E. a la meva proposta, considero que la seva execució deuria ésser urgentíssima, puix la situació de les tropes de guarnició d'aquella línia, convé no es perllongui pel que deprimeix la seva moral la defensiva a què ens veiem obligats. Per altra part, a l'empar dels vaixells de guerra situats en aquella badía, els elements d'aviació podrien amb més seguretat actuar sobre cabila Beni-Urriaguel, que castigada durament acabaria per debilitar-se.

L'estada de vaixells a Alhucemas deuria ésser d'alguns dies, els suficients per a aconseguir propòsit d'atraure a aquella zona els barquenys que es troben a Tensaman."

L'ex-Alt Comissari segueix referint-se a successius telegrames que va rebre de la distribució de forces de la Comandància de Melilla, no explicant-se En Berenguer com s'havia arribat a la greu situació que relatava En Silvestre, essent així que en aquella zona hi havien 25,000 soldats, i aquests en els citats combats solament havien tingut una minvar d'uns mil homes. Es més: la columna de xoc, que comandava En Silvestre, es componia de sis mil homes amb les seves companyies d'ametralladores, cinc bateries d'artilleria i vuit esquadrons de cavalleria, és a dir, que tenia una proporció d'elements per a lluitar contra els indígenes.

Després dóna compte d'uns telegrames anunciant que li transmetia elements de guerra.

LA FAMILIA DEL RAISUNI

TETUAN.—Es objecte de generals comentaris el fet que el nabot del Raisuni i 400 adictes seus arribats a aquesta plaça per a sotmetre's al Califa vinguéssin armats.

Cal tenir-ho present

A propòsit de Mossèn Rexach

Encara hi ha alguns que diuen que això de preocupar-se que l'ensenyament a les escoles es faci en llengua materna, és una cosa d'esperit localista, que als pobles civilitzats no els preocupa.

Nosaltres, però, recordem aquella célebre vaga escolar dels nois txecs (fills de Bohèmia), que forma amb una altra regió la Txeco-Eslovàquia, celebrada per l'octubre de 1919, en la qual els petits txecs, sostinguts per llurs pares, exigiren que se'ls ensenyi en escoles de llengua txeca.

Recordem que al Municipi de Praga (capital de Bohèmia) sostè per a 800 alumnes alemanys, quatre escoles primàries elementals, dues escoles primàries superiors i dues escoles anexes a les normals.

Recordem que en tota la regió flamenca (Bèlgica), l'ensenyament es dóna en la llengua materna del poble, que és el flamenc (no és pas el francès). Durant un temps s'havia donat només que en francès, perquè l'alta burgesia que dominà era completament afrancesada.

Recordem les paraules del gloriós rei de Bèlgica, que diu: "Els flamencs tenen el dret de rebre les classes de la primera i de la segona ensenyança general, especial, industrial, professional, en llengua materna, en flamenc."

Recordem que la mateixa llia pàtrocina la "Società Filológica Friulana", per a fomentar la publicació de llibres d'escola i d'investigacions científiques per als friolans (al Tirol); i això que la llengua friulana és parlada només que per uns 400,000 habitants.

Recordem que a Suissa el Consell Federal subvenciona la "Lia Romanscha", que publica llibres d'escola, de literatura, etc., en llengua retoroniana, que és la llengua oficial del cantó de Graubunden—i això que aquesta llengua és parlada només per uns 40,000 habitants.

Recordem, encara, l'acord novíssim de la Societat de les Nacions proclamant que han d'ésser respectats els drets de les "minories nacionals" en l'ús de la llengua a l'escola, els tribunals de justícia, etc.

No s'hi val, doncs, a dir que això de l'ensenyament en llengua materna (en català, a Catalunya; en castellà, a Castella; en galaic a Galícia, etc.) és una cosa d'esperit localista.

Es un problema fonamental, és un deure elemental d'ensenyar els minyons en la llengua pròpia; si no es fa així, l'ensenyament no aprofita, o aprofita poc. Per això és coneguda aquella frase de l'Unamuno: "Los alumnos no saben castellano, los maestros no saben vascuence: pueden cerrarse las escuelas"; és clar; perquè apenes serveixen.

Per això en los poblaciones escolars on s'usa un llenguatge que no és la parla materna, s'ha comprovat que els nois retarden l'adquisició de coneixements.

Per aquesta mateixa raó l'episcopat català dictava, l'estiu de 1921, aquella pastoral col·lectiva dient d'ensenyar la doctrina en català. I també el P. Ruiz Amado afirma: "Es un pecado pedagógico (nuestra calificación no quiere salir de este terreno) hacer que, en el trato con Dios, usen los niños o adolescentes un idioma diferente del que por algo se llama materno."

Veu's aquí unes breus notes que ens suggereix el projecte d'homenatge que hom prepara a l'eximi mestre Mossèn Rexach, rector de Sant Martí d'Ollers, autor de l'exquisit llibre "Instrucciones por a l'ensenyament de minyons", aparegut l'any 1749.

Les Sardanes :: La Principal del Camp

Hem sentit de nou la cobla de Valls; tota obra novella fa posar-nos atenció en els seus passos, i podem ben dir que la Principal del Camp no ha deixat minvar el nostre interès ben altament, la sefa faiso d'interpretar i el seu harmònic conjunt fa preveure'ns que ben prompte és collocarà entre les primeres cobles.

Ella és la primera des del punt de mira patriòtic, puix ha vençut totes les dificultats econòmiques per a expandir la sardana en un lloc ben apart de l'Empordà; ella és l'única que ha tocat sardanes sense gratificació material, amb el desig de fer-les conèixer a la gent del Camp de Tarragona.

Deixem fer constar que domina el bon gust al seu repertori, això és una altra garantia de catalanitat.

Benvinguts músics vallencs i a revoure.

J. M. G.

Sota el nom de "La Pera" s'ha constituït una nova entitat propagadora del sardanisme. Ben aviat donarà una audició a càrrec de la nostra Cobla Barcelonesa.

— A fins de mes "Els Pepe de Figueres" donaran audicions a profit del monument a l'Avi Pep.

— Dijous dia 7, a la nit. — Agrupació Sardanista Jardins Bar Pàtria, audició a càrrec de la C. Barcino.

Divendres, dia 8, matí.—Segona matinal d'hivern, plaça Prat de la Riba (Sarrià), Cobla Cathalònia. Pomells d'Hostafrancha, carrer Sant Roc, Cobla Principal Barcelonina.

Divendres, dia 8, tarda.—Orfeó de Sans, C. Barcino.

Divendres, dia 8, nit.—Orfeó de Sans, C. Barcino.

— Preguem a totes les entitats sardanistes que vulguin assabentar-nos de les audicions que organitzin que ho facin abans del divendres, al mig dia.

Catalunya

SITGES.—El diumenge passat, l'enginyer-director dels Serveis d'Agricultura de la Mancomunitat, En Jaume Raventós, donà al saló de sessions de l'Ajuntament la conferència preparatòria del curset d'Agricultura, que està próxim a celebrar-se a la nostra vila.

Tingué el seguiment Raventós paraules galanes per la nostra pagesia, enaltint la condició de pagès, sota tots els aspectes. Demostrà l'obra que ha fet i que està fent la Mancomunitat de Catalunya per l'Agricultura. Anunsià després l'ordre de les lliçons del curset, que s'inaugurava, el qual començà el dissabte, passat, dia 2 de desembre, i s'acabarà el propvinent diumenge, dia 10, assistint a la sessió de clausura el diputat de la Mancomunitat per aquest districte, N'Antoni Jansana. La bella dissertació del senyor Raventós fou molt aplaudida per la concurrència, composta en la seva major part de pagesos. Hom creu que les lliçons d'aquest curset es veuran molt concorregudes, donat l'èxit d'aquesta primera.

— En el partit de futbol de Campionat, jugat el diumenge passat a Tortosa, entre l'Ateneu, d'aquella ciutat i el C. D. Sitgetà, resultà vencedor aquest últim per dos gols a un.

— El jove artista sitgetà N'Albert Bartés té exposats a l'establiment La Perla diversos quadros que ha pintat durant la temporada que està passant aquí. Aquesta exposició es veu molt visitada i lloada.

—En Samuel Barratchina el divendres passat s'enganxà dos dits en una portella del tren lleuger de Tarragona. L'amic Barratxina es troba actualment molt millorat.

—La Joventut Nacionalista ha organitzat un quadro escènic entre els seus socis per donar a conèixer les millors produccions modernes del Teatre Català. Amb aquest objecte es fan gestions per a la contractació de diversos alumnes de l'Escola Catalana d'Art Dramàtic, per prendre part en la representación del drama del vigorós poeta Josep Maria de Segarra, "L'estudiant i la pubilla", amb la qual obra s'inaugurarà la tanda teatral.

— A l'altar de la Verge de Montserrat, de l'església parroquial, adornat amb exquisit gust, dissabte va efectuar-se la primera visita espiritual del Pomell de Joventut "Nostra Dona del Vinyet". Les dannisel·les pomellistes, amb la clàssica caputxeta blanca, prengueren seient en nombre de divuit al presbiteri, on cantaren els goigs a la Patrona de Catalunya i després la Salve Regina.

—Es diu que per les próximes diades de Nadal i Reis, el Pomell "Nostra Dona del Vinyet", sota la direcció de l'eminent artista En Miquel Utrillo, farà un "pessebre" a la sala del Centre Nacionalista Català. Coincidint amb això, la Joventut Nacionalista prepara una selecta audició de sardanes per a la diada de Nadal al mateix Centre Nacionalista.

—Demà, dijous, l'Ilustre regidor d'Acció Catalana En Martí Esteve donarà al teatre Prat Suburenc, la segona de les conferències que ha organitzat la Joventut Nacionalista, per a fer-ne en aquesta de "Institucions especials de cultura de l'Ajuntament de Barcelona".

INFORMACIÓ D'ESPORTS

ATLETISME

Les finals dels Campionats Provincials

Diumenge, a l'Estadi Català varen celebrar-se les finals d'Campionats de la nostra F. A. C. i el resultat dels quals ha estat esclatant. El mal estat de la pista no permetè que es fessin les semi-finals i finals dels 400 i 800 metres, relleus i javalina, les quals proves tindran lloc diumenge vinent.

Si bé les "marques" ara establertes no han estat tan formoses com s'esperava, cal fer constar, no obstant, que s'ha vist una major cura en l'entrenament i un assenyalat progrés dels atlètes.

Pot estar satisfet el Comitè de Barcelona dels seus bons resultats obtinguts, pel qual motiu trametem a tots els que han intervingut en l'organització de les proves, la nostra felicitació.

Se'ns prega fer constar l'agraiment dels organitzadors, als comissaris de l'Exposició d'Indústries Elèctriques, per les grans facilitats donades per a la celebració d'aquests Campionats.

Heu's ací els resultats obtinguts:

100 metres.—Casas (Barcelona), Cebrian (Espanyol) i Karcher (Gimnàstica Alemanya). Temps: 11" 3/10, un pit i mig metre.

200 metres.—Casas (Barcelona), Cebrian (Espanyol) i Karcher (Gimnàstica Alemanya). Temps: 24" 6/10, un metre i dos metres.

1,500 metres.—Miquel, Palau i Rovira (Espanyol). Temps: 4' 40" 7/10, 50 metres i un pit.

5,000 metres.— Palau (Espanyol), Arbulí (Barcelona) i Ribas (Europa). Temps: 17' 12", 45 metres i 20 metres.

110 metres tanques, al cronógraf.—Muntadas (Espanyol), Laffite (C. N. Barcelona), i Serradell (Tagamanent). Temps: 18" 6/10, 2" i 21" 3/10.

10,000 metres marxa.—Meléndez (Barcelona), Soler (Sans) i Garcia (Barcelona). Temps: 56' 1" 3/5, a una volta i mitja i mitja volta.

Alçada.—Laffite (C. N. Barcelona), 1'70 metres; Fleiter (Gimnàstica Alemanya), 1'59, Turmo (Europa), 1'56.

Longitud.—Laffite (C. N. Barcelona), 5'87 metres; Fleiter (Gimnàstica Alemanya), 5'66 metres; Casas (Barcelona), 5'28 metres.

Perxa. — Fleiter (Gimnàstica Alemanya), Barqueta (Europa).

Triple salt.—Laffite (C. N. Barcelona), 12'20 metres. Fleiter (Gimnàstica Alemanya), 12'20. Duffo (Espanyol), 11'66 metres.

Pes.—Laffite (C. N. Barcelona), na), 10'10 metres. Fleiter (Gimnàstica Alemanya), 10'04 metres. Graumann (Gimnàstica Alemanya, 9'50 metres.

Disc. — Fleiter (Gimnàstica Alemanya), 33'45 metres. Laffite (C. N. Barcelona), 32'29 metres. Algé (Barcelona). 26'32 metres.

LAWN-TENNIS

La Copa "Salut"

Organitzat per l'esmentada entitat, han donat començ als partits per a disputar-se aquesta Copa i que prometen ésser força interessants, tenint en compte el gran nombre d'inscrits per prendre-hi part. Heu's ací el resultat de la primera jornada:

Senyoreta Montero Monte, vencé a senyoreta Comas per 6-5, 2-6 i 6-1.

Grau Hany a Sala Carreras, per W. O.

Mas Selles a Olano, per W. O.

Rodellas a Darder, per 6-4, 3 i 6-2.

Morales Carreras a Fonrodona Esteva, per 6-9, 6-2.

Flaquer Andreu a Sunidge Witty, per 6-2 3-6 6-3.

Senyoreta Vives Cabello a senyoreta Auguer Santos, per 6-3, 6-4.

Wallace Wicherleff, a Riera Olano, per W. O.

Carandino a Duroc, per 6-5, 1-6 i 6-3.

Sunidge Witty a Colomer Surribas, per 6-0, 6-0.

Fonrodona a Riera, per W. O.

Flaquer Andreu a Hoffmestei Sànchez, per 6-1 6-0.

Senyora Morales Morales a Torrabadella Casanellas, per 6-0 i 6-2.

Reichardt Bater a Esteva Fonrodona, abandonat.

Hoffmeister a Henry, per 4-6, 6-3 i 6-4.

Turmo Foni a Flury Weiss, per W. O.

Senyoreta L. Vives Ponsa a senyoreta Apaoci Riera per W. O.

Senyoreta S. Vives a senyoreta Torrabadella, per 6-5, 6-5.

Casas a Ventura ,per 6-2, 6-2.

Senyoretes Viver (germanes), a Fonrodona, senyora de Cunyat, per 6-3, 6-3.

Zulí a Olano, per W. O.

Janico a Vidal Ribas (abandonat).

Senyoreta Fonrodona Andreu a senyoreta Avilés Grau, per W. O.

PILOTA BASCA

Al Frontó Comtal

Continuant els partits matinals d'entrenament per socis de la S. E. B., jugaren diumenge Thomas-J. Bó, vermells, contra Patau-Mas, blaus, guanyant aquests darrers per dos tantos.

Abali-Bargunyó A. Bó-Palmada, fou de gran interès, car al començament els darrers aconseguiren dotze tantos seguits; mes després anaren refent-se els seus contraris, els quals finalment, guanyaren per 40 a 37. Foren ovacionats.

FUTBOL

L'Espanyol i l'Europa empaten a un gol

A l'equip de l'Europa hi trobem una de les qualitats que més escassegen a la nostra terra; ens referim a la llarga època que els seus individus juguen junts, la qual cosa li ha permès una certa homogeneitat a les seves línies i una compenetració entre tots els seus components; bella qualitat que per ésser encara més rara en els nostres equips, ja el fa digne de l'apreci de tots els esportius.

I, no obstant, el seu onze no ha arribat encara a posseir tota la riquesa en recursos que la seva actual madurea permeteria creure que ha de tenir forçosament l'Europa.

Aquest joc desballestat tan propi en ell, que obeeix quasi sempre a l'impuls d'una iniciativa individual i que rarament respon a un mètode o a un estil, es posa encara més de relleu a la seva línia davantera, que tot i ésser composta per cinc elements, està encara lluny de reunir totes les qualitats necessàries.

El seu joc de mitos, ja resulta avui de "gran" equip; no així els davanters, als quals no s'ha sabut encara imprimir un joc propi, i si l'Europa vol obtenir victòries, ha d'empleiar-se a fons en corregir els defectes de la seva línia d'atac que, repetim, és en la que més hi manca una tàctica.

Els dos estils generalment practicats en l'atac, consisteixen en el desplegament d'un joc d'ales, les quals han de centrar amb la major eficàcia perquè el "trío" central tingui ocasió de rematar.

Mes aquest joc obert, de no comptar amb extrems molt ràpids i certers, pot esdevenir altament perillós; per això en aquests darrers anys es veu més el joc d'interios, els quals, ben "proveits" pels mitjos, fan menys costós el seu objectiu, que ha de consistir sempre en bloquejar el mare contrari, per a aconseguir finalment el gol.

Qualsevulla d'ambdues formes resulten elegants i d'efecte positiu; el Barcelona—sense anar més lluny—ens n'ha donat prova fent el seu joc molt pràctic i d'exquisida elegància, alhora.

Perquè l'Europa no ha de poguer orientar-se a un d'aquests sistemes? En tot cas, el seu joc resulta avui difús i de poc efecte; el cas del seu encontre amb l'Espanyol n'és una demostració.

Ultra tots aquests defectes, no precisament pels jugadors, però del sistema en sí, els seus equipiers—com també darrerament havia succeit amb els del Barcelona—semblà donaren una excessiva importància al fet de què En Zamora defensés el mare blau-blanc.

Aquest defalliment que per altra vegada observem en els "forwards" que han d'assetjar la porta d'aquell jugador, no és natural; la missió dels davanters és xutar i no entregar mansament la pilota als peus del defensa contrari, com en diverses ocàsions gelérem en ells.

Sota aquest aspecte, solament un jugador complí amb son deure; ens referim a En Cros, jugador incomplert encara, però que en l'esdevenidor donarà què parlar.

Féu prova en aquest partit, d'una decissió, valentia i cop d'ull meravellosos.

En canvi, repartint joc no estigué gens encertat; amb un extrem com N'Alcàzar, pot donar-se molta movilitat a la línia i no obstant, no's féu quasi mai.

El reste de l'equip—superior sense dubte al seu adversari—, complí bé; el gol que entraren a En Bordoy, fou obra més de la desgràcia, que del joc en sí; les defenses en general, encertades, i els mitjos aguantant bona pàrt del pes; una partida superba per En Xavier.

L'Espanyol jugà lo que se'n diu amb les espatlles protegides; tenint un porter com En Zamora, pot dir-se que es té guanyada una part del partit, i per cert que aquests partit, pel gran porter, resultà ésser un dels millors de la seva vida futbolística. Féu devasall d'elegància, de vista, de serenitat i de "poses"... l'únic defecte que trobem en ell i que no ens havíem pas mai amagat de fer-ni també retret quan jugava al Barcelona.

Sobre tot, en dues ocasions, electrizà el públic, que el féu objecte d'una xardorosa ovació; no hi ha dubte que ell salvà al seu equip d'un desastre.

Els defenses no tingueren pas la tarda feliç d'altres dies, i dels mitjos, molt voluntariosos N'Elias i En Trabal.

Del davant, no ens agradà ningú.

Dos mots tan sols, del què fou el match; eren els equips:

Europa: Bordoy, Serra, Vidal, Xavier, Pelaó, Artisus, Pellicer, Julià, Cros, Olivella i Alcàzar.

Espanyol: Zamora, Canals, Montesinos, Trabal, Elías, Urgell, Ventura, Sanahuja, Peidró, Alvarez i Juanico.

La primera arrancada fou de l'Espanyol, pero prompte Zamora entrava en joc d'un superb capbuçó (perquè "plongeon"?), desfeia una aglomeració davant seu; a poc, nova escomesa que remata En Cros sense conseqüències. Un xut de l'Olivella, és encara ben tret; dos córners contra l'Espanyol, els davanters del qual no s'entenen fins ara; no obstant, el joc sembla anar nivellat; una situació apurada que salva Xavier; l'extrem Ventura inicia una escapada i centr; En Bordoy rebutja insegur i bloquejat per En Peidró, se li escorra la pilota de les manys, lo que és aprofitat per l'esmentat jugador per a aconseguir el primer gol. I s'arribà al descans.

A la segona part el joc prengué encara un més alt vol, dominant l'Europa, si bé amb poca fortuna en el xut. Una valenta entrada d'En Cros, que salva als defenses i llença una bala formidable a tres metres; sols la portentosa vista del porter pot evitar que sigui gol. El tir i la parada han estat magnífics de debó, i el públic aplaudeix fortament. Un nou atac de l'Europa i sortint en falç En Zamora, Julià aconsegueix l'empat. Però... resulta que l'àrbitre havia tocat abans un penal! El cert és que ningú havia sentit l'avís del penay i en tot cas resultava una incongruència anul.lar el gol per a tirar aquest càstig... Després de fortes discussions el penal fou tirat per Pelaó i entrat. La guàrdia civil hagué, abans, de disoldre part del públic invasor.

Vers el final, ambdós equips redoblaren llurs esforços, malgrat la qual cosa, no pogué alterar el resultat; el públic féu víctima al réferee, senyor Vidal, de les seves ires, protestant sorollosament algunes de les seves determinacions.

El Barcelona vencedor del Sabadell, per 3 a 1

En aquest partit, el Barcelona es rescabalà en qualitat de joc al què anteriorment havia jugat contra el mateix Club, si bé el resultat no sigui prou ajustat al tó del partit, que fou en sa quasi totalitat un domini absolut del campió de Catalunya. Sortí ja de bon moment decidit a demostrar que res havia perdut de la seva vàlua.

Si hagués presentat un millor interior esquerra o el que presentava hagués tingut una tarda més sortosa—d'altres de millors li n'hem vist—el resultat hauria estat probablement de 2 ó 3 gols pel capdavall de més a favor seu. Poques incursions pogué fer el Sabadell als dominis contraris, i les poques vegades que recixí a travessar la línia mitja contrària—que actuà tot el partit d'inviolable—veié inutil.litzats els seus esforços pels backs barcelonistes cada dia més eficaços, sobretot En Surroca, al qual creiem que no li és feta prou justícia per la generalitat dels crítics esportius. El dia que tingui un company de defensa que pugui ferli costat, podrà discutir-se la seva col.locació. Ara com ara, només podem parlar i ho hem de fer amb gran elogi, de l'oportunitat, valentia i encert de les seves entrades i del seu joc serè i massís.

L'heroi de la tarda fou En Gràcia, l'autor de tots tres gols, que en feu reviure l'emoció dels seus personalíssims cops de cap que ja gairebé havíem oblidat. També En Mallorquí sapigué respondre a la missió que li fou confiada, dones si bé no fou gaire precís en les passades, en canvi actuà, com déiem abans, molt ben secundat per les ales.

Els altres davanters compliren bé, si bé la sort no els fou gaire propícia, especialment En Sagi i En Piera. En Bruguera hagué d'intervenir poc. El gol que li passaren no el podia pas aturar. Del Sabadell bé tots a la defensiva, especialment En Cabedo, que jugà enormement. El porter deficient. L'àrbitre regular, emperó imparcial. No tenia ganes de cansar-se, per lo visf.

Els equips estaven formats per Bruguera, Conrado, Surroca, Torralba, Mallorquí, Samitier, Vinysis, Piera, Gràcia, M. Sagi i Sagi al Barcelona, i Tena III, Cabedo, Muntané, Morera, Llumà, Desvens, Molins, Bertran, Tona, Martí i Castellet, del Sabadell.

El primer gol fou d'aquests darrer, d'un bonic xut de Bertran, aprofitant la passada d'En Molins.

A poc, en Gràcia, després d'una bella combinació, aconsegueix l'empat, d'un "cap" esplèndit.

El segon gol fou marcat de la manera més ingènua que pugui imaginar-se; demés, el porter pretengué imitar a un col.lega seu, però la broma li fallà, car el gol s'aconseguí al mateix moment de treure's el kick.

Tal com hem dit, en aquesta segona part, l'equip blau grana dominà netament si bé molt insegurs en els tips. El tercer gol també obra d'En Gràcia, ho va ésser rematant un cop llure llançat per En Piera.

L'Avenç bat al Sans per 2 a 1

L'equip andreuenc volgué rescabalar-se de la derrota que del Sans havia rebut en el primer partit d'eliminació, i a fe que posà tot el cortge i volun[illegible] sortir-se amb la seva.

L'exhibió del Sans, en canvi, pecà de poc entussiasta, i com no donant-se reialment compte de la mena d'adversari que tenia enfront d'ell; analitzant les línies, hem de convenir en una superioritat pel Sans, el defecte del qual resideix principalment en la manca de xutadors.

Mes no obstant, l'Avenç sapigué oposar-li un joc fogós i envalentonat pel públic — factor principal en el futbol—escometé al seu adversari, fins a l'estrem de que l'únic gol d'aquests fou de penal.

Arbitrava En Lemmel, i eren els equips:

Avenç: Albar, Barrera, Sellarès, Roca, Alcober, Poveda, Sala, Solé Molera, Llongas i Cabrera.

Sans: Pedret, Solà, Moltó, Barratxina, Sancho, Badal, Helvig, Costa, Pons, Franch i Oliveras.

Fou la primera part la més moguda i més viva de l'encontre; de bon principi es veié en l'Avenç una gran decissió en volguer assegurar-se la victòria.

En Pedret es lluí treient algunes pilotes d'efecte; la defensa Solà-Moltó, no demostrant pas la seguretat d'altres vegades. Una pilota ben corneguda per l'extrem dreta avencista, el qual xuta i marca, es el primer gol als deu minuts de joc.

Un fort atac del Sans, que obté un penal; es tirat per En Sancho, essent l'empat.

El joc de l'Avenç es en aquests moments més impetuós i alhora més encertat al dels seus contraris, els mitjos dels quals sostenen tot el pes de l'encontre. Es el mateix Solé que inicia una bonica arrancada i passa a Molera; En Pedret atura el xut amb dificultat, lo qual es aprofitat per En Cabrera, per a rematar ràpidament. Es el darrer gol de la tarda.

Dues boniques arrancadas del Sans, que no aprofita degudament En Costa, i tornen a dominar els locals. En Pedret es lluei treient una perillosa bala de Molera.

En la segona part, En Sancho passà a l'avant-centre, i al seu lloc En Badal; el domini dels sansistes es més considerable que abans, malgrat que les seves línies juguen molt desencaixades. Bon tir d'En Costa, que para Albar dificultosament.

Unes boniques escapades de l'Avenç, sense conseqüències i torna a dimonar, encara que estèrilment, el Sans. El joc es fa bastant dur, acabant-se el match a temps precís perquè l'acalorament de públic i jugadors no passi dels límits prudencials.

Com hem dit, l'Avenç proporcionà un partit notable, ratificant novament la fama que té de perillós en terreny propi; els mitjos jugaren molt bé i dels davanters, el millor fou En Solé.

En el Sans hi mancava un tan bon element com es En Martínez; Pedret, Moltó i Badal foren els millors. En Sancho, molt feixuc i encara més nerviós.

L'àrbitre, bé, i el públic quelcom cridaner, però tolerable. Dia d'entusiasme a Sant Andreu.

Triomf del Martinenc sobre el Badalona per 3 a 2

Aquest partit era el de més interès de tots els que es jugaven diumenge; podem afegir que era el més espinós pel Martinenc que, com es sabut, amb un nou resultat adrers dificultava bastant el seu lloc davanter en el grup B.

Així no fou d'estranyar que el terreny badaloní resultés de proporcions massa reduides per a contenir la gentada que s'apresta a seguir la lluita que havia d'esdevenir emocionant.

Generalment, aquests partits que es prometen com a sensacionals, resulta que de fet tenen sinó un interès regular; apart del resultat fou ço que succeí en aquest encontre.

Sense apassionaments de cap mena, deu convindre's que el Martinenc es millor equip al de Barcelona; les seves línies tenen una major cohessió; els seus individus una més gran tècnica de joc; al nostre entendre, és el porter el que més fluixeja en l'equip, no perquè sigui un element defectuós, sinó per la seva gran inseguretat, que el fa pifiar precisament el dia de més perill.

El Badalona, en canvi, si posseix individualment alguns elements notable com els Rodrigo, Teixidor i Llinàs, s'ens presenta amb una no tanta hogenitat. D'aquí que en certs moments se li veuen detalls de joc magnífics, per caure després en defectes de volum.

Reduint-nos a l'encontre aquests, els jugadors, els uns i els altres, móstraren una excessiva preocupació per a el gol i això féu que el joc es ressentís tot ell, d'un atabalament tan gran que féu perdre bona part d'interès al partit.

Heu's aquí alguns dels epissodis d'aquest:

Badalona: Brú, Massanet, Bau, Rodrigo I, Riera, Gamis, Benages, Rodrigo II, Cancela, Llinàs i Teixidor.

Martinenc: Pallejà, Trallero, Massó, Camorera, Costa, Bessas, Villar, Lakatos, Carapuig, Barratxina i Rodríguez.

Al comensament es veié una furibunda empenta del Badalona, que fué trontollar durant una bona estona als adversaris, quan el domini semblava equilibrar-se. En Cancela escapa i passa al Vicens, el qual d'un xut magnífic traspassa el marc de Pallejà.

L'entusiasme es delirant.

Représ el joc, tornen a atacar formidablement els badalonins i en tres moments seguits es creu en un nou gol per a ells; foren tres xuts de Cancela, Llinàs i Rodrigo, els dos primers tocant al pal, i el tercer, tret amb penes pel porter.

El moment va ésser d'intensa emoció i el millor del Badalona, puix d'aconsseguir un segon gol no hi ha dubte que la desmoralització del Martinenc hauria sobrevingut com en el partit abans.

Lluny d'això, l'equip roig començà a atacar i de manera brillant, per cert; un xut d'En Lakatos en un moment que es trobava desmarcat, anà a fora; a poc, En Villar arranca i passa a l'esmentat interior, el qual, remata; el xut és parat per En Brú, però amb la força del cop se li escapa de les mans, introduint-se la pilota dins la xarxa per sí sola. I amb l'empat s'arribà al descans.

Représ el partit, els martinencs desenrotllaren prompte un joc molt fogós, establint un fort domini; el públic també excitadíssim, fa "moure" als jugadors amb fogositat. Una avançada del Badalona, el qual obté un penal. L'escàndol és formidable, oposant-se alguns jugadors a que sigui tirat; per fi es restableix la calma i Teixidor obté el segon pels seus.

Des d'allavors, deu convenir-se que l'equip roig es multiplica de tal manera, que domina en absolut; el Badalona es lliura a un bon joc defenssiu, esperant que passi la tromba que representa l'atac Martinenc. Malhauradament per a ells, sorgeix el fatídic penal, pel mitjà del qual aconsegui En Lakatos novament l'empat. El públic, respectiu, esvalota.

Tornen els martinencs a l'atac; un enrenou front a la porta d'En Brú i En Carapuig marca el tercer d'un tir fluix, quan mancaven pocs minuts per a acabar.

El públic, que en tota la segona part havia donat proves d'una forta excitació, es desféu en crits, i alguns tractaren d'impedir la continuació del match. La guàrdia civil pogué aclarir, finalment. En els escasos minuts que mancaren no passà res de particular.

Com hem dit abans, el partit es ressentí de la molta nerviositat dels jugadors i del públic, lo qual ja pot donar idea de ço que fou en el seu conjunt.

Creiem, però, i sense parcialitat de cap mena, que la victòria del Martinenc és justa; Barratxina i Lakatos donaren una movilitat a la línia, sorprenent. Tots els demés, fent devassall d'entusiasme i energia.

En el Badalona, superior En Brú i bé Llinàs i Vicens.

L'àrbitre, senyor Sojo, fou objecte de l'animositat del públic, ben injustament per cert, puix volgué mantenir-se sempre correcte i imparcial.

Es lamentable en aquests casos la intemperància del públic; està vist que això no té remei.

El Júpiter vencé a l'Espanya per 3 a 2

Molt de públic anà a presenciar aquest partit, puix volia sapiguer-se quina seria la presentació de l'equip roig en aquesta segona volta del Campionat. Novament ha guanyat el Júpiter; mes la seva victòria li ha estat bon xic costosa, observant-seli en la segona part una mena d'abatiment, tant més d'extranyar en equip que portava aventatge.

Tot just de començat l'encontre, el jupiteristes se situaren front al gol d'En Leal; un xut d'En Mauri que rebotà al pal, el que aprofità En Peña per a introduir el primer gol de la tarda.

El principi no podia ja ésser més fatal pels roigs; donos bé, quasi tot seguit un altre xut d'En Nadal, que no deturà Leal, era el segon en contra d'ells. Això fa decaure llur esperit i el Júpiter dominà força.

Però com que en aquest mon tot s'acaba, fins el dominar, vers al final d'aquest primer temps hi hagué una revifalla en l'Espanya, a conseqüència de la qual N'Alfaro, recullint una pilota perduda, xutà molt bé; tan bé que resultà el primer gol pels seus.

A la segona part la colocació de l'equip del Poble Nou era deplorable; sortosament per a ells, En Garrobar jugà amb l'encert de sempre, lluint-se en salvar diverses ocasions de perill.

Una bella arrancada d'En Naval, que xuta sense conseqüencies; torna el Júpiter a l'atac i En Mauri aconsegueix un altre gol... anulat per haver-hi intervingut les mans; això no és obstacle perque a poc una bonica jugada d'En Gil, rematada per En Tena amb el cap, sigui el seu tercer i darrer.

Vers al final, i aprofitant una absència de Callicó, els roigs dominaren, fent el seu segon gol d'un certer xut d'En Bellavista. I amb poc més s'acabà aquest partit.

Eren els equipiers: Castro, Gener, Garrober, Gumbau, Callicó, Peidró, Mercader, Tena, Mauri, Naval i Gil, pel Júpiter; i Leal, Perelló, Vidal, Cortés, Plaza, Zaragoza, Dalmau, Alfau, Bellavista, Raich i Passani.

Arbitrà En Baonza, sense incidents. El públic correcte.

Com pot jutjar-se pels noms de l'equip roig, alguns d'ells ja veterans del futbol, és difícil que en aquestes circumstàncies puguin oposar un joc eficaç a tot aquest jovent que constitueixen els clubs del grup B i que hem de convenir són el verdader puntal sobre el que descansa tot el futbol del pervindre.

El Terrassa bat a l'Atlètic per 4 a 0

Resultà un partit fluix i d'un interès bastant relatiu aquest que es jugà a Terrassa. Potser la influència del camp o de que els seus individus apareixeren ja amb el temor de la derrota, és el cas que l'equip sabadellenc no desenrotllà tot el joc que d'ell s'esperava.

A la primera part, si bé el domini va ésser més equilibrat, els davanters del Terrassa foren més precisos en el xut; es lluí força En Falgueras, malgrat la qual cosa, no pogué evitar dos gols; el primer obra d'En Canals, d'un bell tir, i el segon d'un remat de Broto.

Dues falses sortides del porter sabadellenc—a la segona part—donaren lloc a una sèrie de batibulls ben salvats pels defenses.

Al final el domini terrassenc era absolut, marcant dos altres gols per la intermediació d'En Broto.

Eren els vencedors: Munill, Massagué, Torrella, Segarra, Papell, Fernàndez, Roig, Rediu, Canals, Broto i Santolària.

Els sabadellencs: Falgueras, Pujol, Lansaco, Pros, Rife, Cofraces, Graneri, Rey, Gironés, Pons i Valero.

L'arbitratge a càrrec d'En Peris transcorregué sense incidents.

El general Novelli explica als italians de la colònia de Barcelona què cosa és el feixisme

La donà diumenge, a les cinc de la tarda, a la "Casa degli italiani" el general Novelli, vestit amb la camisa negra, famosa. Digué sobre el feixisme coses conegudes i altres de singulars. Remarcà, per exemple, que en un principi més que un moviment polític el feixisme fou un moviment col.lectiu; que els Governs que han presidit Itàlia de la guerra ençà han desenrotllat una política equivocada, que Mussolini és de temperament místic, de voluntat fènia, de pit d'acció etc.; que el seu programa es concretava en ço que es refereix a la política militar a un sol exèrcit amb una marina poderosa, en ço que es refereix a les finances a una organització dels serveis fiscals, tot nivellant el pressupost, gravant la riquesa improductiva i reduint l'emissió del paper moneda, en ço que es refereix a la política interior en l'ordre i en la justícia austeres i en ço que es refereix a la política exterior a fer respectar Itàlia col.locant-la al costat de les més grans potències.

El públic, distingit i entusiasta, aplaudí amb xardor el general feixista, el qual, en terminar el seu discurs, pregà els concurrents de romandre un minut a peu dret i recollits a la memòria dels que han mort per Itàlia. Alguns dels presents juraren la fe feixista i tots plegats, vallent-se d'unes fulles prèviament repartides, cantaren el "Giovenezza, giovenezza..." entre aplaudiments i víctors a Itàlia, al Rei i a Mussolini.

El patriotisme dels italians que entre nosaltres coneixem, s'ha palesat novament.

LA MUSICA

"Associació de Música da Camera"

Per fi podran veure's atesos els desitjos manifestats tantes vegades per molts dels socis de l'"Associació de Música da Camera" de poder admirar una altra vegada al famós "Quartet de Corda de Londres", un dels que han aconseguit majors èxits a nostra ciutat.

Hom recordarà, a ben segur, que fou tan unànime l'entusiasme que despertà aquèsta agrupació quan fou presentada per l'esmentada "Associació" al desembre del 1918, que va gestionar-se un concert extraordinari, que no pogué portar-se a la pràctica, a causa dels compromisos que el "Quartet de Londres" tenia ja contrets; peró des d'aleshores quedaren contractats per a l'any següent, que nodaren altres dos concerts a aquella "Associació amb major èxit, si hi cap, que el de presentació. Durant els tres anys transcorreguts des d'aleshores, no ha estat possible fer-los passar novament per Barcelona, malgrat les reiterades peticions que se'ls havien fet.

Estaran per onsegüent d'enhorabona els socis de la referida "Associació de Música da Camera", amb els dos concerts assenyalats per als dies 9 i 12 de l'actual, tots dos confiats a l'excelent "London String Quartet".

—— • • • ——

Dijous vinent, a la sala d'audicions intimes del Conservatori de l'Ateneu d'Igualada i dedicat a la novella "Agrupació d'Amics de la Música" tindrà efecte el primer concert del present curs a càrrec d'En Manuel Borgunyó i dels professors En Rafel Serra i En Santos Sagrera, els quals executaran el Trio en sol, de Mozart, la Sonata en re, per a piano i violoncel.lo, de Bach, i la Sonata de Veracini, per a violí i piano.

Revista catalana de música

Heu's ací el nom d'una nova revista que vindrà a omplir una necessitat fonament sentida pel poble de Catalunya, avui abandonat, quant a art musical, a les seves pròpies forces, el que fa que aquèix sentiment de musicalitat tan arrelat en la seva ànima es pardi en la més gran desorientació per manca d'una educació apropiada que li assenyalí el camí a seguir.

Aquesta Revista, que veurà la llum els primers dies d'any nou, és concebuda en tals termes de perfecció, que amb ella l'"amateur" podrà assolir una ferma cultura musical i el professional hi trobarà recolliT el pensament de tota la intel.lectualitat musical de la nostra terra.

Associació Íntima de Concerts

Ha començat el repartiment d'invitacions entre els socis de la Íntima de Concerts, per les sessions que tindran lloc al Coliseu Pompeia les nits dels divendres 22 i 29 de desembre. La primera està confiada a la genial cantatrin Vera Janacopulos, la qual, per deferència al públic de l'Íntima, ha decidit sensèir als preus de la direcció i donarà aquesta altra audició de cançons. En el concert del dia 29 farà la seva presentació a Barcelona el quartet Vandelle, de París, una de les agrupacions artístiques parisines més importants. Aquesta sessió, ultra els mèrits intrínsecs dels artistes que hi prendran part, tindrà un interès molt marcat per la composició del programa, on figuraran belles composiciones "de camera", d'autors altra moderns.

Noves religioses

II CENTENARI DE LA CANONITZACIO DE SANT FELIP NERI

Dia 8 de desembre de 1922

L'Oratori Pardo de Barcelona, en recordança de la data memorable de la Canonització del seu Sant Fundador l'honrarà amb els següents cultes:

Matí, a les vuit: Missa de Comunió, que dirà el M. Ilmo. senyor Canonge Penitencier d'aquesta Seu i Germà de l'Oratori Pardo doctor don Gabriel Auguet. Durant la mateixa pronunciarà fervorins el Rnd. doctor don Lluís Brugada Preo, catedràtic de l'Institut General i Tècnic d'aquesta ciutat i Consiliari de l'Oratori Pardo. La "Schola Cantorum de Sant Felip Neri" interpretarà els cants seguents: "Al Sagrat Cor de Jesús", de Socias; "Panem vivum", de Feltz; "Bon Jesús, a on Vos estau...", de Gibert, i "Goigs de la Purissima", de Millet.

A les deu: Missa solemne, essent celebrant el Rnd. prefecte de l'Oratori Pardo i Prepòsit de la Congregació don Josep Artigas. Predicarà el M. Ilmo. senyor doctor Josep Casia, canonge de la Santa Església Catedral i Germà de l'Oratori Pardo.

L'"Orfeó Català", formant un conjunt de 160 cantors i dirigit pel seu mestre En Lluís Millet, interpretarà per primera vegada la "Missa del Roser", del mestre Mossèn Lluís Romeu, Prev., a chor mixte a quatre veus i chor popular; a l'Ofertori cantarà "Alleluia Psallite", melodia gregoriana, i, al final de la missa, la "Salve", de Millet, a chor mixte i chor popular.

Tarda, a les sis: Amb assistència de l'Excm. i Ilmo. senyor doctor don Ramon Guillamet i Coma, bisbe de la diòcesi, solemne funció, que començarà amb el cant del "Veni Sancte Spiritus", seguita meditació, lletanies de la Verge, Ordinacions particular, discurset pel nen Josep Maria Garcia, sermó pel Rnd. doctor don Josep Samsó, Prev. arxiprest de Mataró i Germà de l'Oratori Pardo. Te Deum, i acabant amb l'"Himne a Sant Felip Neri".

La "Capella de Música de Sant Felip Neri", que dirigeix l'esmentat mestre Millet, executarà durant la funció els següents cants espirituals: "Veni Sancte Spiritus", de Mitterer; "Flos virginum", melodia gregoriana; "Ave Maria", de Palestrina; "Tota Pulcra", de Polleri; "Sursum!", de Pérez Moya; "Glòria a Déu", de Millet; "Te Deum", de Cazella; "Himne a Sant Felip Neri", de Millet.

—— • • • ——

Avui: Sants Sabas i Dalmari, bisbe, i Santa Dionisia, verge.

Quarenta hores: Avui, a l'església parroquial de Sant Cugat. Hores d'exposició: De dos quarts de vuit del matí a dos quarts de sis de la tarda.

Cort de Maria: Avui, Nostra Dona de les Nens, a Sant Just.

Adoració nocturna: Avui, Torn de la Immaculada Concepció.

Vetlles en Sufragi de les ànimes del Purgatori: Avui, a la seva capella, Escorial, 155 (Gràcia). Torn de les Cinc Llagues de Jesucrist.

Es troba en aquesta ciutat, de pas cap a Roma, el bisbe de Jaca, doctor En Francesc Frutos Valiente.

— Ahir va tornar de Mataró el nostre venerable prelat doctor Guillamet, després d'haver acabat la Santa Visita Pastoral a aquella ciutat.

— Es troba a Barcelona el bisbe de Santander, el qual acaba de publicar una notabilíssima pastoral condemnant el vici del joc.

— Ha tornat a Vich, després d'haver passat una mesada acabant la Santa Visita Pastoral per la seva diòcesi, el bisbe de la mateixa, doctor Muñoz.

DEL MUNICIPI

Els paro municipals

Davant la Comissió de Foment ha formulat una moció el tinent d'alcalde senyor Tusell, perquè, per la Direcció de Pares públics i arbitrat s'estudi la publicació d'un fascicle il.lustrat sobre els nous parcs adquirits per l'Ajuntament, projectar a desenrotllar en els mateixos, per a tirar una edició de 10.000 exemplars i repartir-los als centres i escoles de Catalunya.

El concert de la banda municipal

Com estava anunciat, la banda municipal va donar el diumenge un concert a la plaça d'Orfila, de Sant Andreu. Una concurrència nombrosíssima va acudir a escoltar el selecte programa executat per la Banda, i és de notar l'atenció amb que foren escoltades totes les obres que l'integraven, les quals foren xardorosament aplaudides.

Subhasta d'empedrats nous

S'ha assenyalat el dia 16 de l'actual per a celebrar la subhasta relativa a la construcció d'empedrats dels carrers de Milton, Sant Gabriel, Sant Cristófol, Sant Joaquim, Canó, Xiquets de Valls i Sant Benet, pel tipus de pessetes 77.616'57.

L'impost sobre solars :: Prórroga

La Coimssió d'Hisenda ha acordat proposar a l'Ajuntament que, de conformitat amb l'interessat per la ponència d'impostes directes, es concedeixi als propietaris de solars sense edificar, que no produeixin ni hagin produit des d'una data determinada renda anual superior al 5 per cent del valor assenyalat al solar en la darrera transmissió, un termini improrrogable fins el 31 de desembre actual, per a acollir-se al benefici del descompte d'interesos intercalaris entre les dues darreres transmissions deduibles de l'increment del valor del terreny en aquest període de temps, i sol.licitar de l'Alcaldia, mitjançant instància documentada i detallada, la inclusió dels solars de referència en el padró que es formi a tenor de ço que es disposa a l'Ordenança fiscal de l'arbitri referit.

Un redós nou

A la plaça de la Universitat han començat les obres del redós que, per iniciativa del regidor senyor Bremon es construeix a la confluència de les línies de tramvies dels carrers de Corts i Ronda de Sant Antoni, de tal fal.só que permetrà l'accés d'aquells còmodament, a la vegada que regularà la circulació pel dit lloc.

Estadística

Segons les estadístiques de l'Institut de Demografia Sanitària, durant el mes d'octubre hi ha hagut 16 defuncions de malalties encomanadisses; 149 del sistema nerviós; 116 dels orgnes de la circulació; 125 del digestiu; 53 de l'urinari; d'altres malalties, 127. Total, 1.027.

Naixements, 1.521.

Ha augmentat la població en 494.

Crònica Judiciària

AUDIENCIA PROVINCIAL

Vista d'una causa por assassinat

Ahir matí, a la secció tercera i davant del Tribunal del Jurat, es va començar la vista de la causa seguida pel Jutjat del Sud, pel delicte d'assassinat en la persona de Salvador Coll Valcaneras, contra els presunts autors Angel Latorre Morales, Pere Bautista Palau (a), Peret, i Jascint Vila Casals (a) "Escumbriaire".

Segons el fiscal, els fets van sedrrer de la falsó següent. Salvador Coll havia pertanescut al Sindicat Unic, del qual després va separar-se'n i, interpretant aquest canvi com una traició, els seus antics companys van acordar matar-lo, i amb aquesta decisió, el Latorre, que era amic del Salvador, va portar-lo engatyat a la muntanya de Montjuich, i en ésser al lloc anomenat "El Bosquet", on els esperaven els altres, aquests calgueren damunt d'ell i li produiren ferides que li causaren la mort.

El Tribunal de dret estava format pels senyors Carrera, Espinar i Martínez Córdoba, representant al ministeri públis el fiscal don Didac Medina, i la defensa corria a càrrec dels lletrats senyors Barriobero, Serrano i Boixader.

Les declaracions dels processats han estat coincidentes en la negació de les declaracions fetes davant de la policia i sumarials i atribuir aquelles a les coaccions i martiris suferts a la "Jefatura" i delegacions de Policia.

A continuació es practicà la prova testifical, compareixent un sol testimoni: Baldomer Pons, mosso d'esquadra, que no sabia res més sinó que es va trobar un cadàver al "Bosquet".

A la una de la tarda se suspengué la sessió, per a continuar-la avui, a les deu del matí.

ASSENYALAMENTS PER AVUI

AUDIENCIA TERRITORIAL

Sala primera. — Sud.—Inhibició. Carme Samsó, contra Martí Sembrasembrada i ministeri fiscal. —Sud.— Tusell Viver, contra Sindicat del Ter.

Sala segona.—Barceloneta.—Menor quantia.—Agrícola espanyola, contra Joan Gualberto Mateu.

Monthlanch.— Major quantia. Lluís Julià, contra Anton Galtés.

Lleida.—Ordinari definitiu.—Josefa Viladot, contra Concepció Viladot

AUDIENCIA PROVINCIAL

Secció primera.—Un oral per furt i un incident per anul.lació de contracte.

Secció segona.—Sabade.—Robatori. Agustí Blanes.—Jurat.

Secció tercera.—Sud. Conclussió vista per assassinat contra Angel Latorre i altres.—Jurat

Secció quarta.—Barceloneta.—Tres orals per furts i resistència.

Universitat de Barcelona

El rector ha rebut la quantitat de 100 pessetes, isposades per gir postal per N. Millena, de Lleyda, sense indicació de l'intent amb què són enviades.

Ha rebut la visita d'En Rafel Aranyó, N'Ignaci Rubió i Cambranera en l'avinentesa de pendre possessió de la direcció de la Biblioteca, i mossèn Balagner de Vilanova, de l'alcalde de Torroella de Montgri, donant compte d'haver rebut nou material pedagógic.

— Per R. O. es concedeixen 45 dies de llicència a Na Celerina Gómez, professora de l'Escola Normal de Girona, i Na Carmen Hiyelmo, de la de Balears, i tres mesos a Na Dolors Ventura, mestressa de Bossost. I es jubila el mestre de Sant Miquel de la Voll (Lleyda), En Manuel Pons.

— De Madrid ha estat autoritzada la permuta d'En Josep Magrinyà amb En Josep Safont, mestres respectius de Floresta i Arsenguell (Lleyda), i es concedida l'excedència a N'Antoni Rosselló, professor auxiliar numerari de l'Escola de Comerç de Palma.

Reial Acadèmia de Bones Lletres de Barcelona

Aquesta Corporació, en reprendre les tasques literàries d'octubre passat, establí un torn de treballs a presentar pels senyors acadèmics en les sessions ordinàries celebradores en el present curs 1922-23.

1922.—Octubre, 31: Don Ferran Valls i Taberner: "Notes per a la història de la família comtal de Barcelona".

Novembre, 4: Don Pere Bosch i Gimpera: "Contribució a l'estudi del poble basc primitiu". —28: Don Bonaventura Bassegoda i Amigó: "Santa Maria de la Mar".

Desembre, 12.—Don Ferran de Sagarra: "Sigilografia catalana". —12: Doctor Josep Maria Roca: "Metges medievals catalans". —27: Don Lluís Domènec: "La iniquitat de Casp".

1923.—Gener, 7.—Inaugural.—Don Francesc Carreras i Candi: "L'heràldica catalana".—16: Don Carles Lluís Viada i Lluch: "Veus castellanes usades en els refranys que no són en el diccionari de la llengua castellana".—30: Mossèn Jaume Barrera, prevere: "Humanistes catalans al temps de Carles III".

Febrer, 13: Don Josep Rafel Carreras i Bulbena: "La música en la cort de Joan I".—13: Don Ramón Miquel i Planas: "Les novel.les de bibliòfil en la literatura francesa".—27: Don Pelegrí Casades i Gramatxes: "Notes d'arqueologia hispano-cristiana".—27: Don Ernest Moliné i Brasés: "Alguns datos biogràfics sobre Joaquim Setentí, literat barceloní. Segle XVI".

Març, 13: Don Daniel Girona: Itinerari i llocotinència de l'Infant En Joan, fill de Pere III, el Cerimoniós, 1361-1387".—27: Don Josep Pin i Soler: "Estudi sobre Francesc Sànchez de las Brozas, el Brocense".

Abril, 10.—Don Tomàs Carreras i Artau: "Orientacions i recerques sobre psicologia del poble català".—10: Rvnd. P. Faustí Gazulla: "El rei d'Aragó i els Estats musulmans".—24: Don Francesc de Bofarull: "Personatges cèlebres del segle XV".—24: Don Francesc Matheu: "Notes d'ortografia catalana.

Maig, 8: Don Joan Givanel: "Periodisme barceloní a començ del segle XIX".—22: Rvnd. P. Ignasi Casanovas, S. J.: "En Josep Finestres (segle XVIII)".—22: Don Agustí Duran i Sanpere: "Antics llibres de solemnitats a Catalunya".

Juny, 5.—Doctor Joan Codina i Formosa, prevere: "Estructura de la poesia hebraica".

Juny, 5: Don Apeles Mestres: "Les nuques de redolins".—15: Don Antoni Rubió i Lluch: "Mossèn Costa i Llobera com a poeta líric".—19: Don Cosme Parpal: "Contribució a la història de la filosofia catalana del segle XIX".

Juliol, 2: Don Guinefort Alabart, prevere: "Algunes notes sobre ortografia catalana".—2: Don Lluís Segalà: "Manuscrits que ha deixat inèdits el que fou eminent professor i acadèmic doctor don Josep Balari i Jubany.

Crónica Social

VAGA FORÇOSA

P Per incompliment d'una de les parts, la Cooperativa Elèctrica de Manresa es veié precisada a no donar fluid a la fábrica d'aquella població dels senyors Jorba i Curió.

Aquesta vaga forçosa començà ahir, afectant a 300 obrers.

MITJNG DE CONTRAVERSIA

El Sindicat Lliure d'Igualada organitzà a aquella ciutat un míting de contravèrsia.

L'acte estava presidit per Camil Cortés.

Pel Sindicat Lliure parlaren els senyors Cortés, Andreu Hortal, Planell, Romero, Martínez i Sales. Tots atacaren el patró senyor Noguera i als esquirols de l'Unió.

Pel Sindicat Unic parlaren quatre companys, els quals acusaren al Sindicat Lliure d'ésser el causant de la repressió a Catalunya.

ELS CUINERS

El Sindicat Lliure de Cuiners ha assabentat que des d'aquesta setmana comença a fer-se efectiu el socor de la vaga forçosa durant els tres mesos reglamentaris.

—— • • • ——

El Gremi d'Escriptori de la Secció d'Organització i Treball del Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria convoca a tots els socis d'aquest gremi, afectes al ram de Transports i Duanes, a la junta general que per a constitució de l'Agrupació del mateix nom se celebrarà el propvinent dimecres, dia 6 de desembre, a les deu de la vetlla.

—— • • • ——

Els patrons decoradors en guix, agremiats i no agremiats, faran junta general, que se celebrarà el propvinent dia 6, a les cinc, a l'estatge social, per a dur a terme l'acor de l'última reunió general.

ELS TEATRES

GRAN TEATRE ESPANYOL

Pot qualificar-se de veritable esdeveniment teatral l'estrena de l'obra d'En Juli Vallmitjana titulada "A l'ombra de Montjuic", que s'estrenarà dissabte vinent.

Els aplaudits escenògrafs senyors Bulbena i Girbal i Batlle i Amigó han pintat un decorat complet, havent-se encarregat dels figurins l'artista En Ricart Canals.

NOVETATS

Diumenge passat, al Circ Eqüestre, feren llur presentació els famosos "Ossos comediants", de Brekers, que havien estat esperats amb veritable interès pel públic. No defraudaren. Al contrari, es tracta d'un número que apassiona els espectadors, per la seva originalitat.

Han seguit els principals circs d'Europa Amèrica amb un èxit que s'ha vist confirmat a la pista del teatre Novetats.

Fets Diversos

Una baralla

El diumenge fou auxiliada a la Casa de socors del Passeig de Colomb Rosarí Cala Puig, de 49 anys, la qual tenia diverses ferides de pronòstic greu a la cara, produides per haver-se barallat a la Plaça de les Olles amb una tal Marina.

Incendi

Ahir a migdia es declarà un incendi al Passatge de Marimon, 4, tercer, primera, havent-se cremat un matalàs i diverses peces de roba.

En una de les habitacions hi havia el nen de set mesos Joan Mater Oller, el qual sofrí símptomes d'asfixia.

Fou portat a l'Hospital Clínic, on ha estat curat.

El foc fou sufocat pels veïns i, per tant, els bombers del Parc no hagueren d'intervenir-hi quan arribaren.

Detencions

Han estat detingats i posats a disposició del jutjat Joan Manent, Vicens Solé i Guiller Martí, acusats d'haver participat en l'atracament al cobrador de la fundició Núria.

LOS MISTERIOS DE NUEVA YORK 1020

nuestro plan! Vamos a obrar inmediatamente.

Acompañados de Bella, los chinos abandonaron la casa de Wu-Fang.

Un automóvil esperaba frente a la puerta. En la acera, a unos diez metros de distancia, aproximadamente, se hallaban de guardia dos afiliados a la siniestra asociación.

Long-Sin, haciendo un signo con la mano, les indicó que se acercaran.

Bella i Wu-Fang se hallaban ya sentados en el interior del automóvil.

—Subid inmediatamente—dijo el amarillo a sus dos compatriotas, mientres él tomaba también asiento en el interior del auto.

Los dos hombres obedecieron y el automóvil se alejó rápidamente.

Había transcurrido escasamente un cuarto de hora, cuando el automóvil se detuvo en la esquina de una de las calles transversales de la Quinta Avenida, no muy lejos del domicilio de los Dodge.

Una vell allí Long-Sin y su jefe descendieron del auto.

—Remonte usted la Avenida—dijo el primero a la joven después de haberla ayudado a descender.—Usted conoce ya la casa y esperamos recordará lo que tiene que hacer!

Bella hizo un signo de cabeza afirmativo.

—El resultado de nuestra tentativa se halla en vuestras manos—añadió Wu Fank—. Si usted sabe hacerlo, logrará sin duda alguna que la señorita Dodge se apiade de su suerte... Lo demás se resolverá por sí solo!

—Si tenéis la misma seguridad en vuestros hombres como podéis tenerla en mí, os respondo del éxito—replicó la cómplice, alejándose en la dirección indicada...

Long-Sin se volvió hacia los dos bandidos que habían quedado en el interior del automóvil.

—Ahora vosotros—dijo él—, es preciso que ejecutéis al pie de la letra lo que os he ordenado.

Cerraron la portezuela y el automóvil siguió lentamente a Bella, a algunos pasos detrás de ésta, mientras él, escoltado de Wu-Fang, permanecía en la acera observando lo que iba a ocurrir.

En casa de los Dodge, Elena se disponía a leer a tía Betty una de las palpitantes novelas que ésta leía con fruición.

La joven había terminado un capítulo, y dejó su libro al lado de ella, para cambiar con su compañera una impresión

LOS MISTERIOS DE NUEVA YORK 1021

también, señora, que tienen el aspecto de dos bellísimas personas — imploró ella con un desespero fingido, que hubiera admirado una artista profesional—, permítanme permanecer un momento al lado de ustedes, hasta que me sienta con más fuerzas. ¡Ah! Si yo pudiese tan sólo trabajar, si ustedes tuviesen una plaza, un pequeño empleo en su casa... Pero, desgraciadamente, no tendré esta suerte.

—¡No os inquietéis, buena muchacha!—dijo Elena—. Y enjugad vuestras lágrimas... Voy a ocuparme de vos seguidamente...

Y volviéndose hacia su camarera, le dijo:

—Creo que podríais tomarla para ayudaros, María... ¡Encontraréis seguramente algún trabajo para darle!

—¡Indudablemente, señorita! — respondió la sirvienta, que se había emocionado tanto como su señorita, de la historia conmovedora de la pobre joven, no pudiendo substraerse a la comparación, de la triste suerte de ésta, con la vida plácida y dichosa que ella llevaba!

¡Ah!—exclamó Bella, echándose a los pies de la joven y abrazando sus rodillas...—¡Me devuelve usted la vida!

por este tubo, para demostrar a su compañero como, científicamente, gracias a una combustión espontánea parecida a la que iba a producirse cuando el agua dejase de cubrir el fósforo, lo era posible provocar a distancia el más formidables de los incendios.

Mientras el chino procedía a esta experiencia, delante de Long-Sin, el criado que él había enviado a entregar el billete llegaba frente al domicilio de la joven a la cual iba destinado.

Era una mujer hermosa y seductora, conocida entre el "demi-monde" neoyorkino bajo el nombre de Bella, la rubia.

Hastiada como casi todas sus semejantes, por la monotonía de la existencia, estaba al acecho de las emociones violentas y de las conspiraciones aterrorizadoras que, para esta clase de seres, añaden a la monotonía de la vida cotidiana el atractivo de lo imprevisto y del peligro.

Bella se hallaba extendida sobre un diván, fumando negligentemente un cigarrillo, cuando su camarera introdujo el emisario de Wu-Fang.

Tomó el billetito que éste le entregó, leyéndolo con un visible interés.

—Nelly—dijo a la camarera, levantándose—, Dame el sombrero y la capa,

ELS ESPECTACLES

TEATRES

GRAN TEATRE DEL LICEU

Avui, dimarts, **LA DAME DE PIQUE.** — Demà, dimecres, **MARINA,** per l'eminent **Hipólit Lázaro.**

Teatre Català Romea

Avui, tarda, programa còmic:

DE L'OU AL SOU
LA CASAMENTERA

i **L'ESPERIT DE LA CUNYADA**

Vespre i tots els vespres,

Fanny i els seus criats

Dijous, tarda, estrena de **Les confidències de Nineta**

TIVOLI

Teatre Líric Català
Direcció: JOSEP BERGES

Avui, dimarts, tarda, no hi ha funció per a donar lloc al assaig general de

El castell dels tres dragons

Nit, estrena de

El castell dels tres dragons

TEATRE NOVETATS

CIRC EQUESTRE

Gran companyia de **Mr. Ventura Cannau.** Avui, dimarts, nit, a dos quarts de deu, grandiós, sensacional i extraordinari programa. **Èxit, èxit,** èxit dels notables i famosos

OSSOS COMEDIANTS

els treballs més greus, més difícils i més originals els fan els intelligents **Ossos comedianta.** Aquesta és l'atracció de l'any 1922, els ossos de Frekers. Seguexen obtenint gran èxit els extraordinaris saltadors **Els 8 Méndez; Headon et Durban; Els 6 Seretas; Els 2 Bodson; Els 4 D'Angely's; Mlle. Lefevre; Mlle. Egle Thea; Mlle. Rosa; Mlle. Madeleil,** i els molt graciosos clowns **Rico i Alex; Germans Albanos; Selva i Sneep.** Demà, nit, a dos quarts de deu, grandiosa funció i presentació dels Ossos comedianta. El vinent dijous, dia 14, el més sensacional dels **domadors de feres, Mr. Fortunio,** amb els seus lleons salvatges. Es despatxa a comptaduria per al dimarts, dimecres, dijous, divendres festa de la Purissima, dissabte i diumenge.

Teatre Català Romea

Gran esdeveniment teatral per al dijous, 7, a les cinc de la tarda. Espectacles per a Infants. Dues obres d'En Josep M. Folch i Torres:

LA VENTAFOCS

i estrena de

LES CONFIDENCIES DE NINETA

Intèrprets: La monissima nena Coscolla i les senyores Maria Morera i Casas i el senyor Estrems. Preus populars. Es despatxa a comptaduria.

Teatre Apolo

Avui, dimarts, 5 de desembre, **tarda, a dos quarts de cinc,** butaca, 1'50; general, 0'50. Primer, **La Pelusa;** segon, debut del bariton Miguel Riera, amb **Los cadetes de la reina;** tercer, **La casa de los abuelos.** Nit, a tres quarts de deu, primer, **Los cadetes de la reina;** segon, l'èxit del dia **El señor Ramon enganya les criades.**

Gran Teatre Espanyol

PEP SANTPERE

ASSUMPCIO CASALS

Avui, dimarts, 5 de desembre. Tarda: NO HI HA FUNCIO, per a assajar la grandiosa obra en 3 actes d'En Juli Valmitjana, A L'OMBRA DE MONTJUIC, que s'estrenarà el dissabte, dia 9. Nit, a les deu: ALEGRIA SANITOSA; ELS POLVOS DEL DOCTOR RIVELT. Demà, dimecres, tarda: NO HI HA FUNCIO, per haver-se de muntar el decorat de A L'OMBRA DE MONTJUIC. Nit: ELS POLVOS DEL DOCTOR RIVELT.

Teatre Nou

Companyia d'opereta
VICTORIA PINEDO
LLUIS BALLESTER

Avui, dimarts, a les cinc, **El rey que rabió,** estupend èxit d'aquesta companyia; admirable presentació escènica; luxosíssim vestuari. A les deu, l'èxit més gran de l'any teatral: **La reina de las praderas,** estupenda partitura del mestre Guerrero. Suntuosa presentació; clamorós èxit.

Teatre Còmic

Avui, dimarts, nit, a dos quarts de deu, **Programa monstre, Dos dramas de gran èxit, dos.** Primer, el famós drama en tres actes, de Dicenta, **Juan José,** creació del senyor Rojas; segon, l'aplaudit drama en dos actes, de Benavente **Los malhechores del bien.** Dijous, nit, extraordinari programa, **El Cristo moderno** i **La monja enterrada en vida.** Dissabte, estrena del drama passional **El último beso.**

Teatre Poliorama

Companyia de comèdia
GUELL - TUDELA - ASQUERINO - CORTES

Avui, dimarts, popular, tarda:

UN CRIMEN MISTERIOSO

i

EL NIÑO PERDIDO

Nit:

LOS BAÑOS DE SOL

Es despatxa a comptaduria. Telèfon, 4134 A.

Principal Palace

Plaça del Teatre, 2 i 4
Telèfons, 5125 i 4736 A

AVUI, DIMARTS, NIT, A LES DEU
i durant tota la setmana a

PREUS POPULARS

la fastuosa revista de gran èxit

CRI-CRI

amb la novetat escènica del Palace Theater, de Londres:

SILUETES, LLUMS I COLORS

Amb preparació, el nou quadro
IDILLI DE NINES
Decorat de Deshays & Arnauld.
Vestits nous de Max Veldy, de París.

ELDORADO

Companyia de sarsuela
Ortao - Leonia - Gallego

Avui, dimarts, tarda, a les cinc, l'opereta en tres actes, de gran èxit,

La amazona del antifaz

Nit, a les deu, **La niña de las planchas** i el popular sainet en dos actes i quatre quadros

SERAFIN EL PINTURERO

Grandiós triomf de la companyia

CINEMES

Saló Catalunya

Notable sextet. Avui, dimarts, grandiosa estrena del Programa Aliança: **Animes inquietes,** per la gentil **Ethel Cleyton** i la interessant **Revista d'esports,** amb els partits de futbol celebrats el darrer diumenge: **Barcelona-Sabadell i Espanyol-Europa.** Grandiós èxit: **Triomf de la vida fèrica** (artistes associats) assumpte escènic: **Gandall gallard calavera,** gran heroica.

Diana-Argentina-Excelsior

Avui, vuitè de **El rei de l'argent; El jurament; Caina; El campió.**

KURSAAL

ARISTOCRATIC SALO
PALAU DE LA CINEMATOGRAFIA

Avui, dimarts, èxit de la deliciosa comèdia americana **No em diguéu xiquета** creació de la bellíssima i gentil ingènua americana **Mary Miles Minter.** Avui, estrena d'una colossal exclusiva.

Teatres Triomf i Marina
I CINEMA NOU

Avui, dimarts, **El collar de perles; Talons alts; Pels formosos ulls de Mary; Viatger revolucionari; Fabricació dels automòbils Ford; L'orfeneta, 12.**

Gran Teatre Comtal i Gran Cinema Bohèmia

Avui, dimarts, programes colossals: **Jo vull brodar; Balls patriòtics; La Caina,** per Maria Jacobini; vuitè i últim tom de **El rei de l'argent i El juament,** per **Milian Cooper.** Dijous, estrena de la gran novel.la cinematogràfica **Els tres mosqueters,** per **Douglas Fairbanks** i la sèrie en tres episodis **Els amos de la mar.**

Palace Cine

GRAN SALO DE MODA
Aristocràtiques sessions artístiques
Programes extraordinaris

Avui, dimarts, notables pel.lícules, entre elles **La reineta,** de grandiós èxit, i la segona jornada de la monumental novel.la històrica

La filla de Napoleón

Monumental i Walkiria

Avui, dimarts: **L'orfeneta,** 12 episodis; **Testament curiós,** per Vicente Martín; **Pse un comte; La dura prova; Dotze hores de vida.** PARTITS DE FUTBOL CELEBRATS EL DIA 3 ENTRE "BARCELONA" I "SABADELL" I "EUROPA" I "ESPANYOL". Dijous, estrenes. Grans esdeveniments: **Els tres mosqueters,** primera jornada, per Douglas Fairbanks; **Poesia i pesos,** del Programa Aliança, per Charles Ray, i altres.

:: CONCERTS ::

Palau Musica Catalana

Diumenge, 10 desembre, Setzè dels sis concerts en dia de festa a la tarda.
FRANCESC COSTA, violinista
EMILI VENDRELL, tenor
DLAI NET, pianista
Localitats i programes: Magatzem de Música Unió Musical Espanyola, 1 i 3. Portal de l'Angel. Condicions especials per als senyors socis de l'Orfeó Català.

RESTAURANTS

SORTIDA DE TEATRE A casa **HOY-TEMPS.** Restaurant especial. Peix, Ostres i Mariscos. Quintana, 1.

Associació Musica Camera

Dissabte, 9 de desembre.
Dimarts 12 de desembre
A prec de nombrosos socis i per tercera vegada, el famós
LONDON STRING QUARTET
Obres de Mozart, Waldo, Wurner, Beethoven, Ravel, Godsens, Schubert i Schumann. Exclusivament per als socis.
Nota.—Els concerts començaran a tres quarts de deu en punt.
PALAU DE LA MUSICA CATALANA

MUSIC-HALLS

LA BUENA SOMBRA

Ginjol, 3.—Cabaret continu de les set a dos quarts de deu i de les dotze a les quatre de la matinada.

ESPORTS

Frontó Principal Palace

Avui, dimarts, tarda, a les quatre en punt, dos interessants partits. Nit, a un quart d'onze. Colossal partit de pilota a cistell. **Catalans** contra **bascs.** Vermells, **Vicente II i Pelau;** blaus, **Ondarrés i Ichazo.**

BOXA

TEATRE DEL BOSC

Demà, dimecres, dia 6, a les 10 nit.
4 sensacionals combats, 4
Ruiz, contra **Barbens; Lack** contra **Salvany; BLIND,** campió d'Espanya, contra **CASINI,** campió militar de França 1922
EGREL contra SITERRE
Entrada general i de passeig, 3 pessetes. Despatx, Centre Localitats, Quiosc Central de Tabacs i taquilla del teatre.

DIVERSOS

Gran Café Esquerra Bar

Vetllades musicals totes les nits. Migdia i vespre, dinars econòmics. Servei de primer ordre. Aribau, 21. — Telèfon, 4070 A.

GANGA
SIMON I C.ª
GRAN FABRICA DE CALÇATS
Saldem molt barat existències de calçat AL DETALL procedent dels nostres mostruaris que renovem continuament i calçats amb petits defectes de fabricació.
Calçats per a Senyora des de 3'50 pessetes
" " Senyor " 13'00 "
" cabreta primera " 8'00 "
Carrer LLULL, 21, darrera el Parc

JOIES
VILANOVA
Unió, 6

Grans patis i quadres per vendre
al carrer de Sepúlveda
66.000 pams dels quals 20.000 edificats
Molt indicats per a indústria o magatzem i per a edificar. Les quadres són interiors. Hi ha 39 metres de fatxada. Adreçar-se PUBLICITAT número 5.015.

PANYOS
J. MIR VIVES, S. A.
Ronda de Sant Pere, 15
Gran assortit en Meltons, Xeviots, Estams, Gabardines i altres gèneres per a vestits i abrics de senyor. Camisses per a abrics de senyora i gèneres per a vestits jaqueta
Melton a 25 pts. corte
Estams 45 " "
Abrics 30 " "
Vendes a l'engrós i al detall
Retalls els dilluns i divendres

VOS, NACIONALISTA
que enyoràveu un diari integralment nacionalista, ja teniu "LA PUBLICITAT"?

LOS MISTERIOS DE NUEVA YORK 1018

Había transcurrido apenas un cuarto de hora, cuando introducida por el amarillo penetraba aquélla en la habitación de Wu-Fang.

Este la estaba aguardando con impaciencia.

A su entrada la saludó con una ligera inclinación de cabeza, empezando a examinar detalladamente su persona, examen que fué soportado por Bella con una altivez sarcástica.

—¿Qué os parece, maestro? — dijo Long-Sin después de un instante—. ¿No era cierto lo qué os contaba?

—¡Tenías razón! Y el parecido que me habías indicado es mucho más perfecto de lo qué podíamos suponer...

—Ya lo has visto... el mismo color de los cabellos, la misma forma de cabeza, el mismo talle, la misma estatura... ¡Incluso su fisonomía ofrece si no una similitud completa, por lo menos un parecido tal, que se presta a todas las confusiones!...

—¡Comparto tu opinión! Las manos tan sólo no tienen la misma finura de las de Elena Dodge, pero el plan que estoy meditando, este inconveniente tiene muy poca importancia i difícilmente puede ser observado!

—¿Así, pues—preguntó Bella, sonriendo—, he sido agraciada?

1023 Folletín de LA PUBLICIDAD

Al oir que se abría la puerta ,los malhechores, fingiendo un terror espontáneo, subieron apresuradamente en el automóvil, que huyó a toda velocidad.

La víctima de este brutal asalto se hallaba tendida sobre la acera.

Francisco la levantó mientras algunos viandantes se apresuraban a socorrerla y comentaban el suceso.

—Trasladadla a casa—dijo Elena—, intentando calmar a Bella ante un ataque nervioso visiblemente fingido.

Por fin lograron, no sin dificultad, hacerla entrar en la casa, donde se la instaló confortablemente en la mejor butaca de la biblioteca.

Una vez allí, camareras y criados se apresuraron a prodigarle sus mejores cuidados.

Bella entre sollozos convulsivos que sacudían su pecho y su garganta, se dejó arrancar, palabra por palabra, tan blando y gimiendo, el relato punzante de su infortunio.

El corazón más duro se hubiera emocionado al oir la odisea de esta pobre camarera, recién despedida por sus dueños, que acababa de escapar milagrosamente a la encarnizada persecución de los odiosos afiliados de la Trata de Blancas.

—Se lo ruego, señorita, y a usted

LOS MISTERIOS DE NUEVA YORK 1022

siones sobre las interesantes peripecias que habían emocionado a ésta.

Súbitamente, casi al pie de la ventana de la biblioteca, se originó un tumulto, seguido de una serie de gritos desesperados, proferidos por una voz femenina.

—¡Socorro! ¡Socorro!—gritaban.

Elena se levantó precipitadamente, corriendo hacia la ventana y abriéndola, mientras que tía Betty llamaba a Francisco con el pulsador del timbre...

En la acera, casi enfrente de la casa, Bella la Rubia paseaba con el aire más inocente, cuando un automóvil, el abandonado minutos antes por Wu-Fang, se detuvo precisamente frente a ella.

Los dos chinos adiestrados debidamente por su cómplice, salieron del auto como una tromba y la sujetaron bruscamente. Ella intentó rechazarles pidiendo socorro, pero precisamente en aquel momento no pasaba nadie por aquellas proximidades y los bandidos la arrastraron brutalmente, a pesar de sus gritos, hacia el automóvil.

—¡Ved, Francisco!—exclamó Elena señalando la escena al maître d'hotel.—¡Quieren llevarse esta pobre mujer!

El criado salió al instante seguido de Elena y de tía Betty, ambas muy emocionadas.

1019 Folletín de LA PUBLICIDAD

—Sí — respondió Wu-Fang—. Y si nuestro proyecto obtiene un feliz éxito, seréis recompensada espléndidamente.

—¡Oh!—exclamó la aventurera; levantando los hombros con indiferencia.

—No es por dinero si consiento a serviros. Si no he comprendido mal vuestra carta, se trata de jugar una mala partida a una de estas bachilleras de la alta sociedad que nos desprecian y nos pisotean. Será para mí un placer muy superior al importe de la gratificación que ustedes me prometen...

—Así, pues, sólo me falta explicaros en detalle lo misión que deseamos confiaros...

La entrevista entre la joven y los dos amarillos duró bastante rato.

Bella, la rubia, les escuchaba muy atentamente y sus ojos chispeaban con una malicia salvaje.

—¿Lo habéis comprendido bien?—preguntó Long-Sin cuando hubo terminado la explicación...

—Pueden estar ustedes tranquilos. Tengo la seguridad de haber penetrado exactamente sus intenciones...

—¡En este caso, no hay tiempo que perder! Cuánto más pronto haga su aparición el lobo en el redil, más probabilidades tendremos en el éxito de

No pagueu lloguer !!!

Compreu un pis en lloc cèntric, amb tot el confort modern, construit expressament i a gust vostre

Des de 5 mil a 150 mil pessetes

Per a informes : **Auger i Jubany** : Corredors de finques
Casp, 35, 2.on (De 3 a 5) Telèfon, 1161 S. P.

CALÇAT

higiènic amb PIS DE GOMA marca "FORD" Box-calf, tall anglès, doble sola de cuiro

a 14'50 i 15'50 Ptes. el parell

La Fabrica Medina i Cia., S. L.

en realitzar l'esforç que suposa la venda al detall de DEU MIL parells del dit calçat, ho fa amb el desig d'afavorir el PUBLIC i, al mateix temps, per a donar a conèixer les seves soles "FORD", detallant també els **AVANTATGES** que suposa el calçat amb pis de goma.

Primer: La durada és **Doble**, com a mínimum, que els de sola de cuiro, gastant-se gradualment tota la sola.

Segon: No penetra MAI la humitat i en dies de pluja quedèn sempre eixuts els mitjons, conservant el seu escalf natural el peu, evitant-se així molts refredats, derivacions d'altres malalties.

Tercer: El caminar és molt més lleuger i menys cansat, puix el pes del cos, en xocar a terra, té la mateixa semblança que els neumàtics d'un automòbil, resultant que fins els que pateixen continuament dels peus, usant calçat amb pis de goma, han arribat a curar-se definitivament.

Quarta: El nostre calçat priva de relliscar i es completament higiènic, ja que entre el pis de goma i el peu, hi ha:
DUES plantilles de cuiro i UNA plantilla de teixit
quedant així isolat, àdhuc, per als que tenen LA MANIA que la goma no és saludable.

Quint: El que prova una vegada el nostre calçat, no en gasta d'altre.

VENDA AL DETALL: Carrer d'Anselm Clavé, 9, Final de la Rambla
Telèfon número 4098 - A.

GRANS MAGATZEMS

DAMIANS

Novetats per a la temporada D'HIVERN

Estufes de tots els sistemes : : : Catifes, immens assortit

Abrics i vestits senyora, últims models de París.
Capells senyora i nena, gran novetat.
Barrets senyor, model americá, preus baratíssims.
Vestits a mida, confecció esmerada, dibuixos novetat, tall americá, des de 10 pessetas.
Camises crepè, amb coll i punys, a 8'20 pessetas.

Abans de comprar compareu preus : : : Molt aviat gran exposició de joguines

URALITA

PER A COBERTES I PER A RECOBRIMENS

Xapa ondulada CANALETA

TAMANYS: 114 × 185 cm. i 75 × 120 cm. :-: PLAQUES de 40 × 40 cm. planes :-: XAPES "M" per a recobriments; tamanys: 120 × 120 cm., 120 × 190 cm. i 120 × 250 cm. URALITA, S. A.
Madrid-València-Sevilla-Lloyd - Salamanca :-: DIPOSITS a totes les ciutats importants d'Espanya

CASA CENTRAL: Barcelona, Plaça A. López, 15 — Telèfon, A. 1644 i A. 848. Barcelona

Serra cinta de paret, 85 centímetres volants, que està funcionant. Es venda barata. Pons, C. Buenos Aires, 20.

Prensa hidràulica per a col·locar massissos. Preus econòmics i treball ràpid. Auger de Flor, 191.

La casa Borrel rue Dupont, Toulouse, desitja cambiar obres ebenistes.

Clínica Vies Urinaries
del Dr. Gimisó, Rambla Pla Bloqueria, 6, 1er (entre Hospital i Sant Pau)
VENERI, IMPOTENCIA, SÍFILIS
Especials tractaments per al guariment ràpid de les MALALTIES SECRETES
MATRIU, PELL, BUFETA, PROSTATA
Consulta: de 9 a 12 i de 3 a 8 econòmica per a empleats i obrers.

JAQUECAS
NEURALGIAS
REUMATISMOS
INFLUENZAS

RHODINE

Casa Pujol

Hospital, 41

Gabanys senyor,	conf.	de 50 a 150	Pts.
" nen	"	de 25 a 75	"
Vestits senyor,	"	de 50 a 100	"
" nen	"	de 20 a 60	"
" a mida	"	de 75 a 225	"
Gabanys " "	"	de 80 a 240	"

Elegants models per a nens
Grans existencies
Preus baratíssims
Casa a Madrid: Fuencarral, 6

Ferré. - Pintura : Decoració
Sant Domingo del Call, 4-Tel. 4916 A
ANUNCIS, ROTULS, FAÇANES I OBRES I TREBALLS D'ISTIL

Licor del Polo

Excel·lent dentífric de gran poder antisèptic. El seu ús constant assegura una formosa i sana dentadura. Gran èxit

GRAN MAGATZEM DE MOBLES
DORMITORIS MENJADORS
Preus baratíssims
J. López
44, CARME, 44
(Davant de l'Hospital)

CASA
de gran saldesa i artística es ven, a l'esquerra de l'Eixample, de baixos i un pis, bon orientada, honic terc., 14,000 palms, a 540 m.c. habitacions espaioses, sense cens, per 40.000 duros. Borsa de Contractació, S. A., Passatge de la Pau, núm. 8., entresol, de 12 a 1 i de 5 a 7.

Adoptada por el cuerpo Medical de FRANCIA
Tubos de 20 Comprimidos de 50 Centigramos

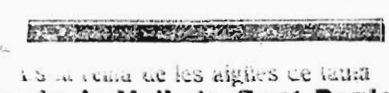

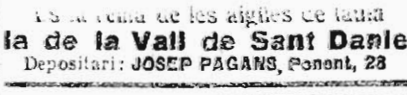

La venta de les aigües ce taula
la de la Vall de Sant Daniel
Depositari: JOSEP PAGANS, Ponent, 28

Català, bon català, si prens llet condensada, vulgues-la de la marca

NURIA

i l'ensems que hi faràs negoci, faràs patria.

Si per excepció, a la tenda on proveeixes encara no en tenen, fes-los veure la necessitat de tenir-ne.

Pensa que és producte excel·lent i fabricat a casa.

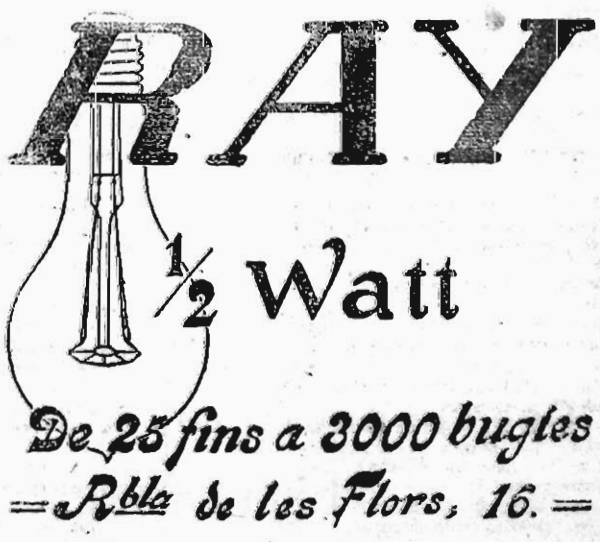

Dr. BOADA Malalties de la pell. Vies urinàries. Raig X. Corts Catalanes, 642, de 2 a 4. Clínica de Sant Pau, 41 de 7 a 10

ELS MONJOS DE MONTSERRAT i la casa J. FONOLLEDA SERRA de Barcelona

fan avinent que l'únic licor elaborat en aquell Monestir és el que es ven per tot arreu amb el nom de

AROMAS DEL MONTSERRAT

PELLETERIA LA SIBERIA

RAMBLA DE CATALUNYA, 15 CORTS CATALANES, 624

Comunica a la seva clientela d'haver rebut directament de llurs procedències, a preus molt baixos, importants estocs en Zibelines natural sense llustrar des de 275 pessetes; Zibelines argenté (exemplars raríssims) des de 700 pessetes; Magnífics renards argenté natural des de 2.000 pessetes; Renards croisé natural, únics en sa classe, des de 700 pessetes; Marte pekan, chinchilla i vison, grans partides.

Gran assortit en abrics, jaquetes i abriguets de nen.
Especialitat en folres de pells per a abrics de senyor.
Magnífics "echarpes" ermini des de 500 pessetes.

SECCIO DE PROPAGANDA

Continuament articles de gran reclam en tota classe de confeccions

PELLS PER A ADORNAMENT

MANTES PER A COTXE

Primera fàbrica a Espanya de curtits i tintoreria de tota classe de pells fines

PREUS REDUITS A TOTES LES SECCIONS

LA TEXTIL CATALANA

Grans magantzems de panyeria per a senyor, senyora i nens

Unics dedicats exclusivament a la

VENDA AL DETALL

Realitzem diverses partides per a senyor en XEVIOTS, MELTONS I ESTAMS, classes bones i garantides

a 50, 60 i 75 pessetes corte de 3 metres

VARIAT ASSORTIT

GRAN OCASIO :: GABANY SUPERIOR, assortit esplèndid,

á 50 pessetes corte de 2'50 metre

PER A SENYORES

Oportunitat en camusses Caneloni, Brockwell - Gabardines Xesters - Kuaplats

Estams negres i blaus i novetats per a vestits jaqueta

PANTALONERIA SELECTA — DIVENDRES, RETALLS

VENDES AL COMPTAT PREU FIX

PLAÇA DE L'ANGEL, 1, TAPINERIA, 2 i 4, GRAN VIA LAYETANA, 29